

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Ejusdem Hermiae Sozomeni Salaminii Ecclesiasticae Historiae Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

EJUSDEM

ΕΡΜΕΙΟΥ ΗΕΡΜΙΑΕ
ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ ΣΟΖΟΜΕΝΙ
ΣΑΛΑΜΙΝΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Γ.

SALAMINII

ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ

LIBER III.

Κεφ. α'.

CAPUT PRIMUM.

Ωνομαστον την μιχάλη καις αυτίνην, πάλιν δὲ παλιά
ιστι Σεργίους θέροντως εἰς τηνακήσιν πίστιν
επάρτετον.

*Quonodo post obitum Constantini Magni, Eusebius ac Theognius Nicenam fidem denuo
contingebant.*

ΙΑύτῳ δὴ καὶ την καιναντίνα Βασιλείαν συμβάνταις ἐκκλησίας, ἀδελφός τε τελεθῆσαι Θεοφίλου, πάλιν εἰς Κύπρον ἤγειρον τὸν εὐνοίαν σιωπεῖσθαι· περούντο δὲ ταῦτα της δόξης αἵρεσις. Ετοι δέ πάσαν, οἱ καὶ τελεπίποντες ταῦτα υποπλοιοι πάλιν δὲ μαζισα πλειστοις εποιεῖσθαι την δόξην δόξαν γένεν, οὐτέ τοι καὶ θεόγνιος οἱ τοι βιβλιαν· οὐτοῦ δὲ ταῦτα κατέθασαι ραδίως, εἰ τις εἰτης τοιεσσειας καθοδον αἴσθασιον αἴσθασιον, οὐαδόξων δὲ αὐτοῖς τοιεσσειας κατ' αἴγυπτον σεντοις αἴσθασιον· καὶ οἱ μὲν Καρδίπενοι τοιεσσειας εχομένες τον αρρεσβύτερον, οἱ αποτελεστικαντίνα εὐθύτης δόξεις ἀναγένεσις· ετύγχανε γὰρ καιναντίνα την βασιλείαν κεκαλεσμένην, καθότι την πατρώναν αποδιατίκην αἴσθαστον οὐαδέπισθα παρρισαλαβέαν, μέχετης βασιλέως γαμετῆς, εἰς την διωματιαλαμπτόλων δίνεχεν, συνέπης εὐχέλο· αφεστίκει δὲ τότε την βασιλικήσιδας οὐτέ τοι εἰπανέτης της δόξης θρόνου, οὐμόφρενας έσαιρετην βασιλίδα, καὶ πολλαὶ τῶν τοιεσσειας

A **H**ec sunt quae regnante Constantino Ecclesiis contigerunt. Post obitum autem illius, Doctrina fidei à Nicenis Patribus promulgata, rursus in disceptationem vocari coepit. Esi enim non omnes eam Doctrinam approbarent, Constantino tamen superstite nemo eam aperte rejicere est ausus. Eo demum mortuo, multi ab ea fide recesserunt: ii scilicet qui jam antea de ejus proditione suspecti habebantur. B Omnia vero maxime Eusebius ac Theognius, Episcopi Provinciae Bithyniae, operam navarunt, ut Arii opinio prævaleret. Istud vero se facile consecuturos sperabant, si Athanasio quidem redditum ab exilio præcluderent; alteri vero, opinionis ipsorum fautori, Ecclesiis Aegypti regendas committerent. Et hi quidem ista moliebantur, administrum nauci Presbyterum illum, qui regnante Constantino auctor fuerat ut Arius ab exilio revocaretur. Hic enim Imperatori quoque Constantio erat charissimus, eo quod patris testamentum ipsi fideliter tradiderat. Cumque tanquam fidus, auctoritatem ac licentiam adeptus esset, ad ipsius Augustæ & potentissimorum inter cubiculos Eunuchorum familiaritatem pervenerat. Per id temporis Præpositus domus regiae erat Eusebius: qui cum Arianae opinioni addictus esset, & Augustam & complures ex Imperatoris palatio in

R 11

eandem sententiam pertraxit. Hinc A
rurus crebrae de fide disputationes &
privatum & publice: simulque contumelie
& similitates ortae. Denique Theo-
gnio & sociis res proflus ex animi sen-
tentia processit.

κατεσήσαλον ὅπλοφέντε τούτουν τούτουν
μαλαριδία τέ καὶ δημοσία συχναῖς θαλάσ-
σερνοτο, σωταύταις τέ καὶ οὐραῖς, καὶ πάλι-
θεαῖς καὶ τὸ περιγμα τοῖς αὐτοῖς θέρην
καὶ γνώμην τασσόμενοι.

Capit. II.

Dereditu Magni Athanasii ex Galliis, deque
Epistola Constantini Cesaris, filii Constantini
Magni. Item de infidiliis quas Ariani denuo
struxerunt Athanasio, & de Acacio Cesareo
Episcopo. Praterea de bello inter Constan-
tem & Constantinum.

Eodem tempore Athanasius ex Gal-
liis Alexandriam reversus est. Et
Constantinus quidem dum adhuc invi-
vis esset, revocare eum decreverat.
Quin etiam testamento suo id manda-
sse fertur. Sed cum fato præveniente
sublatus fuisset, filius ejusdem cum ipso
nominis, qui Gallis Occidentalibus im-
perabat, redeundi licentiam Athanasio
concessit, scriptis ad Alexandrinos lite-
ris. Quas ex Latino termone in Gra-
cum translatas cum repercerim, eas hoc
loco apponendas esse duxi. Sunt autem
hujusmodi :

Constantinus Cesar populo Ecclesie Catho-
licae Alexandrinorum.

Nec sanctissimæ mentis vestrae noti-
tiam arbitror præterire, Athanasium ve-
nerandæ legis interpretæm, idcirco ad
tempus esse misum in Gallias, ne quo-
niam cunctorum ejus hostium feritas sa-
cratissimo illius capiti extremum pericu-
lum minabatur, ipse per nefariam im-
proborum hominum perversitatem
malæ insanibilia sustineret. Quamobrem
ut hanc feritatem evitaret, ereptus est D
faucibus corum qui ipsius capiti immi-
nebant: iussusque in mea ditione dege-
re, ita ut in ea urbe quam incolere ipsi
præceptum fuerat, omnibus necessariis
abundaret: tametsi ejus eximia virtus
divino freta præsidio, etiam alpèrioris
fortunæ ærumnas parvi pendat. Proin-
de etsi Dominus ac patens nostra diva
memoria Constantinus Augustus, eundem
Episcopum in pristinum locum
restituere ac vestrae sanctissimæ pietati
reddere decreverat: quoniam tamen
humana sorte præceptus, priusquam

EΝ τότῳ δὲ αἰτανόις, εἰπεῖσθαι
B δύσιν γαλάνιας ἐπανῆλθεν εἰς ἀξέ-
δραν τότοιον καὶ κανταλίνῳ ασθενεῖς
λεῖδος τασσόμενοι. Λέγεται δὲ καὶ τοῖς αὐ-
διαστήναις ἐφελῆσαι τότοιον εἴτε δὲ φθάνει
ἐτελεύτησεν, οἱ ὄμώνιμοι αὐλῶπαις, εἰς
τῶν τορῃστῶν απερρέαν γαλαζοῦνται,
ψεύταις τοις ἀλεξανδρέων λαον ταῦτα γι-
γνομαίων μεταβλητάτηα φωνῆς βίξαν, οὐ-
ρον παρέπηκαν ἔχοντες ὡδές.
Κανταλίνῳ καῦσαρ, λαῶ τοις αὐλοις
κλησίας αἰλεξανδρέας πόλεως.

Οὐδὲν τὴν τῆς ύμελέρας ιερᾶς ενοίας οὐ-
πεφευχθάνεινοι μακριδιάτοις άποθανο-
τὸν τοις αὐλοις κατασκοντίζονται υποφίτην περι-
εργούσι γαλάνιας απεισάλθιαν ἐπέδιναν
της τάναιμοσθόρων αὖτοις καὶ πολεμούσι οὐδὲν
εἰς κινδυνοντης ιερᾶς αὐλήκεφαλῆς επιφρά-
μη ἀρά διὰ τῆς τῶν φαιλων διασερπε-
ανήσεα τούτοις τοις αὐλαῖς τοις
ταῦτην, οἱ φηρέθητῶν φαιλύγιων τοις επιφρά-
μων αὐλῶν αὐθρῶν, καὶ ὑπ' ἐμοὶ διαρχή κεκλεπ-
τώντων, οὓς τοις ταῦτη τοις πόλεσιν διετρέψαν-
τοις αὐλαγαίοις εμπλεονάζειν εἰκασία
θεια βοντείας, καὶ τὰ τῆς τραχύλεας αὐ-
λας ξενεῖ τοιγαρεν εἰκασίας περι-
τοις φιλεστατηνιμέρις θεοσεβανούσιο-
τημέρι, οὗτοι μακαρίας μηνύμενοι κανταλί-
νοσθασίδες, δέμος πατήρ, τὸν αὐλῶν επέστρε-
τῷ ιδίῳ Σπω τασσαζεν περιόρθο, οἵμητο
δὲ αὐλεωπινω μηλέω προληφθεί, περι-
τὴν διχλεπιπληγώσαι αἰεπανταί, αἰκίσθε-

CONSTANTINI FF.

τηνοδιαινητην ταυταιρεσιν της θείας μηνί.
 μην βασιλέως διαδεξάμην ο πληρώσας
 ὅπερ επέδειν της ιμβρερατύχη ταυτότητας,
 οποις αἰδής παρ' ἐμοὶ τελέχηκε γνώσεως εἰς
 γνωσταῖς, εἴποι δὲ ἀνύπερ διέπειπον ποποικα-
 ριγό την ἐμοῦ φυγὴν την ὑμερέρη πό-
 θεινων, καὶ τὸ πιλικάτην αὐθέος χῆμα, εἰς
 πιστόντας καὶ ταύτης επειν. ή θεία πέρνοισα
 μην διαφυλάξοι, αδελφοὶ αγαπητοί· Κα-
 γιαντην την Βασιλέως γραφὴν της κα-
 γόδε τυχὼν αἴθαντος, ταῖς παῖς αἰγυπτίον
 εκπλοιας διέπειπεν. οσοι δὲ οἱ Δρεις ἐφέρεντες,
 οἵτοι εποιεῖσθο, καὶ ηὔρεμεν σόκον νεκρού·
 οὐδὲτεν τε σωματικούς αὐτούντες ζάσδες ὁδη
 πέρφατω πάλιν καί άθανατος παρέζενετε-
 ρενεπιστρέψατο· οι γάμφιτον μύσεον, απε-
 δή περιβασιλέα διεβαλον αὐτούς, οις ταπώ-
 δην, καὶ τούτης της νόμους της ἐπικληπτικής
 πινακοδοντικής θανάτου την θεάτρων επιτελε-
 θεισαί την πλευράν την αλεξανδρείας, αιγυπτία
 διηγήτην οικείαν εἶδε τοῖν· ταῖς δὲ τετον τὸν
 χερον μύσεον την παμφύλη τελεθίστηκεν·
 διαδεχεται την θυντὴν καὶ Σαρεία της πολιού-
 της επισκοπήν αἰδάνοι· οι πρεσβύτεροι μύσεοι
 τὸν ζῆλον ἔχων, καὶ τῷ αὐτῷ της ιερεὺς
 παρέθεις λόγιας, ικανός τενοῦν καὶ φρεγίαν
 οὐδεὶς οὐδέποτε, οἷς καὶ πολλὰ συγγενίματα
 λέγεται καταλιπεῖν. οὐκον μάκραν δὲ καὶ
 κινσάντοις οἱ βασιλέως, πόλεμον επαγαλόν
 πάσαις τῷ ίδιῳ αἰδεῖ φῶ τοῖς ακυλίναις,
 οὐδὲ μικρά τῷ πιεσθέντερον. μετανάσται
 οὐπομαναν δέχονται, οι μην πρεσβύτεροι δύσιν, εἰς
 κοινωνίαν οὐ προσέρχονται, εἰς κανωνίαν πονοῦν.

D

Κεφ. γ'.

Πεὶ ταῦτα τῇ καντακετίᾳ πόλισσῃ μακεδονίᾳ
 τῇ πιεσματομόχῳ.

Εντετωὶ αἰδεξάνδρες τελεθίστηκεν·
 Εἰδεῖξατο παῖς την της καντακετίαν πό-
 λεων δέχερωσιν· οἷς μην λέγοντες οἱ θεοί
 αἱρεῖς μακεδονίας φρονθίες, έσω τῷ ταύτην
 πραγματισθέντες, παρεγγνώμονι μύσεον
 επικοινωνίας επισκοπήν, καὶ θεοδώρες την θυ-

CAPUT III.

De Paulo Constantinopolitano Episcopo, &
 de Macedonio heretico.

Ε Odem tempore mortuo Alexan-
 dro, Constantinopoli Ecclesiae
 sacerdotium obtinuit Paulus. Qui ut
 Ariani quidem & Macedoniani afferunt,
 Episcopatum hunc sibi meti se compa-
 raverat, prater sententiam Eusebii Ni-
 comedie, & Theodori Heracleæ quæ in

Rr iij

Thracia est Episcoporum, ad quos ut A
pote finitimos ordinatio pertinebat.
Verum ut reliqui fere omnes affirmant,
ob testimonium Alexandri, cuius in lo-
cum successit, ab Episcopis qui tum forte
Constantinopoli morabantur, ordi-
natus est. Nam Alexander annos jam
natus octo & nonaginta, ex quibus tres
ac viginti in Episcopatu fortissime trans-
egerat, cum ex hac vita migratus es-
set, interrogantibus eum Clericis cui-
nam post ipsum committenda esset Ec-
clesia: Si virum, inquit, pietate prædi-
tum, simulque idoneum ad docendum
quaritis, habetis Paulum: si hominem
ad res lœculares & ad colloquendum
cum judicibus apum inavultis, potior
est Macedonius. Et utrumque quidem
testimonio Alexandri ornatum fuisse
conscientur etiam Macedoniani. Ve-
rum ad res agendas & ad dicendum in-
structiorem fuisse Paulum affirman: piæ
autem ac religiosæ vitæ testimoniū
tribuunt Macedonio: Paulum contrā
delicias ac solitiori vitæ indulſisse ca-
lumniantur. Ex illorum igitur confes-
ſione, Paulum discretissimum fuisse appa-
ret, & in Ecclesia cum summa laude do-
cuisse. Ad varios autem fortunæ casus
& ad colloquendum cum potentiori-
bus, non recte comparatum illum fuisse,
res ipsæ testantur. Nullas enim adver-
ſariorum infidias discussit, perinde ac
facere solent ii, qui in hujusmodi rebus
solertes sunt. Immo vero quamvis
multitudini admodum carus eset, ta-
men fraude eorum qui fidem in Nicæna
Synodo stabilitam eo tempore rejic-
bant, multas pertulit calamitates. Ac
primo quidem quasi turpiter vixisset in-
simulatus, Ecclesia Constantinopolita-
na ejecitus est. Tandem vero in exilium
iussus esse deportari: ubi etiam per insi-
dias eorum qui cædem ei machinaban-
tur, crudeliter strangulatus interiisse di-
citur. Verum hæc quidem posteriori
tempore contigerunt.

A θεάκην ἱερεῖας, οἷς ᾧ γέτοσιν χρονία
διεφερεν αἰς δὲ πολὺς ἔχει λόγος, μαρτυρεῖ
ἀλεξανδρεῖς οὐ διεδέξατο, εἰχδεδοκίνη τῶν
τῶν ἐνδημεῖσθαι τῇ πόλει ἐπισκοπον ποτέ
οὐκών καὶ συνίκονταί γε αὐτὸν συναίτεο διέδη-
δε οὐ, εἰ τέτων δὲ εἰκοσι τρεῖς εἰ τὴ επισκο-
πία διέρεις διαχωρίδιος οὐ, εἰ τὴ τελείω-
μεττη, πυνθανομένων διετέλεσθαι τὸν μητρο-
τίνη μὲν αὐτὸν ἐπιβεπτέον τὸν ὄντα ποτε
μήραγαθὸν τὰ θεῖα, διδαχῆς τοῦτον τετιμα-
ζεῖτε, ζεῖτε, ταῦτον εχεῖτε εἴ τοις τούς
τεργυματακαὶ ταῖς συντεσίας τὸν δεσμόν
ἀμείνων μακεδόνιον οὐ· αὐτὸν ἐκάτερον μητρο-
τηνῆται τοῦτο αὐτὸν ἀλεξανδρεῖς, καὶ οἱ μακεδό-
νεται συνομολογεῖσται τοῖς δὲ ταῖς τερ-
γυματακαὶ λόγιας δίνονται λογοτε-
τὸν παιλον. τὸν δὲ τοῖς τοῖς βίοις μαρτυρεῖ
μακεδόνιον ανατιθέσαι ταῦτα τοῖς
Φίλῳ καὶ βίον αδιάφορον ἐχολακατεί-
σαλλοτοι. Φαινεται γεννὴ εἰ τῆς τέτονος
γίας, εἰ λόγιμον ἀνδραγενήματον παι-
λον, καὶ επὶ ὄντα ποτε διδάξαι λαττη-
τερεῖος τὰς φερεπελεῖας τοῖς βίοις, καὶ ταῖς
Σλαστῶν εἰ δυνάμει, Φαινεται αὐτὸν επο-
νει μαρτυρεῖ τὰ τεργυματα δενές, διέλυσεν αὐτὸν
ἐπιτελεῖν τῶν επαναστατῶν αὐτὸν, εἰ επο-
τες τεργυματα δενές, διέλυσεν αὐτὸν
τὸ τοῦ πλήθες ἑπεξφυῶς φίλους
κακῶς ἐπαθεῖ, σκαιωεῖται τὸν τοῦ πατέρα
μήραν τὸν τοῦ τοῦ συνικατα κερδῆσαι δύνα-
κατα μήρη πρωτα, οὓς μὴ δι βεβιωμένη
Φίλῳ ὑπομένας, Σεξελήνη τῆς ὄντα ποτε
καντανιτεπόλεως τελετῶν δέ καὶ τοῦ
εἰαν οἰκεῖ κατεδικεῖται, εἰ καὶ τετένεται
Δεινῶς δι τὰς γάχοις λέγεται, μηχαντα-
τῶν αὐτῷ φόνον τῶν ἐπιτελεῶν, αἴλαγεται
ὑπερον συνέει.

CAPUT IV.

Kep. d.

*De seditione qua orta est propter Pauli
ordinationem.*

Tunc vero ingens tumultus ex hac
ordinatione ortus, Constantinopolitanam Ecclesiam occupavit. Nam
quamdiu superstes fuit Alexander,

Ἐντὸς τῶν διατατῶν τὴν χρεῖσθαι
γινεται ταραχὴ τοῦ ὄντα ποτε καντα-
τῶν αὐτῷ φόνον τῶν ἐπιτελεῶν, αἴλαγεται
ὑπερον συνέει.

επολλεις των παρρησιαν ήγον οσσι τοι δρεις εφέρονται καὶ τεργάσιον ο λαός βλέπων μήτοι θείον εδόξαζον καὶ μάλιστα μη τις αδόκιμον δρεις συμφορεῖν, οὐ γάρ τοι δηθανεῖν, οὐ εἰσῆλιν, καὶ θεομματιαν Θεο-

μων ταῖς αλεξανδρεῖς αρεσταῖς ἐστι οὐτε λέπτης, δικῆς διακείτεν τὸ πλάκατόν, εἰς ειδας δογμάτων εἰς τὸ Φανερεῖν καθίσαντο καὶ μάλιστα μακεδόνων χρεογενεῖς τοῖς δέ ομοσ-
σιον τῷ ταύτῃ τὸν γοῦν δοξάζοντο, παιών Πηγοποτεῖν· καὶ τούτο σπεργεῖται μηδὲ τὸν παιών χρεογενεῖαν, τοῦ χρυσού μέρους οὐτοις, εποχεῖν τοις δέ ομοσ-
σιον τῷ ταύτῃ τὸν γοῦν δοξάζοντο, παιών Πηγοποτεῖν· οὐτοις τοῖς δέ ομοσ-
σιον τῷ ταύτῃ τὸν γοῦν δοξάζοντο, παιών Πηγοποτεῖν· οὐτοις τῷ τούτῳ νικούμενοις εποχοποτεῖν· τὸν καντανταπόλεως Θεόν παρεδόκει.

Κεφ. 6.

C De particulari Synodo Antiochiae congregata, que Athanasium quidem depositus: Gregorium vero in eius locum substituit. Item de diuabus fidei expositionibus, & quinam illis con-

senserint.

Πει τῆς οὐαίτιοχει μετεκπισσωμένη, οὐτε καθεῖται μηδεποτε εργάσιον διάτιον μηδεποτε εργάσιον· καὶ πει τῷ ποστού εν Στοιχείοις· καὶ πει τῶν ευμφωνών αὐτωντοις,

K Καὶ οὐδὲ τούτης εἰς αντίχαντας, εἰς αντίχαντας τῆς συνειας ήκεινη ηδη οὐτεργαθεῖσης πει τοῦτο δέ εἰκαλποιας, λει μεγεθεῖ καὶ καλλιτερφυάτην αειων κανταντινού, οὐτούς καὶ χρυσάμφρου κανταντινού τῷ ταύτῃ οικουμενού πρέσβατος, εἰς καλερνού εδοξεῖ τοῖς αὐτοῖς ταύτεροις, ταύταις τούτο σπερδάζοντο, ουντο γέρας· οἱ δὴ Στε, καὶ ἔτεροι τῶν ταύτας Φενομετων αὐτοῖς εἰς εὐενήκοντα καὶ πατελομῆτες επισκόπες, τολλαχόθεν εἰς αποκλιποταπηλάτον τοφερόστι μήριος επιδιόπειρος τῆς νεκρυρος εἰκαλποιας· οὐδὲ τὸ ποστού εδεξεν επει μεταποιηστο τῶν εὑνικαίδεξαντων ήγειτο οὐτεικατατῆς αὐτοχέων εἰκαλποιας πλάκητο μηδὲ οὐφέροντο· τομέποιος οὐτοῦ ητού πινελέ Δηλὸ τῆς κανταντινού τοῦ μεγάλου τελευτῆς· ἐπεὶ δὲ πάντες οἱ εὐσποτοι ταπηλάτον, παρεῖ δὲ καὶ οὐτοις λαζανώς κανταντινού, ηγανάκτην οἱ πλέοντος, καὶ δεινώς διατάσσοντες οὐτοῖς, οὐδὲ ερεπικον οὐτοιδόντα

H Is confectis, Imperator Antiochiam Syriæ perrexit. Ubi cum absoluta esset Ecclesia amplitudine simul ac pulchritudine excellens, quam Constantinus dum in vivis esset, administratio usus Constantio filio, adficare cœperat, Eusebianis jampridem hoc molientibus, opportunum id tempus viuum est ad Synodum colligendam. Iste igitur cum aliis ejusdem opinionis fautoribus, simul omnes septem & nona ginta Episcopi, variis ex locis Antiochiam tunc temporis convenerunt: specie quidem ut Ecclesiam recens adificatam dedicarent: re ipsa autem, sicut exitus declaravit, ut decreta Nicani Concilii abrogarent. Praerat tunc Antiocheni Ecclesiæ post Euphronium Flaccillus. Annus autem quintus volvebatur ab obitu Constantini Magni. Cum ergo universi Episcopi convenienter, & Imperator ipse Constantius adesset, complures eorum indignari coeperunt, & Athanasium graviter accusare, quod sacerdotalem legem quam

Rrr iii

ipso tulerant, contempserunt, & Alexan- A drinam Ecclesiam prius receperunt, quam id ipsi permisum fuisset a Synodo. Unde & civibus causam necis illum fuisse dicebant, propterea quod illo in urbem ingrediente, morta esset leditio: & multi quidem interfecisti: non pauci vero ad judicium tribunalia perduci fuissent. Hujusmodi sermonibus cum gravissima aduersus Athanasium confitata esset calumnia, decreverunt ut Gregorius Alexandrinæ Ecclesie præsideret. Post haec conversi ad questionem de fide, nihil quidem in decretis Nicenæ Concilii reprehenderunt. Literas vero ad singula- B rum urbium Episcopos miserunt, quibus indicabant se utpote Episcopos. Arius nequam fecitos esse. Quomodo enim, ajebant, illum qui erat Presbyter, non fecitos esse? Sed cum fidem ejus examinassimus, illum potius suscepimus. Porro se non aliter credere affirmant, quam juxta fidem ab initio traditam. Eam vero esse quam Epis- tola sua subjiciunt: in qua substantia quidem Patris & Filii, & vocabuli Con- substancialis nulla sit mentio: Sensus vero adeo aniceps & ambiguus est, ut nec Ariani, nec ii qui Nicenam Synodum sequebantur, compositionem verborum illius accusare possent, quasi verba ignota essent sacra Scripturae. Prætermissem enim de industria vocabulis quæ utriusque ex æquo rejiciebant, ea verba quæ ab utrisque admittebantur, formulae suæ indiderunt. Nam & Filium simul cum Patre esse, & unigenitum ac Deum esse, & ante omnia existere; carna- nem item assumptissime & patris voluntatem impletissime, aliaque ejusmodi con- tentur. Utrum vero coæternus & con- substancialis Patri sit nec ne, neuti- quam adscripterunt. Postea vero cum illos, ut verisimile est, hujus formulæ pœnituerunt, aliam rursus ediderunt: quæ in reliquis quidem cum Nicena fidei consentit, ut opinor, nisi forte quis sensus mihi quidem incompertus, in verbis abditus latet. Sed tamen nescio qua de causa consubstantiale Filium dicere detrectantes, immutabilem nec con- versioni obnoxiam ejus divinitatem af- seruerunt, cumque substantia, consili, potentia & gloria Patris nullatenus discrepantem imaginem, & omnis creature primogenitum pronuntiarunt.

CONSTANTINI F.
γετούν, ὃν αὐτοὶ ἔθεντο καὶ τειχίσαντο σωμάτια, την αἰλεξανδρέαν ἐκπο- σιαν δοτολαβόνται· ἐπι τέτε οὐκετι πολιτεῖν αὐτοῖς αὐτὸν ἔλεγον, ἀστικαὶ εἰστιν πόλιν εἰσῆλθες καὶ μετέστησαν· μεγίστη τὲ διαβολῆς ὑπό τοις λόγων οὐδὲ αἰθανασίου φανεῖστο, οὐ φίσαντο γρηγορεῖσιν τῆς αἰλεξανδρέαν ἐκκα- οῖσις περιστάτειν· ἐπι τέτε οὐ μεταβαίνει τὴν αἰλεξανδρέαν δόγματι· Σύντονος μὲν ἐπι- καιαρδόξασιν ἐδεινέμενον Φαντό γεγματεῖ διεπέμψαντο τοις Καποδιστρού πόλιν ἐπισκοποῖς, οὐ διήλωσαν, ὡς Πάπικοποι οὐδὲ τοις ικανο- στανδρεῖσιν· πῶς γρηγορεῖσιν οὐδὲ δομι- σαι οὐδέρθροι τοις πισεως ἀπό, μᾶλλον αὐτοῦ περιστακάντος· τοις δέ σφις καὶ τοις αρχῇ παραχροτοῖσιν απίστειν· εἴναι δε τοις ικα- νούπεταξαν την αὐλὴν ἐπισολήν, καὶ αἱ πατρός ήτοις καὶ, πόμοκσις αὐτούλατος μεριμνήσιν· ἐπαμφοτεῖσται ταῖς ἐνοίαις, ὡς μή τε τεῖς Λαδηνοῖς θεο- ταῖς, μή τε τεῖς ἐπομένης της εἰς ικανο- στανδραῖσιν αὐτῆς τοις ρυματο- σκηπίδιν, ὡς ἀγνώστων ταῖς ιεραῖς γεραφα- ταρεγλιπόντες γράπτες ἐκάτεροι επροσή- Τα παρ' ἐκάτερον ὄμολογέρθρα τετέλε- ὄνοματα· ταῦτη τῇ γεαφῇ συνέπει μετρη- τὸν ιὸν τῷ πατεῖ, καὶ μονογῆρη τῷ ιὸν καὶ τῷ εργασταῖσιν τῷ πατερῷ, σύρα- τε αἰειληφεναι, καὶ την πατερον πεπλη- ρωκέναι βελτίν, καὶ ταὶ αἷλα φυλαὶ συ- μολόγησαν· τότεσον δὲ συναίτο· οὐ μο- σιός εἴτε τῷ πατεῖ, οὐ τοναντίον, οὐ δια- Ψαν μέλαμελητεῖτες δέ, ὡς οὐκει- ταῦτη τῇ γεαφῇ, πάλιν ἐπεραί τῷ ταῦτης ἔξεσθεν· Τα μὲν αἷλα, μέ- ματα, συνάδονται τῷ δόγματι τῶν συ- καία συνελθόντων, εἰ μή περ εὔολοις διάνοια τοῖς ρήτορις αἴφανος ἕγκειαν οἴδατε οὐδὲ οὐδὲ, ὄμολόγοις εἶπεν τοις ψηφι- ειληπταῖρθροι, ἀτερπτόν τε καὶ διαπο- τοι τῆς Σεοτῆς· ἀπεφίναντο, εἰσαγέ- βελτης οὐδὲν μηδέποτε παρέγνω- ητον εἰκόνα, καὶ περιστοκον πάσιν κατε-

ἐλεγον ὅταντη τελ πίστιν ὀλόγεα φον δύρκε·
καὶ λεπιάν, τε σι νικομηδεῖα μαζευροτα-
τοῦ, ἀνδροστέ αἵλα διδοκηματία, καὶ τας
ἰερος γραφαῖς αἴχον ηγειρανότο· πότε-
ρον δὲ αἱλητῶς ταῦτα εφασαν, ή τηλ ιδίαν
γραφὴν σεμνοποιεῖνες τῷ αἰενώματι τῷ μάρ-
τυρο·, λέγειν στοχεῖω· μελέχον δὲ ταῦτα
τῆς συνόδου, καὶ μόνον δύστειρο·, σε μή πατέλον
εἰσβεβλημένον, ἐπι νικομηδεῖας μελασάς, τὸν
καινοτομικόν πότερον αἱλητῶν αἴλαντον
οὐδὲ διαστις τῷ παμφίλῳ διαδόχῳ, καὶ
πατέλοντο· στοκονότοπόλεως, τὸ θεόδωρο·
οὐρανίας, τῆς πειναστίτης σόνομα ζουδίν,
διδόξιο· τε διγεμανίας, δισύερον μή, μα-
κεδόνιον τηλ καινοτομικόν πότερον εἶπε στον
οὐρανόν, καὶ γρηγόριο· ὅτης αἱλητῶν
οὐρανοίας αἱρεθεῖς προσαίτεν· οἱ δητότε ταῦ-
τα διδόξοντες αἱλητῶν ὀλόγηντο· αἱλη-
τῶν διάνοιο· οὐδὲ διαστις παπαδόκαιος καὶ Σα-
ραντας επίσκοπο·, καὶ γάργυρο· ὁ λαοδικεῖας
τοῦ διστόντος, αἱλητῶν τὲ πολλοὶ μηδεπολιτι-
καὶ αἱλητῶν επιστήμες οὐρανοίας επισκο-
πούσει.

C

Κεφ. 5'.

Περὶ Ευστίβιου τομονοῦ, καὶ αἱς γρηγόριος κατίλαβεν
αἱλητοφρίαν, αἱλητοῖς δὲ Φιγοντο εἰς βασιν
διαστάσεται.

CAP. VI.

De Eusebio Emiseno: & quomodo Gregorius
Alexandriam ingressus est; Athanasius vero
fuga elapsus, Romam venit.

Σὺν αἷλοις δὲ καὶ εὐσέβιο· ὁ ἐπίκλητον ἐμε-
τονός ὁ τὸ μὲν χρόνος, ἐξ ἑδέστης τῆς
τεκμηρίου ἐνπατρίδης ὑπῆρχεν· ἐμνέας δὲ καὶ
πατρικοῦ ἔθοτος τερψάς εἰρμαστὸν λόγος, μη-
ταῖα καὶ τὰ πατρικά εἰδοῦλά χρηπα-
δεῖασα, διδασκαλοῖς τοῖς ἐντάσσετος ζεισι· D
Φοίτης· υπερον δὲ ἐπηγγῆλαις εὐσέβιον τῷ
παμφίλῳ, καὶ πατέροφίλῳ τῷ προσαμέ-
νῳ σκυθοπόλεως, ταῖς θείαις Βιβλίος ικεί-
σθε τῶν αὐτοῦ μόνού τοις εἰς αἱλούχους, επεισο-
δεῖσατον καὶ θαρετέλαια δια τὴν κύρην
πατρούλαν, εὐφρονίω τῷ μετ' αὐτοῦ συντελεῖ· Φεύ-
γοντες δὲ, αφίκεσθοις αἱλητῶν εἴδεσαν, φιλο-
σόφους τοῖς τοῦ φοίτης αἱλητῶν εἴδεσαν, φιλο-
σόφους τοῖς τοῦ φοίτης αἱλητῶν εἴδεσαν, φιλο-

E Usebius quoque cognomento Emi-
senus, huic Synodo interfuit. Qui
nobili genere natus apud Edessam urbē
Ostroënæ, à puero juxta patriam con-
suetudinem facras Scripturas didicit;
postea vero in Gentilium disciplinis in-
stitutus est à magistris qui tum in ea civi-
tate morabantur. Tandem vero inter-
pretibus usus Eusebio Pamphili & Patro-
philo Scythopolitano Episcopo, ad sum-
mam sacrorum voluminum notitiam
petvenit. Inde Antiochiam profectus,
cum Eustathius propter accusationem
Cyri, Episcopatu exutus fuisset, cum
Euphronio Eustathii successore familia-
riter vixit. Sed quia Sacerdotium detre-
ctabat, migravit Alexandriam, Philolo-
phos qui illic erant auditurus. Quorum
disciplinis cum abunde excultus esset,
rediit Antiochiam, atque illic cum Flac-
cilio Euphronii successore versatus est.

Porro cum hanc Synodum Antiochiae A
fieri contigisset, Eusebius Constantino-
politanus Episcopus ad capessendam
Alexandrinæ Ecclesiæ administratio-
nem eum adhortatus est. Existimabat,
enim, illum utpote eximia sanctitate &
summa eloquentia prædictum, Aegyptio-
rum animos facile revocaturum a bene-
volentia, qua Athanasiū complecte-
bantur. Sed cum ordinationem hanc re-
culasset, secum ipse reputans futurum
haud dubie, ut in paratum apud Alexan-
drinos odium incurret, quippe qui
nullum pati possent in locum Athanasiū
substitutum: Gregorius quidem Ale-
xandrinae præficitur Ecclesiæ, ipse vero
Emisena. Illic seditione populi appeti-
tus; accusabatur enim quod eam Astro-
nomiæ partē excoletet quæ Apoteles-
maticæ vocatur, fuga clausus, Laodi-
ceam ad Georgium illius urbis Episco-
pum, familiarem suum, se contulit. Hic
unā cum ipso profectus Antiochiam ad
Flaccillam & Narcissum Episcopos, per-
fecit, ut Emisam reverteretur. Ceterum
Constantio Imperatori gratus fuit
in primis. Certe quotiescumque Con-
stantius bellum illatus erat Persis,
secum illum deducebat. Ajunt enim
multa per illum à Deo facta esse mira-
cula, quemadmodum testatur Georgius Laodicenus, qui tum ista, tum alia
plurima de illo commemorat. Verum
quamvis talis tantusque vir esset, eorum
tamen invidiam non effugit, qui alio-
rum virtutibus uti solent. Nam & ipse
insimulatus est, quod opinionem Sabel-
li sectaretur. Tunc autem temporis
eadem cum Episcopis qui Antiochiae
convenerant decrevit. Maximus ve-
tero Hierosolymorum Episcopus, de in-
dustria abfuisse dicitur ab hoc Concilio,
cum ipsum pœniteret, quod antea in
fraudem inductus, iis qui Athanasiū
deposuerant, consensissent. Sed ne-
que Romanae urbis Episcopus, neque
alius quispiam, sive ex Italia, sive ex
Provincia ultra Italiam sitis, huic Syn-
odo interfuit. Per idem tempus cum
in Occidentis quidem partibus Franci
Gallias vastarent: Orientis autem Pro-
vinciar, ac præcipue urbs Antiochia post
Concilium ibi celebratum gravissimis
terra motibus quassarentur; Gregorius
Alexandriam venit cum ingenti militi
manu: quibus mandatum erat, ut pacatum
illi ac tutum in urbem introitum

ως δὲ συνέπι ταῦτην ἐντάδε συνκροτεῖσθαι
σύνοδον, ἐπὶ τὸν αἰλ. Εὐαγγελίας προσκήν.
Ἐν θεόνοι ὑπὸ Βατεῖς τὸ κανονισμόν
λεως ἐπισκόπου ὡσέ γοῦ αὐλοῦ δι μητρο-
πολιθισμόνον, καὶ λεγόντων κράτισον ὅσια, ια-
δίως μελαῖσθαι τὰς αἰγυπτίας τῆς αἰ-
ατανάσιον θύνοις· ἐπειδὲ ταῦτη παρ-
τίσατο τὴν χριστιανίαν, λογισάμενοι
θύτρης οἰνος μίσθιον τοῦ αἰλ. Εὐαγγελίου,
οὐχ ανεχομένους ἔτερον αἰτίην διατασ-
ιδεῖν, ἐπιπέρτεται γενγόντων τὸν αἰλ.
Εὐαγγελίων, αὐλοὺς δὲ τὴν ἐμέσην εὐκλητού-
σιν αὐτὰ σάτιν ὑπομείνας διεβάλλοντο
αἰσκενδαῖς τῆς αἰερονομίας, δι μίσθιον αἰτί-
ατος ματικὸν καλέστι, φυγάς ἥλθεν εἰς ια-
δίκειαν πρέστης γεώργιον τὸν ἐντάδες επισκό-
πον, ἐπιπέδον ὄντα· ὁ δὲ, εἰς αἴλιον δια-
τὸν συνελθὼν, πρέστης πλάκητον καὶ ναζι-
τὰς ἐπισκόπους, ἐπανελθεν εἰς ἐμέσον πε-
σκοδιάστεν· ἐγένετο δὲ κανονισμός ποτε βα-
λεῖ κεχαρισμένῳ· αἰμέλατοι μήτι πε-
σταις ἐπιειδίσθεν ἐμελέται, αὐτοὶ επηγ-
λέγεται γοῦ πολλὰ δι αὐλοὺς ταυτα-
σι τὸ θεῖον, ως μαζίνεται γενέγγιον αἰτί-
ατος μέμψιν, ως τὰ Καλενίς φεύγοντα
δὲ τῷ νῦν τὰ αὐτὰ τοῖς εἰς αὐτοὺς συνε-
λθόσιν ἐνφύσασθε· μαζίμον μετέτοικε
σολύμων ἐπισκόπον, ἐπιπέδες λεγόμενα
την αἴτοφυγεῖν τὴν σύνοδον, μελαῖ-
σθέντα κατότι αἴτανάσιον καθελέστω· 8 μη-
γδὲ ὁ τὸν ρωμαῖον διέπων θεόν, ἐπειδὲ
αἴλων ιταλέν, ἢ τῶν ἐπέκεινα ρωμαῖοι
δεῖς ἐντάδες συνῆλθεν· ὃν τόπονδε, φεύ-
γων μὲν τὰς πρέστης δύσιν γαλατας ἀπο-
τῶν· τῆς δὲ πρέστης εἴναι αἰσχομένης ἴστομη-
σῶν στομῆς τινασμόμενης, καὶ μάτια
αἰτοχέων πόλεων μητρὶ τὴν ἐντάδες σύ-
δον, πηγή γενγόντων εἰς αἰλ. Εὐαγγελίου
πλήθειρατικῶν, οἱ προνοεῖν περιστεραγμο-
ως αὐτασίασιος· Κασφαλησατοι εἰσό-

φύσιο. συνελαμβάνοντες δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ τὰ
δέρες Φρεγένες τὸ τε ταῦτα, καὶ ὅπως
ἀθανάτοις ἐξελάσωσιν ὁ δὲ εἰδεῖται, μή π
δὲ αὐτὸν ὁ λαός πάστοις ἡ τῆς κυκλούσεπιλα
έσσης ἐκκλησίαζεν. ἥδη τε τῷ σερπιώτῳ
καταβούσαν τοις ἐκκλησίασ, οὐχίου δύοτε
λεπατασ, τερέπερον Φαλακρὸν ρυθμίαν παρε
κλίσασ· συμφώνεις δὲ τῆς Φαλακρίας
ψυχρήμας, οι σερπίται τέως πούχαζαν, ὡς
επιδύκαιον δὲ επιθέως τοις· σὺ τέτω δὲ
διαδὺς ὑπὸ τῆς Φάλακρας, ἐλασθεὶς ἔξελ
δω, οἷς τὴν ψύχην αἴνιχθν γενέσεις τῶν
ἀλεξανδρεῶν καίσεις θέρον· οὐδὲ λαὸς κα
λεπτας, τοις επιστρομον διονυσίας τῇδε επι
σκοπίσαν· οὐκέτησιαν ἐνέπεσσαν·

A præstarent. His subsidio erant etiam
Ariani, tum ad eam rem perficiendam,
tum ut Athanasiūm urbe expellerent. At
ille verebatur, ne populus ipsius causā
quidpam mali pateretur. Nocte igitur
adventante collectam in Ecclesia cele
bravit. Cumque jam milites Ecclesiam
occupassent, ipse completa oratione
Psalillum prius recitari jussit. Dum Psalmus
ab omnibus caneretur, milites in
terea quiescebat, intempestivum rati
eo tempore impetum facere. Tunc ve
ro Athanasius per medium psallentium
turbam occultus evasit, & Romam na
vigo delatus est. Quo facto Gregorius
Alexandrinam sedem obtinuit. Popu
lus vero indignatione commotus, Ec
clesiam Dionysii, quondam illius urbis
Episcopi, nomine appellatam, incendio
consumpsit.

Κεφ. 2.

CAPUT VII.

*De Episcopis urbis Romae & Constantinopoli
Itane. Et quomodo post mortem Eusebii
Paulus in suam sedem restitutus est. Item
de cœde Hermogenis magistri militum, &
quomodo Constantius Antiochia adven
iens, Paulum quidem ejecit, civibus vero
graviter succensuit. Deinde Macedonium
in dubio relinques, Antiochiam
reversus est.*

Ω Δε μὲν τοῖς απὸ τῆς ἀνατίας αἰε
σεως οἱ βεβελούμενα κατώρθωσ,
κατεπιέσαντας τῷ απονδῃ τοις επισταμένων α
νατίων εἰς τὸ σὺν νησίᾳ βεβαιωθέντες· δό^{μη}
μη· τοις επικατείλημένων τέ τῶν ἐπι
πούστων θέρον, ἀλεξανδρεῖας τῆς
καὶ αὐγυπτίου, καὶ αὐτοιχείας τῆς συ
ριας, καὶ τῆς ἀρχῆς τὸν ἐλληνιστῶντον βασι
λεῖς τὸν ἀπόλεως, πειθούμενος εἶχον τοὺς
αὐτοὺς τὸ ὑπήκοον ἐπισκόπους· οὐ δὲ τοις
επισταμένοις ἐπιλεπτόμενον, καὶ οἱ
αὐτοὺς δύστις ἵερεις, οὐδὲν οἰκέαν ταῦτα
γένοι· εἰ φάπαισι γῆ τῶν σὺν νησίᾳ συνελη
γούστων εἰς δεκῆς τῶν Ἀγρίων ἐπιανέσσαν
τε, εἰσέπιν καὶ διέλιπον ὅδε φρονοῦτες
αφικίμενον τέ αὐτοὺς αὐταναστον, Φι
λοφρονεῖς εἰδέντο, καὶ τοις αὐτοῖς τοις
κατ αὐτὸν εἴλον δίκεν· Εἴτη τέτοις δὲ
χαλεπῶς Φίλων αὐτοῖς· εὐρεψεν ισλίο,
αὐτοὺς γνέδη κατειλεύοντος αὐταναστον
διέσβηται συτύρο· αὐλόμην, τοις μαζεύ

Hunc in modum consilia eorum
qui contraria hæresis tuebantur,
felicem successum habuerunt, depositis
Episcopis qui per Orientis Provincias
fidei in Nicæna Synodo stabilitam per
tinaciter defendebant. Jamque occupa
tis nobilissimis sedibus, Alexandriae si
licet quæ est in Ægypto, Antiochia in
Syria, & urbis regia quæ ad Hellespontum
sita est, omnes carum partium Epis
copos sibi parentes habebant. Verum
Romanæ Antistes Ecclesiaz, & universi
per Occidentem sacerdotes, hæc non se
cū ac contumeliam sibi privatim illata
aceperé. Nam cum sententiam eorum
qui apud Nicænam congregatis sunt, jam
inde ab initio in omnibus approbasent,
usque in hunc diem in eadem opinione
perleverarunt. Itaque Athanasium ad
se venientem benevolē excepérunt, &
causæ illius iudicium sibi vindicarunt.
Quæ cum Eusebius iniquo animo ferret,
scriptis ad Julianum, ut ipse iudex esse vel
let eorum quæ contra Athanasium de
creta fuerant Tyri. Verum ille priusquā
Sff

Julii sententiam compreisset, paulo post A
Synodum Antiochiae celebratam, ex
hac luce migravit. Hi vero qui apud
Constantinopolim Nicæna fidei pa-
trocrinabantur, Paulum in Ecclesiam
deduxerunt. Eodem tempore Theog-
nius Nicæn & Theodorus Heraclæn
Episcopi, aliqui ejusdem sectæ sacer-
dotes qui cum Constantinopoli ver-
bantur, in alia Ecclesia congregati,
adjuvante Ariana multitudine, Macedonium ordinavunt Constantino-
poleos Episcopum. Hinc vero cre-
bræ in urbe seditiones exstiterunt, bel-
lis haud absimiles. Plebe enim ex utra-
que parte in se mutuo irruente, plu-
rimi interierunt. Eratque civitas ple-
na tumultu: adeo ut Imperator qui
cum Antiochiae morabatur, ea de re
certior factus sit, itaque inflammatus
Paulum iterum extrudi jussit. Im-
peratoris mandata executus est Her-
mogenes Magister equestris militiae.
Qui cum eo tempore missus esset in
Thraciam, transiens per Constantino-
polim, Paulum militari manu ex Eccle-
sia ejicere conabatur. Sed cum plebs
nequaquam id fieri permetteret, immo-
vim vi repelleret, milites vero violentius
instarent ut quod imperatum fuerat
perficeretur: seditioni in Hermogenis
domum irruentes, eam quidem incen-
derunt, ipsum autem interfecerunt: &
fune pedibus ejus innexo, per civita-
tem traxerunt. Quo auditu, Impera-
tor equorum celeri permutatione venit
Constantinopolim, eo animo ut ple-
bem male mulcetaret. Sed cum illos flen-
tes ac supplices sibi occursero viuisset,
ipsis quidem pepercit. Annona tam-
en illius, quam pater ipsius Constan-
tinus quotannis de publico ex tributis
Ægypti, civitati donaverat, dimidiā
circiter partem civibus ademit: ratus
fortasse multitudinem, utpote otio ac
deliciis abundantem, ad seditiones
proclivem esse. Itam autem suam in
Paulum vertens, eum ex civitate pelli
jussit. Sed & Macedonio graviter suc-
censuit, tum quod Hermogenis Magi-
stri militum & aliorum complurium ca-
dis causam præbuisset, tum quod ante
ipsius consensum ordinatus fuisset. Ve-
rum tamen nec approbatæ illius ordina-
tione, nec abrogata, illum ita relin-
quens, Antiochiam revertit. Dum hæc
aguntur, Ariani dogmatis fautores Gre-
gorium transtulerunt, utpote desidem

τὴν ιελία γνόμον, επολιθύερον τὸ οὐ-
χέα ψιρομένης συνόδου, ἐτελώτησεν
κανσανίνη πόλις τὸν σιλεσίταιον σιναϊδο-
ξαν γηλάστατης, εἰς τὴν ὄκηλησαν ἡγαρ
παῖδεν, εἰς τὸ δινήριον συλλαμβανομενοῦ
ληπτὸν Εὐαγγελίον πλήρες, εἰς ἑτέραν ὄκηλησαν
συνελάθοντες οἱ σιλεφι θεόγνωντον νικαντο-
σκοπον καὶ θεόδωρον τὸν ἱερακλέας ἑτεροπό-
λει τάτων φρονεῖτε, οἱ ἑτούχοι σιδηρο-
μακεδόνιον εχθρεύεισαν κανσανίνη πόλις
επίσκοπον, εὑρεθεντὲ συχναῖτη τὸ πόλι-
εψινούτο σάστης, πολέμοις ἐμφερεῖς εἰς τὴν
γῆ ἐκατέσθεν τὴν πλήρες συμπιθίην,
πλεῖστοι διόλυντο. καὶ ταξαχνῆ πόλις
πλεως τὴν ἀστὴν Βασιλέας τετέλεσθαι,
ταύτης μαρτίου, καὶ πρεσβύτερον κανσανίνη
προσάξαι πάλιν απελαύνεις παιδῶν το-
κονεῖτο ἐπὶ τοῖς Βασιλέως προσάγματοι
θύμος, οἱ τελειπτικοὶ δύναμιν επιβραμμι
τρεπεῖντος οὔπεπτον Βασιλοπατεῖτο
επὶ τὸν διά κανσανίνη πόλεως, εἰσαγένεται
διὰ τραπέζην εἰς ελάστατης ὄκηλησας πό-
λης τὸ πλήρες, εἰς συνεχώραν, πῆρος καὶ ιωνί-
σια λογείην τετεπεχεῖσαν οἱ στρατιώται πόλι-
τοι προσταχθέντες, καταλαβόντες τὴν έμμονα
οικίαν οἱ στρατιώται σύνεπεταν, καὶ αὐτὸν απο-
έποιτο. Εχοντος εἰς αὐτὴν Φανῆς εἴλην διατίτη-
λεως αὐτούς τοὺς Βασιλούς, πιπεις εἰδα-
ῆκεν εἰς κανσανίνη πόλιν, ὡς κακοῖς δυνατοῖς
ταλητοῖς αἰλατῶν μηνέφεστοι διάπε-
νεντος αὐτῷ τὸν ὑπανθρώπον, καὶ τοῦτο
εἶλας αὐτούς τοὺς Βασιλούς, πιπεις εἰδα-
ῆκεν εἰς τοῖς παῖδεσσιν, καὶ τὸ πόλεως απελαύνει
προσέταξεν αὐτούς. εἰς μηνὸν δὲ τοῦ πόλεως
μακεδόνιον εχαλέπανεν, ὡς τὸ άναριστεί-
σαντηγάνη εἰς τοῦ πόλεων πολλῶν αὐτοῖς κατοτί-
πιλον επιλεγέναι, εχθρούοντες, εἰς τοῦ πόλεως
φισάμενοι τὴν αὐτὴν χρονονίαν, εἰς απο-
ρολονήσας, καταλιπών ετοις αὐτοῖς εἰπειρο-
διοιοχθεν, εἰς τάτων τοῖς τοῦ αἰρετοῦ
δασαι μελέσησαν γεγονέοντος αἰματηροῦ

CONSTANTINI FF.

συστοιχίας δόγματος, καὶ αἱ λεξιαὶ τοῦ πόλεων αὐτῶν διὰ τὴν συμβάντα τῇ πόλει χαλεπά ἦσαν τοις αὖτε εἰσοδον, καὶ τὸν ἐμπορούμεντης ἐκκλησίας αὐτὴν τέτελε θεματική γενεγνώσθη, οὐ τὸ μὲν θύρατον καππαδόκης αἱ δραστηρίαι τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ τὸ δόγμα αποδιδοῦσα.

Aī in confirmando ipsorum Doctrina, & invisum Alexandrinis propter calamitas quæ eo adventante civitati acciderant, ac præcipue ob incendium Ecclesie. In hujus autem locum missus est Georgius, vir natione Cappadox: qui & propter industriam suspiciebatur, & quod studiosus opinionis ipsorum assertor esset.

Κεφ. η.

Περὶ τῆς τοῦ βασιλικοῦ αἴτιας τοῦτον εἶπεν αρχιερεὺς· Καὶ οὐδὲ τοῦτον οὐδὲ μητροφόρον καὶ αἱ λεξιαὶ τοῦ πόλεων περὶ τοῦ Αἰθανασίου τοῦ Ιωάννου Θρόνου καὶ οὐδὲ οἱ τῆς τοῦ αὐτού εἰσοδοῖς πρὸς ιεράτους ἔγραψαν.

AΘΑΝΑΣΙΟΥ ὁ Φθύγων ἐν τῆς αἱ λεξιαὶ Αδεείᾳ, εἰς ρώμην αἴφυτο κατ’ αὐτὸν ἥσωσθεν καὶ παῖδευ τὸν καντακυτάπολεως επίσκοπον συνδέαμεν, καὶ μάρκελον τὸν αἰκίας, ἐποκληπτῶν γάρ, ὃς ἐναντίον ὄντος δρεῖς, γεαφλιώταρομένας αἰχθέτερον πινάκων αἱ θυσιαστέρων αὐτούς φασι, καθηγέσθη αὐτὸν αὐτὴν μὲν ἐπιτρέπει αὐτὸν γαζαῖς ἐκκλησίαν κυνηγάνως· καὶ λόγῳ ὁ ιαδελαντόπολεως επίσκοπος, ὡς ἀλλω καπηροῦσσις, καὶ τὸ αὐτὸν ἐκκλησίας αἴφυτος, οἱ ρώμην διηγεῖ μαθὼν δέοντας ρωμαῖων επίσκοπος· οὐκέτε εγκλήματα εἰπεῖν πάντας ὄμοιοις οὐδὲ τοῦ δόγματος τῆς ἐν νησίᾳ συνόδου, οὐδὲ ὄμοδοῦντες αὐτοὺς εἰς κοινωνίαν φεσθήσατο· οὐαὶ τῷ τούτῳν κηδεμονίας περὶ τοῦτον ποιήσοντος διὰ τοῦ αἴτιου τοῦ θερόν, οὐκοῦ τοῦ ιδίαν ἐκκλησίαν αἱ τέων αὐτοῦ τοῦ εἰσόδου θεοπότοις ἔγραψεν Φίλομενος· αἱ δοκοφόρας θεολογίας θεολογίας ταῦτα ποιητικά μηδὲ μέντον τοῖς ἐν νησίᾳ δόξαντο διήγεις ἐν τοῖς πάντοις εἰς ῥῆμαν πριερεῖν παραγόντες, διελεγχοῦσσις δικαιανέπτυσις εἰνοχέαν τοῦ Φίλον· οὐ πλοιοποιοῦσιν τοῦτον τοῖς αὐτοῖς τοῦ εἰσόδου εἰπεῖνται, εἰ μὴ παύσοντο κατεῖλθεντες· καὶ οὐδὲ ταῦτα εγράψαντες· οἱ δὲ αὐτοῖς αὐταντοῖς τοῖς παῖδεσσι, ἕνας οὐ τὸν εἰρηνικαὶ λειτουργίας θεόν, καὶ ταῖς εἰποτοῖς διεπιπλανθάνοντο τοῖς αὐτοῖς τοῦ εἰσόδου εἰπεῖταις χαλεπῶς πινεγκαντοῦσιν πολεμήσεις ἐν αὐτούς, αἱ λεγούσαι φανιστίσι.

CAPUT VIII.

De Orientalibus Episcopis qui expulsi fuerant, & quid pro illis scripsit Iulius Romanus Episcopus. Et quomodo Paulus arguit Athanasius literis Iulii muniti, sedes suas recepirent. Item de literis quas Orientis Episcopi Iulio rescriperunt.

POTTO Athanasius Alexandriæ profugus, Romam venit: eodem tempore Paulus quoque Constantinopolos Episcopus & Marcellus Ancyra, eo accessit, & Asclepas Gazæ: qui cum adversaretur Arianis, à quibusdam contraria factionis hominibus accusatus quod altare subvertisset, depositus fuerat. In eius autem locum subrogatus Quintianus, Gazzorum Ecclesiam rexerit. Licius præterea Hadrianopolos Episcopus ob aliud crimen Ecclesiâ suâ spoliatus, Roma degebatur. Episcopus igitur Romanus cum singulorum caulas cognovisset, omnesque in Nicenæ fidei Doctrinam consentientes reperiisse, tanquam idem cum ipso sentientes, in communionem recepit. Et quoniam propter sedis dignitatem omnium cura ad ipsum spectabat, suam cuique Ecclesiam restituit. Scripsit etiam Orientalibus Episcopis, reprehendens eos quod in supradictorum causis non recte iudicassent, & quod Ecclesiarum statum turbarent, eo quod decretis Concilii Nicenæ minime acquiescerent. Similique paucos ex illorum numero ad constitutum diem adesse jussit, qui docerent justam ab ipsis prolatam fuisse sententiam: minatusque est se in posterum non palliūrum, nisi à novandi studio absisterent. Et Julius quidem ista scripsit. Athanasius autem & Paulus suas sedes recepereunt, & Epistolas Iulii ad Orientales miserunt Episcopos. Quas cum illi permoleste ferrent, Antiochiae in unum cōgregati, scripserunt vicissim ad Iulium Epistolam, exquisita verborum

Sff. ij

elegantiā, & oratorio more compositā, A plenam tamen cavillationis, nec exper- tem gravissimarum minatum. Nam in literis suis fatebantur, Romanorum qui- dem Ecclesiam apud omnes magnifi- cam esse, quippe quae jam inde ab initio domicilium Apostolorum, & pietatis origo ac metropolis extiterit; licet fidei doctores ad eam ex Orientis partibus advenissent. Non tamen aequum cen- sebant, idcirco se inferiore loco haberi, quod magnitudine Ecclesia & multitu- dine superarentur: quippe qui virtute & animi proposito superiores essent. Deinde criminis loco objicientes Julio quod cum Athanasio communicasset, indignabantur perinde ac si ipsorum Synodus contumelia affecta esset & judicium abrogatum. Idque facinus, ut in- justum & ab Ecclesiasticis legibus alienum, reprehendebant. His de rebusita conquesti, gravique injuria le affectos esse testati, pacem quidem & communica- tionem Julio polliciti sunt, si depo- sitorem eorum qui ab ipsis fuerant ex- pulsī, & ordinationem illorum qui in priorum locum substituti fuerant, ad- mittere voluisset. Si vero decretis ipso- rum resistere, contraria denuntiabant. Nam & Episcopos Orientis qui ipsis ex parte antecesserint, neutquam contra- dixisse affirmabant, tunc cum Novatianus Ecclesia Romana ejectus est. De iis autem qua geslerant contra decreta Synodi Nicæna, nihil ei rescriperunt: multas quidem se habere causas signifi- cantes, easque necessarias, quibus fa- etum suum defenderent: imprese- riū vero superfluum arbitrantes, earum rerum defensionem instituere, cum ge- neraliter in omnibus iuste se geslisse arguerentur.

CAPUT IX.

Kap. 8.

Quomodo ejellus est Paulus, ejusque loco Mace- donius in sedem Constantinopolitanam inducitus.

ET Julio quidem scripserunt ad hunc modum: Apud Imperatorem au- tem Constantium rursus calumniati sunt Ep. copos illos quos deposuerant. Hic igitur tum temporis Antiochiae degens, scribit Philippo Praefecto Praetorio, qui tunc Constantinoli morabatur, ut Paulum quidem urbe expelleret, Mace-

D

• Οπως ιξιλάζει παῦλος καὶ οὐαράσιος: τοις ἀντιμετώπισταις τοῖς ρωμαίων συκλυταῖσιν. οὐαράσιος τοῖς εἰς μητρόπολις συνελθεσιν, οὐαράσιος αὐτοῖς εχθρέψαντας πολλάς μὲν αἵτιας εχθρέψα- γειτνοις εναγκαῖας τῶν γερμανῶν διλα- σαντες απολογεῖσθε δὲ νῦν οὐαράσιος ειπόντες, οὓς ἀπαρξόμενοι πάντα πάντα

Iουλίῳ μὲν εὐ ταιάδε ἔγειρας πί- δε βασιλέα κωνσάντον διέβαλον απ- τὸς πρεστὸς αὐτῶν καθηγημένος ὁ δὲ, αὐτοκέντρος διατείλειν, γεφύρη τῷ ὑπάρχῳ ὣν κωνσάντος λειώντι, πάλιν μακεδονίων τοῖς συκλυταῖσιν.

αποδέκαιοι παῖς τὸν δὲ ἐξελάσαντῆς πόλεως·
δέσις ἡ τὴν τοῦ πληθερικοῦ κύντος ὁ ὑπαρχός,
πεντεκοπτονή γρεάς την Βασιλέως τοποθε-
τῶν, τοποθετῶν εἰς δημόσιον λαζαρεῖον φόνομα
ζεύξιππον, φειφανές ἡ τάπον μέγιστον, οὐς
στίχοιν πραγμάτων κοινωνοῦμενός, με-
τεπλεσθεὶς παῖς τοῦ πολυθρονοῦ βασιλέως,
τοῦ Βασιλέως ἐπέδεξε τὸ γείματι λάθρα
τοῦ διατροφοῦ Βασιλέων τῷ λαζαρεῖον, εἰς
τὸν θαλασσαῖον αὐλῶν αὐχενῖς τοποθετεῖς,
εἰς πλοῖον ἐπεβίβασε, καὶ εἰς θεογαλονίκην
ἐπιμψεν, ὅθεν κατέτεθεν τοποθετεῖς ἔχειν ἐλεγεῖς·
παῖς τοῦ τετταύνη τοῦ Βασιλέως ἐπέχομένην φύ-
γηναδείπατεν αὐλῶν· ἀλυσιών ὃν τῆς ἐπέ-
κτηνα γῆς ἐπιβαίνειν σὺν ἀκάλυπτον· ἐξελθὼν ἢ
οὐς διατείχεις, συνοχθέμενον αὐτῷ μακε-
δονούχων, ἐπὶ τοῦ ἀκαλυπτούντος τὸ δέ πλή-
θον ἥδη τέταυν γρομένων, αἴσιοι συν-
έργονται· οὐδεὶς τοῦ ἀκαλυπτούντος πλήρωσαν
καστρογάλιτην, οἱ τε ἀπό τῆς αἰρέσεως,
οἱ τε παῖς τοῦ ἀκαλυπτούντος, τοποθετεῖσθαι
ἐπέδασαν· ἐπεὶ δὲ τοῖς ταῖς θύραις τὸν ἀκ-
αλυπταῖς εὑρέσθαι ὁ ὑπαρχός, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ
μακεδόνες, τὸ δὲ πλήθον ὅπως αὐτοῖς πάρο-
δος γίγνεται προς τὸν στρατιωτῶν αὐτέρμενον,
τοσοχεῖν τοῦ ἀκαλυπτούντος πρέστω τοσαγμέ-
νος, πολαβόντες οἱ σερινῶται ἐκοτὶ μηδείκεν
τοῦ ὄχλου, πολλάς τοις ξίφεσι μικρέσσαντο
πολιορκήντος αὐλήλων παλέμενοι διεφεύ-
ρουν τὸ δὲ Βασιλεῖον δέξαντας οὐδέποτε
κακοπίας παρέλαβε μακεδόνες· ὁ μὲν
διαβόλος αἰδοκόπτως ὠδετῆς τῆς ἐν καντακύ-
τηλίᾳ ἀκαλυπταῖς αἴφρερθη· αἴθανάτος δὲ
φύλακον, αἴφαντος λεῖ, δέσις την καντακύτη-
λιας αἰτητοῦ· θανάτῳ γάλιον ζη-
μιον πέπλησεν, αἰτιωμένων τῶν ἐτεροδέξιων
εἰσόδος ἐργούσοις, οἱ εἰσόντος διεπέλαστοι
τεθῆκασι τοῦ δὲ μάλιστα τοῖς ὄργηις τὸν
Βασιλέα κυνῆσαν ήν, ὅτι καὶ στηρέσιον ἐλεγον
διοπλάσια αἰτοκερδάντος, οἱ δὲ Βασιλεῖς
καταβίνοντο τοῖς δὲ αἰλεξανδρείᾳ πλωχοῖς
εἰσῆργασθον.

A donio vero Ecclesiam restitueret. Prae-
fectus vero qui plebis tumultum me-
tuebat, antequam præceptum Impera-
toris evulgaretur, ad publicum balneum
amplum admodum atque illustre, quod
Zeuxippus dicitur, progressus; Paulum
ad se accivit, quasi de negotiis publicis
cum eo acturus. Cumque ille statim
advenisset, Philippus Imperatoris lite-
ras ei ostendit. Simulque clam per pa-
latium quod vicinum est balneo, eum
ad mare deduci præcepit: & navigio im-
positum Thessalonicam misit, ex qua ur-
be maiores eius orti esse dicebantur. Et
Orientis quidem partibus prorsus ei in-
terdixit: in Illyricum vero & ulteriores
Provincias pedem inferre, nequaquam
prohibuit. Egressus deinde ex Prato-
rio, ad Ecclesiam perrexit, secum in
currū sedentem habens Macedonium.
At populus, his enim rebus gestis in-
numerabiles in unum convenerant, Ec-
clesiam statim complevit. Quippe sin-
gulatim ex Arianis, quam ex Pauli fau-
toribus, eam occupare summo studio
contendebant. Postquam Praefectus una
cum Macedonio ad fines accessit Ec-
clesia, cum plebs à militibus ut transitus
ipsi præberetur impulla, retrocedere
non posset, utpote refertis ulterioribus
Clocis: milites arbitrii plebem de indu-
stria resistere, plurimos gladiis obtrun-
carunt. Multi etiam à se vicissim ob-
triti interierunt. Hac ratione perfectum
est id quod juicerat Imperator, & Mace-
donius Ecclesias obtinuit. Ac Paulus
quidem præter expectationem Con-
stantinopolitana Ecclesia spoliatus est
in hunc modum. Athanasius vero fu-
gâ elapsus, scelere occultabat, minas Con-
stantii reformidans. Etenim Impera-
tor mortem ei minatus fuerat, motus
calumniis Arianorum, qui seditiones ab
illo excitari dicebant, eoque in urbem
ingrediente multos peremptos fuisse.
Illud vero præcipue Imperatori bilem
movit, quod annonam quam Impera-
tor Constantinus pauperibus urbis Ale-
xandriæ donaverat, illum vendidisse
dicebant & in suum vertisse compen-
diūm.

Cap. X.

Κεφ. 1.

Quidnam Episcopus Romanus pro Athanasio scripsiterit ad Orientales Episcopos: utque Romanum missi sint, qui una cum Episcopo Romano crimina quæ Orientalibus obijicabantur, examinarent. Et quomodo à Constante dimisi sint.

Sed cum Episcopi Ægypti hæc falsa esse scripsissent, animadvertis Julius Athanasium non posse tuto in Ægypto degere, eum quidem ad se evocavit. Ad Episcopos vero qui Antiochiae convenierant, eorum enim tunc temporis accepérat Epistolam, literas scripsit, quibus eos accusabat quod Nicenæ Concilii fidem clanculo innovarent, & quod præter Ecclesiæ leges ipsum ad Synodum non vocassent. Legem enim esse Pontificiam, ut pro irritis habeantur quæ præter sententiam Episcopi Romani fuerint gesta. Eaproto quæ apud Tyrum & in Marcote contra Athanasium acta essent, non ex juris prescripto acta esse. Nam ea quidem quæ Tyri acta fuerant, fraudis convinci ex calunnia ficta de Arsenio: quæ autem in Marcote gesta essent, confutari ex absentiâ Athanasii. Postremo arrogantiæ literarum reprehendebat. His aliisq; de causis, æquum omnino esse censebat, ut Athanasio & Paulo succurreret. Nam & ille non multo post in Italiam advenerat, & calamitates suas deplorabat. Sed cum literis quas ad Orientis sacerdotes de Athanasio & Paulo scripserat, nihil proficeret, causam eorum ad Imperatorem Constantem retulit. Ille vero Constantius fratri scripsit, ut ex Orientis Episcopis quosdam mitteret, qui depositionis illorum rationem redderent. Tres igitur ad eam rem eliguntur Episcopi, Narcissus Episcopus Irenopolis in Cilicia, Theodorus Heraclæ in Thracia, & Marcus Arethusæ quæ est in Syria. Qui cum in Italianam venissent, acta sua defendere cœperunt: & Imperatori persuadere conati sunt, Orientalis Synodi iustam fuisse sententiam. Sed cum ab iis exigetur, ut fidem suam exponerent, formulam quidem fidei quæ Antiochiae ab ipsis fuerat promulgata, occultarunt: aliam vero professionem libello comprehensam obtulerunt, & ipsam à fide in Nicenæ Concilio comprobata nihilo

σία ὁ βόμβος τριήγελον ὑπὲρ ἀθανάτου τοῖς διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ μὲν ἐπίκλησαν εἰς βασιλέα τὸν ἐπίσκοπον, πανδιάκονον τοῦ τῷ βασιλεὺς τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἐπίσκοπον ἐχελώματα καὶ τοῖς μυθοστατοῖς παράκτιστοις αὐτοῖς τοῖς πατέροις.

Tοῦ δὲ ὡς αἰγύπτιος ἐπίσκοπος οὐδὲ ταῦτα εἶναι γενάνθιστον, μαζεύειν τοις αὐτοῖς φαλέσι ἀθανάτῳ τέως ἐν αἴρεσι διάγραμμα, τὸν μὴν τερψίς ἐκεῖνον μέσον εἰπεῖν τοῖς δὲ αἰνιοχεῖσι συνελθεῖσι, ἔτυχε γρήγορα τοῦτα τὸν τέταρτον δέκαμενον ἐπιστολήν, ἔξεαντεν ἐγκαλῶν, ὡς λάθρᾳ φεύγοντο δῆμοι τῆς ἐν νικαίᾳ συνόδου νεωτερίζουσι, καὶ τοὺς νόμους τῆς συνόδου ἐκκλησίας αὐτοῖς εἰς τὸν οὐρανὸν εἰκενίσατον. εἶναι γὰρ νόμοι ιεροὶ αὐτοὶ αἴρεσι απόφανθιτα τοῦ γνώμων πρᾶτον τατελεμαντίνοντες. Οἱ δὲ τυραννοὶ τῷ μαρεστῷ, μὴ ἐν δίκῃ πεπραχέσθαι αὐταντοῖς κατηγορεῖν τὸν μητροπολίτην σύνοντος συκοφαντίαις τῶν δὲ εἰς τὸ μαρεστόν τὸν αὐτοῖς ἀπετείναντες ἐφ' αὐτοῖς τούτοις ταῦτα τὸν γεναμμάτων ἐμέμφεον καὶ τέταρτον δέκατον πάντων ἀνελογίζειον κατελεμένον αὐταντοῖς, καὶ παύλῳ μὲν ἐπιστολῇ καὶ αὐλοῖς εἰς ιταλίαν τοῦτον μετέβησαν τοῖς δικτύοις τοῖς ἀνταντοῖς κατ' αὐλαῖς ἐποιεῖσαν αὐτὸν τὸν βασιλέα. οὐ δὲ κανεῖται τὸν αὐτοφύει γραψίν, πέμψαι τινας τὸν αὐτοποιηθέντα σκοπον, αὐτολογοφορίας τοῦτον αὐτοῖς καταφεύγεσσιν καὶ αἰρεύται εἰς τὸ τέταρτον νάρκην οὐδὲ εἰρηνοτόλεσσας τῆς καταστάσεως τοῦ σκοποῦ, καὶ θεόδωρον οὐ πραλέπει τὸν δεύτερον, καὶ μάρκον οὐ δευτέρον τὸν εἶδος καὶ τοῦτον πεπραγμένοις ιχνεύσοντες τὸν βασιλέα πειθεῖν ἐπιδεῶντο, δικαιανεῖσθαι αὐτοῖς τοῦτον τὸν καταστάσεως αὐτοποιηθέντα συνόδον την καίστων ἀπαστολοῖς δέ λέγεται ὅπως τοις δικαιοσύναις τοῖς τετελεῖσαν πατέρεσσιν αὐτοῖς δὲ εἰς αἴρεσιν αἴρεσθαι τοῦτον τὸν γέγεναφον ὄμολογον εἰς τὸν δώκαστον, καὶ γένεται αἴραστος τοῦτον τὸν

δοκιμασθέντος· σωμιδών δὲ κώνσας ὡς αὐτοί· Α
καὶ επεβλήσαν τοὺς ἀνδράς, τὸν ἐγκλη-
μάτων ἔνεκεν, εἰς βίον, Διοσρεφόμορος τὴν
περιστῆς κοινωνίαν, ὡς αἱ καταψήρες εἴ-
χον, αἴλα τῆς τοῦ δόγματος διαφωνίας,
ἀπέπεμψαν τάττες, μὴ πείσαντας τοῖς ὥ-
ντινοῖς.

A lecius discrepantem. Itaque Constans,
cum animadverteret eos injuste infida-
tos esse Paulo atque Athanasio, nec ob
crimina aut ob vita turpitudinem, ut
depositionis sententia continebat, sed
ob dissensionem fidei, illorum commu-
nionem esse aversatos, in patriam eos
remisit, cum persuadere nequivissent id
cujus gratia venerant.

Κεφ. ιᾱ.

Μετὰ τῆς μακροτέρης ἀνθετοῦσας· καὶ περὶ τῶν ἐν Σαρδικῷ
επιστολῶν γραμμάτων· μὲν καθηλοῦσι τῆς ἰδίας ιερού τοῦ βα-
σιλεύοντος τὸν ἵσταντον ἐπίσκοπον, τοῖς διαταχημένοις
λοιποῖς κοινωνίασαντας.

CAPUT XI.

*De prolixia fidei formula, & de his qua acta
B sunt in Synodo Serdicensi: & quomodo O-
rientales Iulium Romanum Episcopum, &
Hosium Hispanum deposuerint, eo quod
cum Athanasio & ceteris commu-
nicassent.*

ΤΡΙΑΝ δὲ ἦν τῇ θρυμβίῳ χριστῖ, τά-
λαιοι οὐτὶ τῆς ἐώθιτον ποιούσι, τοῖς αἰνάτλω-
νοντέροις διεπέμψαντο γεγραφέων, τὸν μα-
κέστηχον ἐν θεον ονομάζουσιν, ὡς διὰ πλεό-
νην ὅματων τὲ καὶ ὄνομάτων τοῦ Θεοῦ τοις
περιγραφούσις μεντοντούσιν· καὶ γάρ τις μὴν
τοῦ αἵματος τοῦ εποιούσαντο· τὰς δὲ λέγοντας
δὲ τοῖς ὄντων τὸν ψόν, ηδὲ ἐτέρους ὑποστατεως,
οὐδὲν θεῖς, καὶ τοτὲ πολέμησαντο· ηδὲ αὐτὸν ὅτε
οὐδὲν, ἀπεκρίνοντο· οὐδὲν δὲ ὁ τῆς γεγ-
μανκαίας ἐπίσκοπος θεῖν, μαρτυρεῖστε· Κα-
κοδόνιος διακονιστάντων ταῦτα τὴν γεγ-
θοντας τοῖς οὖστας οὐδὲν τοῦ δύνοντος
δημόσιος γέφασαν τοῖς χριστιναῖς δόξασι, Κ
αὶ ταῦτα πολυπλογυμονεῖν· ηδὲν λοιπὸν
τοῦδεν· ἐπειδὴ κώνσας ἀστονθεῖται τοῦ θανά-
τον αἰδεῖ φύον, φέσετας αἱματὶ τὸν αἰθανά-
τος οἰκεῖας αἰπολαβεῖν θεραπεύει, καὶ γρέφων
αἴτιον, αἰνιπρατίσθιται τοῦ διποτῆς εὐα-
ναπλάσσεσθαι· οἱ δὲ τοὺς αἰθανάτοις καὶ
παῖδας, ταφοτοῖς εἰπαντοῖς θράψαντο σύνοδον
τῆς, οἰς ἐπικαθαρίσασθαι τὸν ὄρθων δογμά-
των πεπλανατέντες, ηδὲν γνώμην τῶν βασι-
τῶν, τὰς αἱματίας διεχομένης ἐπισκό-
ποντες ἤνθισαν καταλαβεῖν τὴν Σαρδί-
αν, τοῦτον τὸν θράψαντας· οἱ δὲ πρώ-
τοι εἰς φιλόπτερον πόλιν τῆς Θράκης οἱ αἴπο-
της εἴη, γερίφυσι τοῖς αἴποτε τῆς δύσεως ηδὲν
τὴν Σαρδίαν τιμελινυθόσιν, αἰπωσαντας
οὐδὲν εἰς τῆς κοινωνίας τὰς αἱματίας αἰθα-
νάτοις, ὡς καθηγημένοις· αἴτιος μὴ συνίεναι

E Lapsis deinde tribus annis, rursus
Orientales Episcopiam fiduci formulam ad Occidentis Episcopos mis-
erunt, quae μηνός τοι vulgo cognominatur,
eo quod prolixiori sermone con-
scripta sit quam superiores. In hac sub-
stantia quidem Dei nullam mentionem
fecere. Eos vero qui dicunt Filium ex
nihilo, aut ex altera hypostasi, non au-
tem ex Deo: & tempus aut sacerulum
aliando fuisse cum is non esset, ex-
communicarunt. Hanc porro expositionem
cum Eudoxius Episcopus Germanicus, & Martyrius ac Macedonius de-
tulissent, Occidentis sacerdotes suscep-
re noluerunt. Decretis enim Synodi Ni-
caenae se contentos esse dicebant, nec
præterea quidquam curiosius esse inqui-
rendum. Cumque Constans Augustus
id beneficii loco a fratre suo postulasset,
ut Athanasium in sedem suam restitu-
ret, nec tamen literis suis quidquam
proficeret, obſtinentibus scilicet hereti-
cæfactionis hominibus: Athanasius ve-
tero ac Paulus Constantem adeuntes, Syn-
odum fieri flagitarent, tanquam id circa
infidili appetiti ut rectæ fidei Doctrina
subverteretur: ex communī consensu
utriusq; Imperatotis placuit, ut tam Ori-
entis, quam Occidentis partium Episco-
pi, constituto die Serdicam cōvenirent,
qua urbs est Illyrici. Igitur Orientales,
cum Philippopolim Thracie prius con-
venient, Occidentalibus jam Serdicæ
congregatis scribunt, ut Athanasium à
Concilio & communione sua submo-
veant, utpote depositum Episcopatu:
alioqui se ad Concilium venturos non

esse. Posthac Serdicam ingressi, negarunt se in Ecclesiam pedem illaturos, quamdiu convenienter ii qui ab ipsis depositi fuissent. Adhac Occidentis Episcopi recriperunt, se nunquam ab illorum communione recessisse, nec imprestantiarum recessiuros esse; prælettum cum Julius Episcopus Romanus, examinato illorum negotio, eos nequitam condemnasset. Adesse porro illos, patatos subire judicium & crimina sibi illata iterum confutare. His per literas significatis, cum nihil apud illos proficerent, & prescriptus jam excessisset dies quo negotia quorum gratia conveniebant dijudicari oportebat: ad extrellum ea sibi ultro citroque scripserunt, per quæ infensiores quam antea facti sunt: & separatim collecti, contrarias sententias protulerunt. Etenim Orientales posteaquam ea quæ contra Athanasium, Paulum, Marcellum & Asclepam gelserant confirmasset, Julianum Romanæ urbis Episcopum deposuerunt, eo quod primus cum illis communicasset. Hoc item Confessorem, tum ob eandem causam, tum propterea quod Paulino & Eustathio qui Ecclesia Antiochenæ præfuerant, amicus exstitisset: Maximum denique Trevirorum Episcopum, eo quod primus cum Paulo communicasset, auctorque illi fuisse redeundi Constantinopolim, quodque Episcopos qui ex Orientis partibus in Gallias venerant, à communione sua removisset. Præter hos deposuerunt etiam Protagenem Episcopum Serdicæ, & Gaudentium. Illum quidem quod Marcello suffragaretur, quem antea condemnaverat: Gaudentium vero, quod adversus Cyriacum decessorem suum contraria omnia molitus fuisse, & eos soveret qui ab ipsis depositi fuerant. Hæc ubi decrevissent, cunctis ubique Episcopis per literas significarunt, ut neq; ad communionem illos admitterent, nec Epistles ad illos scriberent, nec ab iisdem scriptas acciperent. De Deo vero ita sentire jubebant, prout in formula ipsorum Epistolæ subjuncta præscriptum erat. In qua Consubstantialis quidem nulla siebat mentio: alieni vero ab Ecclesia pronuntiabantur ii, qui dicerent tres esse Deos, & Christum non esse Deum, aut eundem esse Patrem & Filium & Spiritum sanctum; aut Filium esse

εφαται· μή δὲ τιμητακή τὸν σαρδικὸν θρόνον, οὐχείς ούτε μηδέμαλεν τῇ εἰσιστείᾳ, συνιόντων τῶν πέρι αὐτῶν πονηρῶν περὶ ταῦτα ἥσι από τὸν θύσεως αἴλεργον, ως εδέπολε τὸ τρέξις αὐτὸς κονωνίας απεσταλεῖ τὸν λαόντα ερμαῖνεν ἐπισκόπῳ Καλόντι Σελάστῃ, καὶ μη καταγνώντι· ταῦτα ἦ αὐτὸς, καὶ οὐκέτοι μως ἔχειν, δικαζεῖται, καὶ οὗτος ἀπελεῖ ξένον Ταῖς επαχθέσας αὐτοῖς αὐτοῖς ὃ τοῦτο σφάς τοιαῦτα πειλῆτες εδέπολε, ηδὲν καὶ τοῦτο μέρε τῆς κυρίας θρόνου οὐ κείνου εδέπολει ὅτι ὁ συνελπιῶντας, τοῦ λαϊτον τοιαῦτα ἔγραψαι αἰλίτοις, εἰς εἰς μέρον τῆς πατέρεας δυσμέτερας μητρούς καὶ καθ' εαυτὸς συνελθοίτες, φίλοι εὐαγγελίας πρεγκανοί οἱ μὴν γὰρ αὐτὸς τοῦτο λαῆς, οὐδὲν αὐτοῖς δόξαντα επιδιδασκεῖν ταῦτα καὶ μαρκέλων καὶ αὐτοῦ τὰ πατέρες, καὶ τοῖς εἰλον τοῖς ρωμαῖς επιπονούτοις τε τοῖς ὄμολογοῖς, καὶ διὰ την αὐτίαν, καὶ στι φίλοι εργάσονται παντού ταῦτα γεγραμμένα τοῖς ιητοπατροῖς τὰ διδούμενα κλησίας καὶ μαζί μνον τὸν τελεόνα τοῦ σποκοπον, ως περῶν πατέλω κονωνίας αὐτοῖς αὐτοῖς θρόνουν τῆς εἰς κονσάλατον καθόδε, καὶ τὰς εἰς γαλλαζόποτης εὐπορευόμενας επισκόπους αποκονωνεῖσθαι τούτοις καθεῖλον καὶ τροφίον τοῦ Σαρδικοῦ επισκοπον, καὶ γανδεῖον τοῦ μηνὸς μαρκέλλας ὑπερμαχεῖται, πρέπει αὐτὸν καλαψιφισμένον τὸν δὲ γανδεῖον ως εὐαγγελία απεδάσαντα μηριαῖς διητοῦ, καὶ τοῖς πολλῷ ποιεύμενον τε πορεύεσθαι τῶν καθηγημένων ταῦτα ψιφισμένοι πανταχός επισκόποις δῆλα επόνται· μήτε προσίεδος εἰς κονωνίαν, μήτε γε αὐτοῖς, μήτε ταῖς παρέας αὐτοῖς γεαφόμενοι δέ, τοῖς εἰς τοῦ θεοῦ δοξάζοντες, οἱ πονοὶ οὐ φογεῖτο οὐ τῇ αὐτῶν επισολῇ θεταγμένη γεαφή· ὄμορσίς μηδὲ μητρὸς ποιεύμενη· αποκηρύτουσα δὲ τοὺς λεγέτας εἶναι θεός, οὐ τούς χειρόν μη εἶναι θεόν, αὐτὸν εἶναι παλέρεα καὶ μὴν ἀγνοποιεῖν

ἀρχόντων τὸν γορ. ηστι λεπτὸς χεργός οὐδὲ αἰών
ὅτε μηδὲ.

ΚΕΦ. 6.

αὐτοῖς περὶ οὐλίου καθήκοντες πάλιν καθίσαντες,
της θεοῦ επιτέλους ἀρχηγούς παιδεύσατες καὶ
ἐκθεσιν πίστιν.

EN μέσῃ τῆς καὶ οἱ αὐτῷ τὸν ὕστον συνελ-
έποιτο, αὐτῶντις ἀπέφυκαν· αὐτανάστον
μὴν, ὡς αὐτίκας ἐπιβελτιώντα τοῦτο τῶν συ-
τόρων συνελθόντων· μάρκελλον δὲ, ὡς μὴ Τάδε
Φερονέον ὄμολογόνταντα αὐτὸς εἰσεβάλλετο ἀσκηλ-
παῖ δὲ, ὡς Βιστείτης παμφύλιον καὶ πολλῶν
ἄλλων Δικαστῶν Φίνῳ τινὲς ἐπισκοπὸν δοτο-
ριάσθαι καὶ στιγμήσατο ιησοῦ εἰς, οὐδόμην μα-
τικοὺς ἐπιστέψαντα· λάκιον δὲ ὡς τῶν άν-
θρωπογόνων Φυγούντων καὶ περιέτελενά-
στασιακίαν ἔγειραν, αὐτὸς ἐχθρὸν ἐπισκό-
πευκτὸν περιστρόκαν· γεγονόσιον δὲ τὸν σὺν αλε-
ξανδρείᾳ, καὶ βασιλείου τὸν σὺν αγκύσῃ, καὶ
κυπριανὸν τὸν σὺν γαζῇ, μὴ δὲ ἐπισκόπους ὄνο-
ματάν, μηδὲ κονωνίαν τινὰ περὶ αὐτὸς ἔχειν,
ιησοῦς Χριστανὸς ἴγεινται· κατεῖλον δὲ τῆς
πισκοπῆς θεόδωρον τὸν Θράκην, καὶ ναρκι-
σσού τὸν εἰρηνοπόλεως ἐπισκόπον, καὶ ακά-
μπον τὸν καπταρίας τῆς ταλαισίνης, καὶ μη-
δανὸν τὸν ἑφέσιον, καὶ ἀρσάκιον τὸν συγγρ-
άμνων μυσίας, καὶ ράλεια τὸν μερσῶν τῆς
τανονίας, καὶ γεώργιον τὸν λαοδικείας, εἶκον
καὶ τὴν συνδρῶτα τοῦ ταῦτη παρεχθέντοι σωὶς τοῖς
ἄνθρωποις ἐπισκόποις· αφεινοῦ δὲ τέττας
τοικαντίνης καὶ τῆς κονωνίας, ὡς τὸν γὸν
χριστανὸν τὸν πατέρας τῆς γείσιας, καὶ τὰς
τάναις κατατεθέντας διατελεῖς δέρεις αἴρε-
σον δέξαμέντες, καὶ εἰς αἰώνιατα μείζων
λητερίας θεές αὐτογαγόντας· διαταῦτα
πάλις αποκηνύζαντες, καὶ τῆς καθόλου
συλλογίας αἰνούσιες ψιφισμένοι, ἔγει-
ραν τοῖς ταῦτα χρεῖας πισκοποῖς, επιτιμο-
νίαις αὐτοῖς φέρει τὸ δόγμα· δέξετο δὲ καὶ δυ-
τοτηκαταπίστεως γραφεῖς τέραν, πλα-
τυτέραν μὴν τὸν μητράν οὐλάτησαν γῆτης
αἵλιον διάνοιαν, καὶ τὸν πολὺ διελλάτ-
τεσαν τῷ σκέπτεσσιν οὐμέλησσι.

CAPUT XII.

Quomodo ex adverso Hosius & reliqui E-
piscopi confidentes, deposuerunt Orientis
Episcopos, composita fidei formula.

Xaltera vero parte congregati qui
cum Hosio erant, innocentes pro-
nuntiarunt, primum Athanasium, eo
quod Episcopi apud Tyrum collecti in-
fidias ei iniuste struxissent: deinde Mar-
cellum, utpote qui professus esset se non
B ita sentire ut accusatores ejus insimula-
bant: Asclepam item, eo quod Eusebii
Pamphili aliorumque multorum judi-
cum lententiā Episcopatum suum recu-
perasset, & hæc vera esse actis judicia-
libus comprobasset: Lucium denique,
eo quod accusatores illius fugā se sub-
duxissent. Et ad singulorum Ecclesias
scripserunt, ut eos pro Episcopis suis
haberent ac propediem expectarent.
Gregorium vero Alexandriae, Basilium
Ancyrae, & Quintianum Gazae, ne no-
minarent quidem Episcopos, nec ullam
cum iis communicationem haberent,
C nec omnino Christianos censerent.
Theodorum vero ex Thracia, Narcissum
Irenopolis Episcopum, Acacium
Cælareæ Palæstinæ, Menophantum
Ephesi, Ursacium Singiduni Moesiae, &
Valentem Murse in Pannonia, Georgium
denique Episcopum Laodiceæ,
Episcopali dignitate exuerunt, licet hic
postremus unā cum reliquis Orientis
Episcopis ad Concilium non venisset.
Porro istos sacerdotio & communio-
ne privarunt, eo quod Filium à Patris
substantia separarent, eosque qui ob-
hæresin Arii jamdudum depositi fue-
rant, suscepissent, & ad altiorem divi-
ni ministerii gradum promovissent.
His de causis cum istos excommuni-
cassent & ab Ecclesia Catholica alie-
nos esse decrevissent, literas scripserunt
ad omnes ubique Episcopos, ut res a se
judicatas suffragio suo comprobarent,
& in eandem cum ipsis fidem contenti-
rent. Cæterum & ipsi quoque aliam
conscriptionem fidei tunc temporis
ediderunt, prolixiorē quidem Ni-
caena: eandem tamen continentem sen-
tentiam, nec multum ab illius ver-
bis discrepantem. Denique Hosius ac
Tet

Protogenes, qui tunc inter Episcopos Occidentis, qui Serdicæ convenierant, principem locum obtinebant, veriti fortasse ne quibusdam viderentur derogasse Nicæni Concilii decretis, literas Julio scripserunt: testaque sunt se illa quidem rata habere; sed majoris perspicuitatis causâ, eandem sententiam fuisse exposuisse: ne Arianis brevitate concriptionis illius abutentibus, occasio daretur imperitos hujusmodi disputationum, in absurdum sensum pertrahendi. His ab utraque parte gestis, Concilium dissolverunt, & ad suam quisque Ecclesiam reversi sunt. Porro hæc Synodus congregata est Rufino & Eusebio Consulibus, anno undecimo post obitum Constantini. Et ex Occidentis quidem partibus trecenti circiter Episcopi eo convenire: ex Oriente vero septuaginta sex: inter quos erat etiam Ischyrio, cui Episcopatus Mareoticæ delatus fuerat ab inimicis Athanasii.

CAPUT XIII.

Quomodo Orientales & Occidentales post Concilium, à se invicem discessi sunt: & Occidentales quidem Nicænam fidem reteret servarunt: Orientales vero ob contentionem de fide, in quibusdam disserunt inter se.

Post hanc Synodum, Orientales & Occidentales non amplius inter se commissi sunt tanquam idem sentientes de fide, neq; invicem communicarunt. Sed Orientales quidem Thracia tenus: Occidentales vero usque ad Illyricum, sese mutuo direxerunt. Ecclesiæ vero status dissensionibus perturbatus, & calumniis obnoxius fuit. Nam antea quidem licet de Doctrina fidei dissentient, inter se tamen communicantes, malum ipsum minime augebant, & unum idemque sentire omnes videbantur. Etenim universa quidem Occidentis Ecclesia, utpote quæ Doctrinæ majorum sincere insisteret, ab omni fere contentione & rixâ de hujusmodi rebus, vacua erat. Etsi enim Auxentius Mediolanensis Episcopus, & Ursacius ut Valens Pannonii, eam Impetri partem ad Arii opinionem traducere conarentur, eorum tamen conatus ex voto ipfis non successit; cum Romanus Episcopus obssisteret, aliique sacerdotes sollicite præcaverent, & hæreses illius germina-

πρωτόγρυντοι Τοτε ὑπῆρχον αρχοὶ εἰς τὰ διαδύντης δύναμες ἐν Σαρδικῇ συνεληλυθότα, οὐαὶ τοῖς τοις μη νομιμοῖς τοῖς καινοῖς δόξαις τοῖς ἐν τηλίκαιοις, εγενήσανται καὶ ξεναγοὶ Σαφειαῖς, τὴν αὐλὴν διάνοιαν πλαισίων μη εγένεστοις Ταῦτα διέτειν φρονεῖσθαι, αποκεχρημάτιοις τὴν σωματικὴν γενεφήν, αἴτοι μὲν ἔλευθροι τοῖς αἰτέρες διατελέσσεις τοιτα περιξεμοῦσαις ἕκατεροι, διέλυσαν τὸν σύνθηγον, καὶ εἰς ταῖς οἰκεῖαις ἔκαστοι ἐπανῆλθεν τοις δὲ αὐτοῖς οὐ σωμόδιοι, ρύφων καὶ θυμίων ὑπαλιθούντων· ἐνδέκατον δὲ τοῦτο ἐπανῆλθεν τὴν κανονικῶν τελευτῆς σωματικὴν, καὶ μητῶν πρὸς δύσιν πόλεων αἷμα τελετοῦ ἐπίσκοποι· τοις δὲ ἔω, εξ καὶ εὔδοκοις σωματικῶν τοῖς τέτοιοις δὲ τοῖς ιχνεύοντας, επιστρέψαντα μαρεώτας ἐπίσκοπην πρὸς τῶν αἴσαντας ἀπεκθανατισμένων.

Κεφ. 14.

Οτι μὲν τὰς πρόσθιτα, η ταῦτα οὐαὶ τοις καλῶς τοῖς οὐαὶ πιστοῖς οὐαῖστοι· οὐ διετελέσσει περὶ τοῦδε μα, επιστειρώσασθαι.

MΕτα ταῦτα δὲ τὰ διάσωδοι, εἴτε αἱλάθοις αἱ διαδόξαις ἐπιμύρια εἴσπονταινεν· οἱ μὲν οὐαὶ τῶν δύσιν, μέχρι θεατῶν σφᾶς χωεῖσταντες· οἱ δὲ τὰ διαδόξαις εἴσω, μέχρις οὐαὶ πληριῶν· Ταῦτα δὲ τῶν ἐκδοσιῶν εἴσιος, τὸ διχονίας συγκέχυτο, καὶ διαβολαῖς δὲ εἰργαζόμενοι πρέπεον αἴσθητο γιαδιεφέροντο, αἵλην διαλλούσι συγκοντάντες, καὶ μέγα τὸ κακὸν εποίεν, καὶ τοις σιωποῦσιν οὐαὶ πάσαν τῶν δύσιν σκηνοποιία καταστὰσια τῶν πατέτων ιδιονομένη δοματοῖς, εἰτε καὶ τοῖς αἱτία τεξθεῖσας αἱτίλητοι εἰργαζόμενοι πρότοις την αρχὴν διαδέγματα πρέσβεδαῖσιν, αὐξέντοις οἱ μετανοεῖσποντες· γενεθμός, καὶ εὐλογίας οἱ επιπλονοί, εἰργαζόμενοι επιμελεῖσθαι τοῦ θεοῦ, καὶ ταῖς Ελάσας σκηνοποιοῖς· τοις

αἰρέσεως τὸ δέ ἐών, εἰ καὶ ἑσταῖαι γένη τινες
ἢ ἀποχέιαι συνόδον, καὶ τοις τινες εὐ νι-
καῖαι πίστιν αἰσιφανῶς ἥδη διεφέρετο, τὸ μὴ
ἀληθὲς, οἷμαι, καὶ τινες τῶν πλάνον γνω-
μηνεις τινες αὐτοὺς σωτέρεσχε διάνοιαν, καὶ
ἐκπίστεψεν τοῖς εὐσπαστοῖς γοῦν σωματολό-
γης ἔρεσκος δὲ περὶ τινες ὄμοσπον λέξιν
τῆς ἀπεμάχοντο· οἱ μὴ γὰρ τινες δέχεται πᾶ-
σουαὶ ἐναντιωτέντες, ὡς συμβάλλω, τοτε
διὰ τὸ πολλοῖς συμβαῖνον, αἰχμένην ἡγεῖται
λέγειν νενικηθεῖαι· οἱ δὲ, καὶ υπὸ ἔξεως τῶν
τοῦτα συχνῶν διαλέξεων, ἐπὶ τὸ ὄδε
διεζάλευν αὐτὸν τοῖς τρεπτέντες, αἱμελαθέτως
λογοῖν ἔχον· οἱ δὲ, εἰδότες ὡς εἰ δύον φι-
λοκέχεισι, περὶ τὸ κεχαειτμόν ἐκάλεσσις
ἰπελίνοντο· σῖδα δινάμαν, ή σικείστηται, ή
ἄλλας αἵρετας, ίψφ ἢν αὐτῷ εἴη ποιεῖσθαι
μὴ ταρστικούτα χαείστεται, ή παρ-
ισταν μὴ αὐτὸν εἴη ποιεῖσθαι σιελέγχον πολ-
λοῖς δὲ ληγον ἡγεῖται, τείσεται αὐτοὶ ταῖς
τοιωταῖς ἔριδας τῶν λόγων πονηχῇ δὲ τῆς
νόμους εἶχον τῶν εὐ νικαῖα σωτεράτον-
των ἐώκεισαν δὲ τοῦτο παῖας ταῖς αὐταῖς
τινεῖσαν τὸ τοφεῖον τῶν λόγων, πονηχῇ δὲ τῆς
νόμους δοξάντων, παῦλον ὁ καντανιτεπό-
λεως ἐπίσκοπον, καὶ αὐτανάσιον ὁ αἰλε-
καδεῖας, καὶ σύμπαν τὸ μοναχικὸν πλή-
θον αὐλίνος τε ὁ μέγας ἐπισκόπειον, καὶ οἱ
οὐρδόμηνοι αὐτοῖς, καὶ ἀλλοι πλεῖστοι αὐτὰ τὴν
αρπαῖον, Καΐλλαχος τῆς ρωμαϊκῆς τα-
χίας ἐπείπερ ἐπεινήδην, ὅτες αἰσιφανεῖς
καὶ αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν παρείληφα, ἐπι-
δειμέματα τῷ λόγῳ.

Κεφ. id.

Μετὰ δὲ τοῖς χρόνοις ἐν ἀγρύπτῳ ἀκμασάντων
ἡγεμονίας, ἀποτονίας, τῶν δύο μακαρίων, ἀρσενίου,
ταριπότητος, πατικάσιας, ἀρσιστού, εαρπτίων, πιτυρίων,
πεταμίσιας πολυτίμων, ἀρνόφ, ἀλαρίων, καὶ τίρεων πλει-
σταράγιαν πατάλογον.

AΡΧΟΜΑΙ δὲ ἔξ αἰγύπτου, καὶ μα-
κασκῶν τῶν δύο, τῶν διοιδιμωτά-
των ἡγεμονίων τῆς σκήτεως, καὶ τὸ τῆδε
ἔρες τέτοιον δὲ, οὐ μὴ αἰγύπτιον· ὁ δὲ το-
λμίκος, ὡς αἰσὸς ανομαλεῖτο· λιγὸν γὰρ τὸ γῆρ-

Aamputarent. Orientis autem Ecclesia, et si post Antiochenam Synodum tumultuari cœperat, & à Nicæna fide palam discrepabat, revera tamen major pars in eandem conspirabat sententiam meo quidem judicio, & Filium ex Patris substantia ortum confitebatur. Qui-dam vero contentio studio ducti, Consubstantialis vocabulum impugnabant. Nam hi quidem quijam inde ab initio huic voci fuerant adversati; id quod plerisque evenire soler, turpesibi B fore, ut equidem opinor, judicabant, si superati fuissent viderentur. Alii vero, qui crebris de ea re disputationibus co tandem perducti fuerant, ut ita de Deo sentirent, ab opinione sua deinceps abduci non poterant. Alii rursum, qui videbant supradictos contraria quam decebat per vicaciter contendere, ad id quod utriusque parti gratum erat deflexerunt, propter potentiam vel familiaritatem, vel alias ob causas, quibus homines adduci solent, ut ea indulgeant quæ indulgeri non debent, aut libertate ac fiducia non utantur, ubi reprehensione opus est. Multivero cum stultum esse existimarent, in hujusmodi verborum altercationibus tempus terere, decretis Nicænorum Antistitum cum silentio acquiescebant. Sed præ reliquis omnibus Orientalibus, Paulus Episcopus Constantinopolitanus, & Athanasius Alexandrinus, & omnis Monachorum multitudo, & Magnus Antonius qui adhuc superstes erat, ejusque discipuli; alii denique complures per Aegyptum & in reliquis Provinciis Imperii Romani, decretis Concilii Nicæni mordicus visi sunt adhærere. Verum quoniam istorum hominum mentionem feci, quoscumq; principatu Constantii claruisse accepi; breviter percensebo.

C A P U T XIV.

D E virus sanctis qui eo tempore in Aegypto
floruerunt, Antonio scilicet, duobus Macariis,
Heracito, Cronio, Paphnutio, Putubaste,
Arsesio, Serapione, Piturione, Pachomio,
Apollonio, Anaph, Hilarione & aliis
pluribus.

O Rdiar autem ab Aegypto, & à duo-
bus Macariis, celeberrimis recto-
ribus qui in Sceti & in monte regionis
illius præfuerunt. Horū alter Aegyptius
fuit: alter πολιτικός, id est urbicus, di-
cebatur. Erat enim oriundus ex urbe
Tcc ij

Alexandria. Uterque porro ob divinam præscientiam ac Philosophiam admirabilis, & dæmonibus formidabilis fuit, multaque miracula & curationes stupendas perfecit. Ægyptius quidem mortuum ad vitam revocasse dicitur, ut eidam hæretico persuaderet futuram esse mortuorum resurrectionem. Vixit hic annos circiter nonaginta: ex quibus sexaginta exegit in solitudine. Qui simul atque philosophari ceperit, adhuc in juvenili aetate constitutus ita eniit, ut puer senex vulgo à Monachis vocaretur; & annos natus quadraginta ad Presbyterii gradum evectus sit. Alter vero ierius quidem Presbyter factus est. Sed omnibus fere æstioris disciplinæ exercitationibus est perfunditus: quarum alias ipse excogitaverat: quasdam ab aliis acceptas, tanto studio excoluerat, ut ex nimia cutis ariditate pilii barbae ei non succreverint. Per idem tempus ibidem philosophati sunt Pambo, Heraclides, Cronius, Paphnutius, Putubaltes, Artisius, Magnus Scratio, & Piturio, qui juxta Thebaeos domicilium habuit; Pachomius denique, qui Tabennensium Monachorum auctor atque institutor fuit. Horum habitus & converratio in quibusdam à reliquorum Monachorum vita discrepabat: ejusmodi tamen erat, quæ ad virtutem tenderet, & animum ad rerum terrenarum despiciendum, & ad contemplationem celestium excitaret, ut cum ex corpore migrandum esset, alacriter ad cœlestia transiret. Pellibus autem vestiuntur, exemplo Heliæ Thesbitæ, hanc ut opinor ob causam, ut amictu pelliceo admoniti de virtute illius Prophetæ, flagitosis cupiditatibus fortiter resistant, & tum studio illius imitandi, tum spe simillimum præriorum incitati, temperantiam libentius conseruentur. Sed & reliqua indumenta Monachorum Ægypti, ad cuiusdam Philosophia specimen referri ajunt, nec temere ac sine causa ab aliis dispare. Et tunicas quidem sine manicis eos habere, ut manus ab injuria comprimendas esse doceant. Capitis autem tegumentum quod cucullum vocant, ideo gestare, ut simpliciter ac pure vivant, perinde ac pueri qui lacte nutruntur, quibus hujusmodi tiarae imponi solet ad tegendum & confovendum caput. Cingulum vero & redimiculum

αἰλεξανδρεῖς ἀμφω ἥστι μάλιστα θεωρεῖται, ἐπί τοις πέργυνωσιν φιλοσοφικού δαιμονιοῦ φοβερᾶ πολλῶν τε και φιλοσοφοῦ πραγμάτων καιμάτων δημιουρῷ τοῦ αιγύπτιον λόγῳ, ὡς καὶ νεκρὸν τοῦ επώντος, ἦ ἔτερό δοξον πέιστη κεχεὼν οὐασαντούσι διεῖσι ἥ αμφὶ τὰς ἑνεκτικούς εἴηται. ἐπικαταστέτων σὺ ταῖς ἑρμήναις διέτελεν, αἰλικαν φιλοσοφεῖν ἀρχομένος, ἐπινέοντι διεπέπειν ὡς παλαιότερον προσέργεον ἑγέρθε πανοδαπή χεδὸν ἀσκήσεως ἐπεδεῖται. Τοῦ μὴν αἰλικοῦ κονῶν ἀγροῦ ἀλλοις πηγασεν, σὺ παλιότερον κατέρθων, αἰσιπότε ἀγραν κατεσκλητοιο φύν τοῦ γῆνεις τοῖς τείχαις σὺ τετράθεον τὸν αὐλὸν χωῶσαι εφιλοσοφεῖν πάμετετο κλείδης, καὶ κερύνιῳ, καὶ παφνέτῳ, κατεβάσις, καὶ αρτίσιῳ, καὶ σεραπίῳ μέσον πιλινείαν, ὃς τοῦτο θεάσιος τὸν διάβολον ἕχει, καὶ παχώμιῳ, ὃς δέρχηγος εὔφροσυνη καλλιμήμον ταξινομιῶν χρῆμα ὅταν στηνεύπολισία σὺ τοις παρελαγμάτοις ἀλικούς μοναχικῆς. Τορες δέσμων μήτρα ὁρίσει τὸν ψυχλειόν τούτον τοῦ θηρατοῦ φαρεγεῖν. ἀνω ἥ ὁρῶν, ἦ θυμαρέτην θεούντα χωροῖν, πνίκαις τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν διφθέρας ἥ αμφίστρος ἥ μηκον πλιθή τοσούτης. ἐμοὶ δοκεῖν ὡς τοσούτης επικαμψίας δέσμοις, εἰς ἀνάμυντοντα λαοντινούς δέσμους τοῦ τοσούτης, αἰδεῖσι τορες τοῦ πιθυμίας τῶν αἱροδιῶν τοῦ Σάχται, καὶ Σύλωτῷ τορες αὐλῶν, καὶ επιπλοίων αἱμοτονῶν, προδυμιότερον συφερεῖ λόγῳ ἥ τοις αἱλαντινούσια τοῦ στρατοῦ μοναχῶν, συλλαμβάνεις εἰς ὑπόδημα φιλοσοφίας πνός μη ἥ ὡς ἐτυχε παραλόσιν τῶν ἀλλων καὶ τὰς μη χλωνασαριδώτες σὺ δεδύσκεται, πανδιδούσις μη τοι μητέχει τοῖς χαῖρας εἰς τοῖς τοδεσποτῖς φαλῆς σκέπασμα, ὃ κακέλιον κατέστησε επίστους αἰχεραίως καὶ καταρρέως βεβαγάλαιη τρεφομένοις παῖσιν, οἷς αἱ ταπεινίας εἰπεῖνται, τὸ μητροκονούσιον τε καὶ τοιεστάλπυσαι. Σώτην καὶ ἀποτελεῖ

ι ἡ πόλις την ὁρφαῖς φειδοῦγεται, οὐ τέσσερες
εἰς τέσσερας αὐτέχων ἑτοίμες εἴναι εἰς δια-
κονίαν έπειτα γέγονασιν, ὅπερες φύγουνται. Τόν
ἀποώλετον τέτων ἀλλοι ἀλλοίς αποδε-
δώκαστο λόγοις· ἐμοὶ δὲ διάτοχη τοσέτον εἰπεῖν.
Τηγεμένη παχύμοιν φασὶ μόνον σὺν αποκλαίσ-
θει πρώτα φιλοσοφῶται φερούσαι τὸν αὐτὸν
θεόν αἴγαλον, παρεγκελθόσας τὰς αἴροι-
σι μοναχός, οὐ σωμαῖς αὐτοῖς· οὐ γάρ οὐκατ-
ανθίσει τὸν φιλοσοφίαν κατεῳδεῖνειν, οὐ χειμα-
ρισμονικῶν ἥγεμφρον ὀφελεῖν πολλας· αἴρει
οὐδὲ τὸν νόμοις οἷς ἀν δομή· δεδωκεῖν τὸν αὐτὸν
διλόν, οὐ τὸν φυλάκιον τὸν ταῦτη
γεγένθωστο τοτε συγχωρεῖν εἰς ωραῖαν.
οὐδὲ τὸν φαγεῖν οὐ πιεῖν. Καὶ γάρ εἰδεῖς, της δύνην
τελείωτος μόρτοι ρωμαλεωτερεως εἰδίσοι,
διππονάτερα τῷ ἔργῳ ανέπιρέψειν. Καὶ οὐδὲ
χειρὶ, τοῖς ασκρυμνοῖς οἰκήμασι τὸ μητρό-
καλακνύσασι πολλά, οὐ καθ' ἔκαστον οἰκημα-
τεῖς καλαμύνειν· υπόστατα τὸ οἶκον πάντας τρο-
φούσια λαμβάνειν συγῆτελθίνειν, οὐ καθῆσθαι
τοῦτο τοις τρεπτέρας επικεκαλυμμάτοις οὐ
περγωτεῖς μητεράλληλας οὐδὲν, μητερά-
λλον, πειν τὸ τρεπτέρην καὶ τῶν προκλένεν-
τῶν τὸ μητρεῖον αὐτοῖς, μόνον εἰ μη παρο-
θέμεν εἰπεῖν τὸν τὸ συνοικεῖν αὐτοῖς βε-
νόμενον, τοτερον επιτρέπειν τὸ χαλεπώτε-
ραν τρέγοντα πονεῖν, καὶ τὸ μετέχειν τὸ αὐτῶν
τωνικαῖς διφθέρασιδε αὖτις θεωρεῖσθαι. Στιδ-
εῖν τοῖς ταῖς κεφαλαῖς σκηπτός καθαυτο-
μένων δὲ ταῦτας τὰς τιάρας οἰονεὶ κέντροις
πορφυροῖς προσέταξε· χιλῶσι δὲ λυοῖς καὶ
λυτοῖς κεχρημάσ, τέσσερισμενοῖς συν τοῖς χιλ-
ωνιταῖς διφθέραις καθάδειν, καθημέ-
νοι στοόσιοι ποιοῖσι δέργονται, ἐκατέρωθεν πε-
πρεγμένοις, οὐτε τὴν ἔκαστην συνέχειν
εργαζούσις τῷ δὲ περιστηκούμενον τελοθύλαια πρέσσα
περιβολαῖς οὐ, επι ποιωνία τῶν δέσμων μη-
νείσιν τὸ θυσιαστελό τορσοντας, τὰς γά-
νας λίδην, καὶ τὰς διφθέρας αἰποτίθεσται
διδέκτον δὲ πέτρας τῆς ήμέρας δύχεται,
καὶ τοῖς ἑστέραις ὄμοιοις τοσαντάνις δὲ
κατένεισις ἐνάτη δὲ ὥρα, τεττον· μήνα
δὲ μετονειν εἰσιειν, ἐκάστης δύχης προσάδειν
ψαλμὸν πάταν δὲ τηλον συνοικίαν εἰς εἰ-
κοσίεσσα πατάγματα διελθεῖν, οὐ ἐπονομάσαι

A illud quidem lumbos præcigens, hoc
vero humeros sustinens & brachia, ad
ministerium Dei & ad opus faciendum
promptos ac paratos esse admonet.
Nec ignoro alias istarum rerum ratio-
nes ab aliis esse allatas. Mihi vero
haec dixisse sufficiat. Et Pachomium
initio quidem solum in spelunca phi-
losophatum esse dicunt. Postea vero
divinum Angelum ei apparentem mo-
nuisse, ut juniores Monachos collige-
ret, & unā cum illis versaretur. Nam
B illum quidem in Philosophia mona-
stica semetipsum probe exerceisse:
tempus nunc esse, ut congregationi-
bus præfens prodesset plurimis. Eos
autem regendos esse legibus quas ipsi
dedisset. Porro tabulam dedisse ei
dicitur, quæ etiamnum custoditur à
Monachis. In ea prescriptum erat, ut
unicuique permitteret tantum edere,
bibere, operari ac jejunare, vel seclus
quantum posset. Et iis quidem qui
validius comedenter, opera magis la-
boriosa imponeret: facilita vero absti-
nentibus. Utque multas cellas ædi-
ficaret: in singulis vero tres degerent
Monachi. In uno autem conclavi si-
mul omnes cibum fumerent: & cum
C silentio ederent, sedentes ad mensam
velato capite, ita ut nec se mutuo, nec
aliud quidpiam viderent, prætermen-
sam & apposita cibaria. Nullus vero
peregrinus unā cum illis vesceretur,
nisi forte illac pertransiens exciperetur
hospitio. Quod si quis cum ipsis vellet
degere, is triennii spatio difficiliora ex-
erceret opera, atque ita demum ipso-
rum contubernio sociaretur. Adhac ut
pellibus vestirentur, & capita mitris la-
neis tegerent: quas etiam clavis quibus-
dam purpureis insigniri jussit. Utque
lineis tunicis & cingulis uterentur, ci-
netique in tunicis ac pellibus dormirent,
sedentes in cathedris structis, ex utroque
latere ita clausis, ut cujusque stratum
continerent. Ut primo autem ac po-
strem hebdomadis die ad altare acce-
dentes ad factorum mysteriorum com-
munionem, zonas solvent perillesque
deponerent. Præterea ut duodecies ora-
rent quotidie: mane scilicet sexies, &
tantundem vespere. Noctu quoque toti-
dem vicibus: hora autem nonater. Ut
cibum sumpturi, ante unamquamque
orationem Psalmum canerent. Ut uni-
versa congregatio in viginti quatuor
classes dividatur, eaque ex Græcorum

Tet 111

III Sozomeni Historiae

CONSTANTINI

518

literis cognomentum accipient: cognomen vero ipsi aptetur pro vita ac moribus singularum. Verbi gratia simpliciores iota appellantur: versuti ζ vel ξ, & sic de aliis, prout institutum cujusque classis figurā alicujus literae apte exprimeret. Hic legibus discipulos suos instituit Pachomius, vir humanissimus, Deoque admodum carus, ita ut futura prænosceret, & cum Angelis sacerdotum numero loqueretur. Habitabat autem in insula Thebaidē Tabenna: ex cuius nomine Tabennenses hodieque nominantur. Ex earum autem legum præscriptiventibus, celeberrimi existentur; & in tantam excreverunt multitudinem, ut ad septem usque hominum milia pervenerint. Nam congregatio quidem eorum qui in Tabenna insula degebant, quibuscum erat etiam Pachomius, mille ac trecentos numero Monachos habebat. Reliqui vero, per Thebaidē atque Aegyptum dispersi habitabant. Una porro eademque apud omnes est vivendi ratio ac disciplina: omniaque sunt omnibus communia. Et congregacionem quidem eam quæ est in Tabenna insula, matris loco ducebant: eos vero qui illic prærerant, pro patribus habebant ac principibus. Eodem tempore Apollonius quoq; ob monasticam disciplinam celebratus est. Hic annos quindecim natus, monasticam Philosophiā in solitudine excoluisse dicitur. Sed cum ad annum etatis quadragesimum pervenisset, Deo jubente ad loca ab hominibus habitata le contulit. Habuit porro etiam ipse Monasterium suum in Thebaide. Erat autem imprimis Deo charus, & mirabilium curationum atque operum artifex: & in iis qua fieri oportebat perficiendis strenuus, eorum item qua ad Philosophiam spectant bonus præceptor & blandus. Denique in prectionibus ita acceptus fuit Deo, ut quæcumque à Deo petierat, ad effectum perducerentur. Nam cum sapientia prædictus esset, sapienter quoque postulabat ea, quibus Deus liberenter solet annuere. Iisdem quibus illis temporibus divinum Anuph vixisse existimo. Quem ex eo tempore quo Christum in perfectionibus fidei causa excitatis primū confessus est, nec mendacium dixisse accepi, nec exterrenis quidquam concupivisse.

ταῦτα τοῖς ἐπιλεγοντος συνχέονται καὶ ἄλλοι
ἔχοι βίᾳ καὶ πέτρᾳ ἐκόστῳ Τάγματι τῷ
προστηγοειν ἐφαρμόσαι σίνον, απλυσθεὶς
μὲν ὥστα αποκαλεύεται, σκολιὸς δὲ τοῦτο,
καὶ ἀλλας ἀλλας, καθὼς ἐπιλαμβανεῖ.
σόχως ἐτί περὶ τὸ χρῆμα τῷ γενικῷ
τῷ περιεργοτάτῳ Τάγματος. ἐπὶ τοις
τὰς νόμους, τὰς ιδίας μαζηθεὶς ἡγύρων
χώματος, αὐτὴ τὰ μάλιστα φιλάσσει
περισσότερον, καὶ θεοφυΐας εἰς αἴγαν, οἷς τε τοις
τὰς τοσόρθρα, καὶ θεοῖς αὐγέλοις οὐ
τοῖς πολλάκις διέργεται δὲ ἐπὶ ταῦται τοῖς
τῆς Ανταῖος, οὗτον ταῦταις ποτε
ινὸν ὄνομα ζολτανής τοις δὲ τέττας τοὺς πολιτεύομενοι, ὄνομαστατοίσησθον, οὐ
εἰς τολῆτος τῷ χερῶν ἐπέδοσαν, οὐ εἰς
ἐπιλαμπήσιον αὐτρας συνθετεῖν. οὐ μέν
ἐπὶ ταῦταις οὐτωνία, μετ' ὅντα
ταχώματος διέτελεν, αὐτοὶ τὰς χώματα
καὶ τειλακοτίους εἶχεν οἱ δὲ κατὰ τὴν
εἰδα, καὶ τὰς ἀλλας αἴγυντον αποδο
μία δὲ καὶ ηὐτὴν αὐγωνίαν τῶσι, καὶ
ναὶ τάντων τὰ πάντα: καθάπερ δὲ μη
τέρεσσι τὰς ἐν ταῦταις οὐτωνίαις τρέπεται
ταχέας δὲ καὶ ἀρχοντας, τὰς οὐτούς
δὲ ποιουμένους κατὰ τοτον δὲ τοις χρήσι
καὶ απολλαγίοις ἐπὶ μοναχῆς Φιλοσοφίας
διέπεπεν οὐ Φασι δέκα καὶ πέντε ετῶ
όντα, Φιλοσοφῆσαι σὺ ταῖς οὐρανοῖς ἡγείσθε
τοις δὲ τεωρεύοντα γεγονός, κατὰ θεούς
περίσταξιν εἰς τοὺς οἰκουμένους ἡγείσθε
πους: εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς ἐν Ανταῖοις ταῖς
συνοικίαις ἐγένετο δὴ θεοφιλής εἰς αὐτούς,
καὶ ταχύδοξων ιδεσσεν καὶ σπιναν εἰς
μιουργός, καὶ τεραπτικός οὖν δέ,
τῷ εἰς φιλοσοφίαν πάντας διδάσκαλος
αἴγατος καὶ χαείτης: Εἰς δὲ τοτετοπέτη
διχαῖς δίπλατος, οἷς μηδὲν αἰλινός οὐδέ,
οὐδὲ ταῦτα τεττέλητος πάντας γένεται
Φός αὐτοῦ, σοφῶς ταῖς αἰτίοις ἐποιεῖται:
τοις έτοιμοις Πτυχίαις πέφυκε τῇ τοι
εἰδαῖς ψεύσαι καὶ αἰνέσθαι τὸν θεωτον
ἐπιτόμειν αὐτῷ τοις διαγωγαῖς
ὑπέρ της δόγματος ἀμολόγησε μητέ τι
εἶπεν, μήτε ἐπιθυμηταῖς ποιεῖς τῶν τοι

πεντηκοντάετη πάσιν ἔτοις τοῦ θεοῦ εἰπεῖν καὶ
τὸ δέδειν αὐτῷ σύγχρονον τοσάδε τέως ήμιν εἰρήνω·
ηδην δὲ καὶ παλαιόν τὸν ιστορεόντον φιλοσο-
φῶν οὐδέποτε, παρ' αἰγυπτίων μαθήσας διέ-
πειτε ὃ τοτὲ συντάσσειν οἱ θεοτέρων·
τετραδεκάτης μηδὲν θαυματάκιών πέρις
νότου δὲ γαῖς ημέραν σύρει τὸν χριστόρρων,
οὐδὲν τολμασαντας εἰμβολάς εἶχων, εἰσιχω-
ρεος απ' αὐτοὺς τῆς κώμης τὴν ἐπωνυμίαν εἰδα-
σει γε αμματικῷ ἡ Φοιλῶν οὐδεξανθέσαι,
καὶ θανάτων τούτων μεγάλων μοναχῶν εἰς τὴν
ἔρημον ἥπατας καὶ συγχρόνων αὐτῶν, πα-
ραπλητίων φιλοσοφῶν ἔγνω· οὐδέγον δὲ χρή-
μα συντάσσειν πατέρας, εἰπανηλθεν εἰς τὴν
τολμείαν εἰς τὸν ξυνεχωρέστον καὶ γνώμην νηε-
μαν, πολλῶν οὖτων ἐκάστοτε τῶν οὐλών ερ-
χομένων· καταλαβαῖν δὲ τελεύτησαί τας τὰς
πάλεας, εἰς τὰς αἰδελφὰς καὶ τὰς δεομένας
τὰς σπίας διένειδε· εἰδὲν δὲ πατέρας κα-
ταπιών εἴατο, διέτριψεν οὐ ερήμω τόσῳ
τολμασαν, αἷμα δὲ τὰ εἴκοσι σάδια τῆς
αἵματος διεσώτηρ οἰκνοις ἔλειψεντο, δο-
μάτιον μικρόν, ἐπιπλάνην καὶ φορτύρην καὶ κε-
ραιαν κατελαγότων κατεσκευασμένων· οὕ-
τη τὸν ψυχὴν καὶ μήκος τοστού, ὅσον
εποτα μὲν κεκυρέναι τὴν κεφαλήν καὶ με-
τὰς πόδας συλλέγειν ἐπάναγκες εἴναι
διπάνην γένεταινέαυτον ταπεινόν, καὶ
τούτης κατεῖν αἰμέλατοι οὐλόσπεν ἐγκε-
ραντούσιοι περιπλάνην, δομάτιον μικρόν,
καὶ πλευρέας εολόν, αγωνίζομεν· πολεις
αποτελεῖσθαι, καὶ εἴγος καὶ πτυχός,
καὶ πατέρας τολμαπάθη, καὶ θωπείας τούτων
μαθεῖσθαι· τούτην δὲ πολλούς τούτην
σεμνούς ἢ τὸν λόγον, καὶ ἐπίβολον
περιέχειν τὸν ιερῶν γραφῶν ἐπίτοστον τὸν θεο-
φόρον εργάσεσθαι· εἰπεὶ οὐδὲν τούτην
τολμαπάθη κατέμοντας καὶ δαμασκόντας καὶ
τρυπαραδοξόταν, τούτη τε κυπεῖοις εἰ-
ποτερούσιοι εἴσαφη, οὐ παραπαλαιστοῖς παρε-
στασιν· συμβαντὸν διαίτην οὐ κύπεως διατείνοντα τελευτῆσαι, πέρις τοῦ ἐπιχωρίου
εκδιδόντων, καὶ οὐ πολλῇ τιμῇ καὶ θεραπείᾳ παρεῖσθαι· αὐτοῖς δὲ μετά δὲ ταῦτα ήσυ-
χασθαις διδοκιμώτατος εγχέεσθαιντας μαθητῶν, κλέψαστο λείψαντας, διεκόμισεν

A Obtinuisse autem omnia quæ precatus fuerat; & in omni genere virtutis à divino Angelo institutum fuisse. Verum de Monachis Ægypti hęc impräsentarum dixisse sufficiat. Sed & palæstina jam tum similiter philosophari cœperat, ab Ægypti erudita. Florebat in ea tunc temporis divinus Hilario. Patria huic fuit Thanatha, vicus ad Aufstrum urbis Gazæ situs, iuxta torrentem, qui in mare etumpens, ab indigenis vici ipsius nomine nuncupatur. Cum autem Alexandria Grammaticam diceret, magni Antonii Monachi visendi causā perrexit in solitudinem. Cumque eo collocutus, parim modo philosophari decrevit. Illic vero exiguo temporis spatio moratus, revertit in patriam. Neque enim ipse licebat exanimi sententia quiescere, cum plurimi quotidie ad Antonium confluérēt. Domum reversus, cum parentes mortuos invenisset, fratribus suis ac pauperibus boria sua distribuit. Nec ex illis quidquam sibi relevans, mansit in loco quodam deserto iuxtamare, qui vinginti circiter stadiis à patro vico distabat. Habitaculum ejus erat caza ex lateribus, paleis & confractis tegulis extructa: tantum latitudinis habens & altitudinis ac longitudinis, ut stans quidem caput inclinare, jacens vero pedes colligeret necesse haberet. Omnibus enim modis se aßuefaciebat ad laborum tolerātiā & ad mollitiem vincendam. Denique it probata ac minime fucata continentia, nemini eorum quos quidem novimus, cessit: adversus inēdiam, sitim, astum, frigus, aliasque corporis & animi perturbationes atque blanditias decertans. Et motibus quidem accuratus: sermone autem gravis erat, & sacrarum Literarum diligens per crucator. Ceterum ita acceptus fuit Deo, ut ad tumulum ejus multi ægri ac demoniaci etiamnum curentur: & quod magis mirere, tam apud Cyprum ubi primum sepultus est, quam in Palestina, ubi nunc jaceret. Nam cum in insula Cypro, ubi tum degebat, mori eum contigisse, sepultus est ab incolis, magnoque honore & cultu ab iis afficiebantur. Postea vero o Hesychius, qui inter eius discipulos celebrerimus fuit, reliquias ejus furatus, in

Palæstinam deportavit , & in monasterio ipsius sepelivit. Atque ex eodem tempore , hujus regionis incolæ diem festum quotannis admodum celebrem ac splendidum publice agant. Hoc enim modo Palæstini honorare solent viros sanctos , qui apud ipsos vixeré : exempli gratia , Aurelium Anthedonium , Alexionem ortum Bethagathone , & Alaphionem ex Asalea : qui cum codem tempore sub Constantii viverent principatu , monasticam Philosophiam pie ac viriliter excoluerunt , & virtutum suarum exemplo , in urbibus ac vicis superstitioni Gentilium admodum deditis , Christianam religionem magnopere provexerunt. Per idem tempus Julianus apud Edeßam philosophabatur , severissimam quandam & ut ita dicam , incorpoream vivendi rationem aggressus : adeo ut carnis expertis , ostibus tantum & cute constare videretur , & Ephrem scriptori Syro libri de ipsis vita scribendi argumentum supeditaverit. Porro Deus opinionem quam de illo homines conceperant , testimonio suo comprobavit , concessa ei potestate dæmones abigendi , & omne morborum genus curandi , idque non medicamentis , sed sola preicatione. Præter hunc aliis quoque multis Ecclesiasticis Philosophis regio illa inclaruit , tum in territorio Edeßenorum , tum ad urbem Amidam , circa montem Gaugalium. Ex quibus fuit Daniel & Symeon. Verum de Monachis Syriae haec tenus : In sequentibus vero , si Deus voluerit , accuratius de iisdem dicturum sumus. Apud Armenios vero & Paphlagonas & accolas Ponti , Eustathius Sebastiæ in Armenia Episcopus , monasticæ conversationis auctor fuisse dicitur : & de arctioris vita disciplina , de cibis quibus utendum aut à quibus abstinentendum esset : de vestibus quibus uti oportaret , de moribus denique & exacta vivendi ratione præcepta tradidisse. Adeo ut quidam affirment , librum Aſeticum qui Bafilio Cappadoci vulgo adscribitur , ab isto conscriptum fuisse. Præ nimia autem severitate ad absurdas quasdam observationes prolapsus esse dicitur , ab Ecclesiasticis legibus plurimum discrepantes. Aliitamen , ipsum quidem hac culpa liberant : quosdam vero ex ejus discipulis accusant , qui nuptias damnarent

εἰς παλαιώνεις, καὶ ἐν τῷ ιδίῳ μοναστηρίῳ
ἔθαψε. καὶ τὸ ξέπλινα, δημόσιον καὶ μη-
λα λαμπεῖν ἐν θάλεις επήσιον ερεύνη αγετο-
οι ἐπιχώρειοι ὡς εἰς γῆ παλαιώνεις ἐν Κυ-
ραΐδην τὰς παῖς αὐλοῖς αὐδεῖας ἀγαθεῖς γη-
μήριες, ἀστερεῖς αἱμέλι καὶ αὐγένιον τοῦ αἰθ-
δόνιον, καὶ αἱξεῖνα τὸν ἀπὸ Βενταγαζενού-
καὶ αὐαφίωνα τὸν ἀπὸ ἀσαλέας αἱκήτη-
αὐλὸν γηραιόμυρος χερόν, ἔπι τὸ παρεπόνθιον
λείας δισεῖσις καὶ αὐδεῖεις ἐν Φιλοσοφοῦ
ἐπολιθίσταντο, καὶ ταῖς οικείαις δρεῖαις οὐ-
βλητικέσταταις ἀγανταῖς τῇδε πόλεσι κακο-
μαῖς, εἰς ἐπίδοσιν πηγαγον τὴν θρησκείαν
ἐκπένονταις οὐλιανός αἱμφιτλεῖδεσταῖς
λεστόφδ., αἱκειεστάτη, καὶ οὐαὶ αἴσια
ἀγωγῆ καὶ πολιτεία ἐπιχρήστας, ὃς εἰπε
σαρκῶν ὄστεος καὶ δέρματος οὐκεντούσιον
καὶ ἐφεύρει τὸ σύρω συγγραφεῖ περγαμη-
νίεας τεσσαρακούντας τῆς καὶ τὸν αὐτὸν
ἀφηγήσεως ἐπεψηφιζέτο θεός αὐλούσιον
θεωποι τοῖς αὐτοῖς ὄξαζον, διμοναστη-
λαύνθιν, καὶ παντοδαπῶν γόστων ιστέεις, αὐτὸν
εποράμφῳ, καὶ φαρμάκοις ποιοῖ, ἀλλοί
Σκαρρέτηρμόντος ἐπιτέτω τοῦ καὶ αἱλοις πολιτι-
σκηλησιαστοῖς φιλοσόφοις, τὸ τῆδε ἐπικε-
ινικαῦτα διέπεπε, καθάτε τοῦδε δεσμῶ-
μον, ὑπό τοῦτον αἱμιδηνῶν πόλιν, αἱμφιτρη-
γάλμον καλέρμφον ὄρῳ. ἀντίτην δικλη-
μάνων ἀλατεῖ μην τῶν ἐν συνείδημαχοῦ
ζάδεειρηντων τοῦ τελεώτερον δὲ, εἰσθετική-
στε, τοῖς ἐξητησιέρησθαι τοῖς αὐλῶν δημοσίοις
καὶ παφλαγόσι, καὶ τοῖς πρεστοῖς τὸν πολιτικοῦ-
λέγειαι διστάθιος ὅτην ἐν σεβασταῖς ἀριστ-
εικληποῖσιν ἐπιλεγπόμσας, μοναχοῦ πο-
τειας ἀρέσαι τοῦτο τὸ ταῦτα πεδιαστή-
εδεσμάτων τὸ ὕψον ἔχει μετέχειν καὶ αἰτεῖ-
καὶ εἰπῆτο. ἢ δεῖ κεχερηνταί καὶ οὐδενὶ τοῦτο
λίειας αἱκειεστεστοηνήιων γηραιόμυρον ὁπο-
τελει ἐπιγεγραμμένον βασιλεὺς τὸ κατ-
παδόκαι αἰσκηπικῶν Βιβλού, ιγνειέστη-
νας αὐτὸγεαφίων εἶναι λέγειαι τοῦτο πο-
λῆς αἱκειείας, εἰς τοῦτο δέ τοις πεπηγό-
σι πετεῖν, παντελός αἱπαδεσταῖς τοῖς ἐκεί-
σιαστονόμων οἱ δὲ αὐλοὶ μητρεγκληπ-
το. Τεσσαρεῖται: ἐπαιτιαῖται δὲ ταῖς
αὐτοῖς μετηνών, ὡς γάμων καταμεριμνώ-

καὶ ἐν οἷσι γεγαμπικότων δύχεται τοῦτο - A rent, & in ædibus conjugatorum orare recusarent, & Presbyteros qui uxores duxissent, contemnerent; & diebus dominicis jejunarent; & in privatis ædibus collectas agerent; & eos qui carnes ederent averfarentur: & tunicas quidem, ac vestitum vulgo ab omnibus usurpatum indui detrectarent: peregrina vero & inutilata veste uterentur, aliaque hujusmodi plurima innovarent. Unde mulieres haud paucas in fraudem inductas, viros suos deleruisse ajunt; easque cum se postea continere non possent, adulterium commisisse: quasdam vero, pietas praetextu comam torondisse, & secus B quam mulieres deceret, virili habitu indutias fuisse. His de causis cum Episcopi finitimi Gangris que Metropolis est Paphlagoniæ, in unum conveniissent, eos ab Ecclesia Catholica alienos esse decreverunt, nisi supradicta dogmata sìgillatim condemnarent. Ex eo vero tempore ajunt Eustathium, ut ostenderet se non arrogantiæ causâ, sed diuinæ disciplinæ studio ista introduxisse & exercuisse: mutata veste, eodem quo cæteros sacerdotes cultu deinceps in publicum processisse. Talis tantusq; cum esset in citeriore vita, in sermonibus quoque admirationi fuit. Et tamen si verum dicere licet, non admodum valebat eloquens. Neque enim in arte dicendi se exercuerat. Verum ingenio fuit prorsus mirabili, & ad persuadendum aptissimum; adeo ut multos, tam viros, quam mulieres quæstum corpore facientes, ad modestam castitatemque vitam traduxerit. Deniq; cum vir quidam & mulier juxta Ecclesia ritum virginitatem profientes, accusarentur quod simul cubarent, ipse operam dedit ut eos ab hujusmodi confutidine revocaret. Quod cum impetrare ab eis non potuisse, ingemuisse dicitur, ac dixisse: mulierem legitime nuptram viro, auditis aliquando sermonibus quos ipse de castitate habuisset, à congressu viri qui mulieribus legitime nuptius permisus est, posthac abstinuisse; Ipsos vero qui illegitime sibi invicem miscerentur, eloquentia sua infirmitatem coarguerent. Hunc igitur in illis tractibus monasticae disciplinae auctorem fuisse perhibent. Thraces autem & Illyrii, & quicunque Europam incolunt, quamvis monasticarum Congregationum adhuc expertes essent,

Uuu

viris tamen Philosophis non erant pernititi destituti. Nam tunc temporis, celebris apud illos fuit Martinus: qui Sabaria quod oppidum est Pannonia, nobili genere ortus, primum quidem splendide militavit, & ordines duxit. Sed cum Dei cultum omnibus rebus prætulisset, Philolophicam vitam sectatus est. Habitavit autem initio quidem apud Illyrios; Verum pro Doctrina fidei forti animo decertans, postquam reprehendit quosdam illarum partium Episcopos opinionem Arii fovere; infidias passus, ac se numero publice verberatus, inde expulsus est. Cumque Mediolanum venisset, ibi solitarius vivit. Sed cum Auxentius Episcopus, qui & ipse de fide à Nicæniis patribus promulgata non recte tentiebat, ei infidus fuisset, inde abscessit. Et in insulam quam Gallinariam vocant profectus, illic aliquamdiu vitam egit, radicibus herbarum contentus. Est autem hæc insula exigua ac deserta, in Tyrreno maris sita. Postea vero Turonensis urbis Episcopus est constitutus. Potrotantam miraculorum gratia prædictus fuisse traditur, ut & mortuum suscitaverit, & alia signa ediderit, Apostolicis nullatenus inferiora. Per idem tempus in illa Imperii parte Hilarium quoque vixisse accepimus, virum tum vite, tum doctrinae causâ plane admirandum. Qui quidem ob studium veræ fidei, commune cum Martino exilium sustinuit. Ethæc quidem de viris qui tunc temporis in pietate & in Ecclesiastica institutione egregie philosophati sunt, prout comperti, memoria mandavi. Multi præterea admodum docti & eloquentes viri, eodem tempore in Ecclesiis floruerunt. Inter quos celeberrimi fuerunt, Eusebius Emisenus Ecclesiæ Episcopus, Titus Bostrensis, Serapio Thmuis, Basilius Ancyra, Eudoxius Germanicus, Aca- cius Cesareus, & Cyrillus Hierosolymorum Episcopi. Indicium autem Doctrinae illorum virorum, libri sunt ab iisdem conscripti & ad posteros transmissi, multi profecto atque mirabiles.

CONSTANTINI FE

φιλοσόφων ἀνδρῶν ἡτύχεν ἐγνωκέσθαι
Στεπαρ' αὐλοῖς μαρτίῳ δὲ απὸ Καβαλαὶ
τὸ πανονίας ἐπίσημῳ ἢ τὸ θυμῷ εἰπεῖν
δὲ λαμπρῶς σεβετάμενῳ, καὶ τιμήμα
τάρχης ἐγένετο. πεδίμησας δὲ τὸ θυμόν,
φιλόσοφον μετὰ βίου διέτελε τάπειτο
παρ' οὐλυξοῖς ἐπεὶ δὲ προδιψώσας εἰπεῖν
δόγματα διγνωσκόμενάς τινας τὸν θυμόν
ἐπισκόπων φώτασε ταῦτα φρονεῖσθαι
εὐλευθερίαν πολλάκις δημοσιεύσατο
εἰπεῖτο καὶ εἰς μεδιολανον εἴσειν, οὐ
εαὐτὸν διέτελεν ὑπερχρόνοτετεντεν. επει-
λευθερίαν δὲ αὐτούς τοὺς επισκόπους
αὐτὸι ἔγινον χοντροὶ τοῖς πίστι τοῖς
καὶ συνελθούσιν καὶ επεὶ τινα χειροτο-
βολιαν δοκέμενοι, νῦν τοις τοῖς γα-
ληναῖαι καλλίστῃ μικροὶ δὲ αὖτις καὶ οὐ-
τοὶ, εἰ τοῦ τυρρηνικῶν πελάγεων καὶ τοῦ
ταρρακιναῖς σύνηλισταν ἐπιτοστοῖσι
μαζεγγαῖς προελθεῖν τοῦτον διερδόσαι, καὶ
κερνέγειραι πισθέας, ἀλλα τε σημει-
τέλεσαι αποσολικῶν τοῦ πόμπηρος τοῦ
υπήνον, εἰ τῷ Στεπαρίδιον ψυχή τοῦ
λύφαμεν, αὐτεστι βίων καὶ λόγων ποπο-
δεις μαρτίων τῆς φυγῆς σκονωμένης διατί-
τοι τὸ δόγμα σπεδεῖν αὐτῷ μὴ ἔπει-
ται, οὐ τοῦ εἰς δύσκολεα καὶ σκλητα-
τοριαῖς φέρεσθαι τοῦτον τοῦτον εἴησε
το, βίσσεις δὲ τοῦ εἶμενος ιερωσωμένη
πόμπησας, καὶ τοῦτο ὁ βόσρης, καὶ σερα-
δόμιας δέ θυμαῖς. βασιλείος τε διάγκυρας, καὶ
δόξις διγνωμανικίας, οὐ δικαιοσύνης οὐ κατε-
ρεῖας, οὐ πύριλλος δὲ οὐ τὸν ιεροσολυμανθο-
νον ἐπειρέπειν σύμβολον τῆς αὐλῆς πο-
δεῖας, οὐ συνεγερσίαν οὐ καταλεπτον
πολλάτεκαι λόγια ἀξία.

Κεφ. 16.

Πιεὶ μιθύμας τὲ τυφλὲ καὶ πιεὶ ἀστέντην τὸν αἰρίτικον.

CAPUT XV.

De Didymo caco & de Actio heretico.

ΥΠὸ δὲ τοῖς τὸν χερόν καὶ δίδυμον
εἰκληπτοστικὸς συγχραφόδις διεπεπε,
αεγισάμενον ἐν αἰλεξανδρείᾳ τὸν ιερόν δι-
δασκαλεῖον τῷ ιερῷ μαθημάτων. Σύττω
δὲ καὶ πανδαπτοῦ σοφία ὠκεῖ, ποιῆσαι τοὺς
μητοῖς, αἰσχρομία τὲ καὶ γεωμετρία καὶ
δέσμοι, καὶ δόξαι φιλοσοφῶν· πάντων δὲ
τοῦ μῶν καὶ σύνοπτον εἰδῶν εἰλίσασθε. νέος γὰρ
επιπολός εὐχρέες ἐν τῇ περιτητῇ περίστη τῆς
μαθητείας τῷ σοιχέιον· οὐδὲν δὲ εἰς εφήβες
τελέν, ἐπεδύμησε πολλῶν καὶ πανδέος· καὶ
τοισταῖτα διδάσκουσι φοῖλον, προτάτο μόνον
καὶ ἐπί τοσθετον ἥλθε σοφίας, ὡς καὶ τὸν
ἐν τοῖς μαθημάτοις σκολιῶν θεωρημάτων
ἔφικέται λέγειν ἐπὶ τὰς χαραχθῆσας τὸν
γεωμετρίαν, σανδίκην καταχαραχθέντας εἰς
βαθός, ἐκμαθεῖν τοῖς δακτύλοις εἴφαπτό-
μφρόν· συλλαβεῖσθε δὲ καὶ ὄνοματα καὶ τὰ ἀλ-
λαχθέντα, καταλήψιν καὶ συνεχεῖ ἀκροά-
σιν καὶ αναμνήσιν τῶν αἰκόνων ἔπειρμάνων· οὐ
δέ τὸ τυχόν θαῦμα· καὶ τολοικῆς κλέφ-
της αὐθέρος εἰς αἰλεξανδρείαν παρεγγίνοντο,
οἱ μὲν αὐτοὶ αἰκουστόμορφοι, οἱ δὲ, ισοεγγόν-
τες μονον ἐλύτει δὲ τοις μελέταις τὰς δρεῖς,
τὸ δόγματι τῆς ἐν οὐκαίᾳ συνόδου συν-
αρμόνων ἐπειδεὶς γὰρ ῥασίως, καὶ βίαια λόγων
πέντε τοισιν δοκοῖν· αὖτις ἵστος τῆς ἀγα-
πῆς, ἑκατον αὐτῶν οἰνοῖς πεζέων κα-
κοτρούν αἰμφιβόλων· τοῖς δὲ δόποις τῆς κα-
δὼν εἰκληπτοῖς φεύγεισθασθεῖσον· οὐδὲ επη-
γένεται αὐτὸν, καὶ τὰ τεγματα τῶν εἰς αἰγύ-
θη μοναχῶν, οὐδὲν οὐδὲν· οὐδὲν μύγας· οὐ
δαιτοῖτε επὶ μαρτυρεῖα αἰθανασίας τοί-
σις· ἐν τῆς εἰρίμης τοῦ σαρκόμενον εἰς αἰλε-
ξανδρείαν, ταῦτα πρέπεις αὐτοῖς εἰπεῖν· καὶ χαλε-
πὸν, οὐδὲ λύπην αἴξιον ὡς δίδυμος, ὁ φταλ-
μῆρ διπορεῖν τε, ὃν μετεῖστι σαύρας καὶ μυ-
στὶ τοῖς βύτελεσι Σώοις· μακάρειον δὲ τὸ
χειρίν, στὶ τοῦσαπληπτούς ἀγγέλοις τοὺς
σωταλμάσεχεις, δι' ὧν τελεῖν τὸ θεῖον κα-
τατοῖς, οὐ τὴν αἰλιπτὴν γνῶσιν ἀνεισθεῖς οὐδὲν·

Uuu ii

Sed idem tempus Didymus quoque Ecclesiasticus scriptor floruit, scholæ faciarum disciplinarum in urbe Alexandria praefectus. Hic omnis generis scientiæ pectus suum impleverat. Nam & Poëtas & Oratores; Geometriam item, Astronomiam & Arithmeticam, & Philosophorum opiniones callebat. B Harum autem omnium rerum notitiam sola mente atque auditione erat asecutus. Etenim adhuc puer cum prima elementa disceret, luminibus orbatus est. Postea vero pubertatis annos ingressus, liberalium disciplinarum cupiditate exarsit: carumque doctores frequentans, aures tantum commodabat. Tantum tamen in omni eruditione profecit, ut difficillima quoque Mathematicæ theorematum percepere posset. Fertur autem literarum formas in tabula altius incisas, digitis solūm pertractando didicisse: syllabas item & nomina, ac reliqua deinceps, sola mentis comprehensione & assidua auditione, rerumque quas audierat recordatione perceperisse. Fuit autem non vulgare miraculum. Multiique fama ejus impulsi, Alexandriam se conculerunt: alii ejus audiendi, ali tantum visendi causâ. Ceterum Arianos non mediocri dolore afficiebat, dum Synodi Nicænae doctrinam assereret. Persuadebat enim facilius; idque non sermonum violentiâ, sed pro ea qua valebat persuadendi facultate, unumquemque illorum velut arbitrum controversia constituens. Omnes autem Catholicî, singulari benevolentia cum complectebantur. Sed & Monachorum agmina in Ægypto degentium, eum magnopere laudabant, & magnus ille Antonius. Quem quidem ferunt, cum Alexandriam eo tempore venisset, ut Athanassi fidem suo testimonio comprobaret, Didymo hæc dixisse: Non est grave, nec dolendum, o Didyme, quod oculis careas, quibus lacertæ, mures & vilissima prædicta sunt animalia. Sed beatum potius & jucundum est, quod perinde atque Angeli oculos habeas, quibus Deum perspicue contemplaris, & veram notitiam exacte percipis.

Porro apud Italos & illarum partium incolas, ob eximiam præstantiam Latinæ facundiaæ celebres tunc fuerunt, Eusebius, & Hilarius jam supra memoratus: cuius de fide & adverius hereticos probatissimi libri circumferri dicuntur: Lucifer quoque, quem propriæ sectæ ipsius nomine nuncupatæ auctorem fuisse prohibent. Eadem tempestate apud hereticos Actius admirationi fuit: vir Dialecticæ & ratiocinandi peritus, & in disputando exercitatus, eique studio supra modum addictus. Ceterum eo quod temere & audacter de Deo disputaret, a plerisque nominatus est. Hunc initio quidem Antiochiae in Syria Medicum fuisse dicunt, & cum Ecclesiam studiis frequentaret ac de lacris scripturis differeret, innotuisse Gallo, qui tunc temporis Cæsar erat, & religioni plurimum favebat, & viris pietatis studiosis admodum delectabatur. Et quoniam hujusmodi disputationum causâ ad Cæsaris familiaritatem pervenerat, hoc doctrinaæ genus, ut verisimile est, studiosius excoluisse, quo amplius placeret Cæsari. Dicebatur enim universam Aristotelis Philosophiam accurate didicisse, ejusque magistros audivisse Alexandriae. Præter hos alii quoque plures erant, tum ad docendam in Ecclesiis plebem, tum ad disputandum idonei; Verum omnes percensere difficile est. Nemini porro molestum videri debet, quod quosdam ex iis qui supradictorum heretum vel principes vel fautores fuerunt, laudibus affecerim. Illos enim ob facundiam quidem, & ob vim ac vehementiam in differendo, admirabiles fuisse fateor. De Doctrina vero ac Fide judicent ii, quorum id jus Pontificiumque est. Neque enim propositum mihi fuit ista scribere: neque id Historie convenit, cuius munus est res ipsas exponere, nihil adjicendo de suo. Quotquot igitur seu Latino, seu Graeco sermone usi, Doctrinae & Eloquentiae laude tunc temporis floruerunt, quos quidem accepimus, in supradictorum numero exponantur.

A χριστιανοῖς ἡ τοῦ πατέρος καὶ τῶν απόστολῶν ὑπόκριον οὐκέτι, ἐπειδὴ πάλαι τὸν διάπεπον, θύεῖται. Εἰ λαϊκῷ οὐδηλωτῷ πεπίστεψες καὶ ταῦτα τὰς εἶπες διερρέψεις φέρειν αὐλόγους, καὶ λογισθεῖν θέλεις, αὐτοὺς γένεσιν λέγεται τῆς ὁμοίωτος σεως. Καὶ ταῦτα δὲ ζάστις περιστάνεται αὐτοῖς μάζῃ, διαλεκτικής ιδεαῖς, λογίσθειν θέλεις, οὐδεὶς οὐδεποτε τηλεοράσιος φοίτης, καὶ τοῖς λαοῖς γράμματος μάρμαρον, γνώμονα γένεται γαλλισταῖς οὖστε, πολυτελεῖς λογιστοποιεῖς, οὐδὲ εἰσεσταῖς εἰπειλεμφούσαις αὐτοὺς χαίροντες οὐδὲ εἰκός τεσσάροις μάρμαροις, φίλοιν αὐτῷ γράμματος τοῦτο τὸ εἰδοῦλον λόγων, παντού παντού σκηνὴν εἰλέγοντες καὶ σιδεράτην διεσθίειν: Ιημάτων εἰλέταις, καὶ τοῖς αἰλεξανδρείασι σατοῖς ιηταῖς διδασκονταίς, καὶ επειγόνταις, πλῆντοις, οὐ τοῖς ιηταῖς σκηνοτοις, παντού σιδασκονταίς διαλέχεταις τοῖς λαοῖς γραμμάτων απαρθίμησας δέποτας, επειδὴ οὐ καλεπόν εἶναι δέξη, οὐτι ιηταῖς μάρματαισσεων ή δέχηταις ή σπερδαστούρης, επιτιντάς εχεις διγλωσσούς κεντρούς οὐ τοῖς λόγοις διάνοτης, οὐ μαστίχειασύμφορης δογμάτων οὔτε, επειδήστωσαν οἵτιοι ποιεῖν θέμις, εἰδοῦλοι συγγεγένθενται θέμιν, οὐτεισεμπεποτοῦ η ἔργον, μόνα τοῦ οὐτα διφυγαῖς, μαθετούσι επισταγέσσοντος οὗτοι μὲν διατελεσθεῖσι μεν, τῷ φωμαίων καὶ εἰλέτων φωνῇ κεχρυσούσι, επειπατούσιοι καὶ λόγοις εἰδοξεστατούσιοι, οὐ τοῖς εἰεημένοις τελέταις.

Κεφ. 15.

Πιστή τῷ ἀγίῳ εἰρηναῖῳ.

Εἰκαστὸν πάντας παραδοθόμενόν, καὶ εἰς τὰ
εὐαγγέλια τῶν καθόλυ ἐκκλησιῶν σε-
μιών, ἐφερόμενόν σύροντος δὲ ἐπινοσίων ή
τῆς πόλεως χωρίων τὸ γῆρας ἔχεν· σὺ φιλο-
σοφίαν μοναστικὴν τὸν βίον ὑπάσκηταις, οὐτε
ματανόν, οὐτε περισσοτέροις τοιούτοις ἐναι,
δεξιάντος ἐπὶ Ιοσήφον πατέρας τὴν σύρων
φύσιν ἐπέδωκεν, ὡς φιλοσοφίας μὲν τῷ
αὐτῷ ἐφικέναι θεωρημάτων ἀνοίκια δέ
καλαμπεράτη, λόγον, καὶ τῷ πυκνῷ καὶ σώ-
φρον τῶν νοματῶν, ὑπερβαλέσθε πάρ-
έπιον διδόκιμωάστε συγγραφέας· οὐτα
γέτων μὲν, εἴπεις τῷ σύρων ή ἐτέραις
γλώσσαις μεταβάλλοντα γεράματα, καὶ τῷ
καρυκείᾳ, ὡς εἰπεῖν, ἀφέλοις τῶν ἐλληνικῶν
γλωττικάτων, αὐτίκα φωριζόμενα, καὶ περι-
πέπλας απόρρει χρεῖον· ἐπίδε τῶν ἐφερόμεν
λογών, οὐχ οὐτας· περιόντος τὸ γένος, καὶ
εἰπεῖν, ἀ τινεγενέσθας τῷρες ἐλληνιδα
φύσιν ἐρμηνεύσοις· καὶ εἰ πολὺ δυσδεῖ τῆς
σε ἀπέφυκεν δρεῖσθαι· ἀλλὰ καὶ ἐλλην ἀναγ-
ινούμενος, ἐπιστοτῷ σύροντος ἐναι. Ταῦτα
οἱ αμέλειοι καὶ βασιλέοι, ὅτινα καπ-
παδοκανοὶ μητέροις μὲν ταῦτα ἐπισκοπή-
ται, πραγμάτητον αὐθεῖα, καὶ τῆς πατερός δύσεως
τημαστον ὡς ειδοταῖς καταφανεῖσιν,
καὶ τοῦτο τὸ πατέρος ἐλλοιον ἐπὶ λόγοις
τημασθεῖσιν ταύτην τῷ μαρτυρεῖσιν
αποκαθαίται τὸν ἐφερόμενον, διὰ τῆς τοῦ
βασιλέως φωνῆς ὑπενεχθείσαν, ὡς τῶν καὶ
αὐτοπάνων ἐλλογιμωτερούγενενηδον-
τικούσιαι λέγεσαι δέ ταῖς πάσας αὐτοῖς
πετεινοῖς μυριάδας ἐπῶν συγγενέψαι,
καὶ αὐτοῖς ἐργάκειαι πολλάκις, σπαθόν τῷ
αὐτῷ πατερόντοι Συλλόγοις· ἐπιστρόστατος
οὐδεῖσαν καὶ γνωστοῖς, αὐτοῖς μέγα διυχθόν οἱ σύ-
γεια παιδεῖσι, καὶ ὅσοι τὴν πατέρα αὐτοῖς παιδεῖσιν
μελέσοται επίσης δὲ παντονάν, καὶ δρα-
ματοπαιδεῖσιν ἐπὶ δύγλωττίαις· φασι δέ
τῷ οὐγιῶν δογμάτων διαμαρτεῖν αὐτούς.

CAPUT XVI.

De sancto Ephraim.

OMNIUM VERO LADEM SUPERGRESSUS
ESSE, & CATHOLICAM ECCLESIAM PLU-
RIMUM EXORNASSLE VIDETUR EPHRAIM SY-
RUS. QUI NISIBI NATUS AUT IN ALIOQ[UE] EJUS
TERRITORII LOCO, IN MONASTICA PHILOSOPHIA
AB INCUNTE ATATE SELE EXERCUIT. ET CUM
NEC ABULLO DOCTUS FUisset, NEC SPEM AN-
TEA FECISSET TALEM SE ALIQUANDO FUTURUM,
REPENTE IN SYRORUM LINGUA AD TANTAM
ERUDITIONEM PETVENIT, UT PHILOSOPHIA
QUIDEM DIFFICILLIMA QUAEQUE THEOREMATA
FACILE PERCIPERET: FACULTATE VERO AC
SPLENDORE ORATIONIS, & SENTENTIARUM
CREBRITATE SIMIL ARQUE SAPIENTIA, GRÆCO-
RUM SCRIPTORES LONGO INTERVALLO SUPER-
ARET. ETENIM ISTORUM QUIDEM SCRIPTA, SI
QUIS IN SYRIACAM AUT ALIAM LINGUAM CON-
VERTERET, & CONDIMENTA, UT ITA DICAM,
GRÆCI LEPORIS ABSTULERIT, STATIM DEPRE-
HENDUNTUR, & PRISTINAM GRATIAM AMIT-
TUNT. IN LIBRIS AUTEM EPHRAIM, IDEM NON
ACCIDIT. NAM & IPO ADHUC SUPERFLITIE
LIBRI EJUS IN GRÆCUM SERMONEM TRANS-
LATI SUNT, & ULSQUE AD HUC TEMPUS TRANSFER-
RUNTUR: NEC TAMEN A DOMESTICA AC NATIVA
PRÆSTANTIA MULTUM RECEDUNT. SED CUM
GRÆCE LEGITUR, NON MINUS ADMIRATIONI
EST, QUAM DUM SYRIACE. DENIQUE BASI-
LIUS QUI POSTEA CÆSAREÆ CAPPADOCUM
METROPOLIS EPISCOPUS FUIT, VIRUM HUNC
ADMIRATUS EST, & ERUDITIONIS CAUSA MAG-
NOPERE SUSPEXIT. QUAMOBREM NON IM-
MERITO EPHRAIM MIHI VIDETUR HOC LAU-
DIS TESTIMONIUM QUOD ORE BASILII PROLA-
TUM EST, AB OMNIBUS SIMUL QUI DOCTRINÆ
CAUSA INTER GRÆCOS EO TEMPORE CLARUE-
RUNT, COMMUNI CONSENSU RETULISSE: QUIPPE
CUM BASILIU, OMNIUM SUI TEMPORIS
CLOQUENTISSIMUS FUISSE AB UNIVERSIS COM-
PROBETUR. DICITUR POTRO CIRCITER TRICES
CENTENA VERSUM MILLIA IN UNIVERSUM
SCRIPTISSE; MULTOSQUE HABUuisse DISCIPULOS
QUI DOCTRINAM EJUS STUDIOSE AMULATI
SUNT. INTER QUOS NOBILISSIMI FUERUNT
ABBA, ZENOBIUS, HABRAAM, MARAS AC-
QUE SYMEONES: QUIBUS SYRI, & QUICUN-
QUE APUD SYROS EXQUISITIORIS DOCTRINÆ
STUDIOSI FUERUNT, MAGNOPERE GLORIANTUR.
NON SECUS PAULONAM & ARANAD ELO-
QUENTIAE CAUSA CELEBRANT: EOS TAMEN A
VERA FIDEI DOCTRINA ABERRASSE DICUNT.

U u u iii

Nec ignoro, olim quoque apud Osdroe-
nos fuisse viros doctissimos, Bardeanem
scilicet, qui hæresin ex ipsius nomine
appellatam condidit, & Harmonium
eiusdem Bardeanis filium: qui cum
Græcis disciplinis egregie institutus fuisset,
primus patrum sermonem metris
ac modulis subiecisse dicitur & choris
tradidisse: qua ratione Syri etiamnum
frequenter psallunt, non carminibus ab
Harmonio scriptis, sed numeris ejus
utentes. Nam cum à paterna hæresi non
omnino alienus esset, neque ab iis que
de anima & de ortu atque interitu cor
poris, deque regeneratione, Græcorum
Philosophi sentiunt, scripta sua ad lyra
cantum compoluit, & opiniones illas
operibus suis inscruit. Ephraim vero,
cum Syros & verborum elegantia &
modulationis concinnitate delinitos vi
deret, eaque ratione paulatim adduci,
ut idem cum Harmonio sentirent, ipse
licet Græci eruditiois expers, operam
dedit, ut Harmonii numeros intelligen
tia alisque retur: & juxta numeros scri
ptorum Harmonii, alios composuit li
bros, Ecclesiasticae doctrinae consenti
entes. Cujusmodi sunt ea, que in Hymnis
& in Encomiis sanctorum virorum ab il
lo sunt elaborata. Ex eo tempore Syri
juxta numeros canticorum Harmonii,
scripta Ephraim psallere solent. Quan
tum igitur ingenio valuerit, hinc etiam
licet conjicere. Quod vero ad vitam
attinet, ex bonis operibus & severa con
versatione non minus spectatus fuit.
Erat quietis amantissimus; Gravis præ
terea, & calumnias tantopere metuens,
ut cuiusvis mulieris vel solum aspectum
refugeret. Fertur sane mulierem quan
dam solutionis vitae, & moribus fortasse
inverecundam, sive sua sponte permo
tam ut hominem tentaret, sive ab aliis
accepta mercede ad hoc agendum im
pulsam, de industria ei in angipottu
quodam ex adverso occuruisse, intentis
oculis eum contuente. Illum vero
mulierem objurgasse, iussisseq; ut deorsum
oculos in terram defigeret. Et cur
nam, inquit mulier, id faciā, quæ non ex
tellure, sed ex te orta sum. Äquius est,
ut tu quidem terram aspicias ex qua or
tus es: Ego vero te aspiciam, ex quo pro
creata sum. Admiratus mulierem E
phraim, rem ut acciderat peculiari libro
exposuit: quem quidē librum doctissimi

οὐκ ἀγνῶ δέ, ὃς καὶ πάλαι ἐπομιῆ
τοι τέτον τὸν τερψκόν οὐδὲ σερβίον εἴη
το. Βαρδούσιντε, οὐ τινὶ παρ αὐτῷ καὶ
μέντην ἀρεστονικότατο, καὶ αἱμονοβορ
δησόντες πάντες ὅν φασι διὰ τὸν παρ εἰπεῖ
λόγων αὐχένα, τῷρτον μέτροις καὶ νομι
μουσικοῖς τῷ πάτερον Φανεῖ ἐπαγγεῖλ
καὶ χοροῖς αὐχέναι, καθάπερ καὶ το
λάκις οἱ σύροι Ψάλτεσσι, οἱ τοις αἴμα
συγχρηματοι, αἷλα τοῖς μέλοις καὶ
μενοῖς ἐπεὶ γὰρ εἰς ταντάτοις εἰσεστε
πατρώδεις αἱρέσεως, καὶ ὡν τοῖς ψυχήσι
τεως τε καὶ φθορᾶς σώματος, καὶ πα
γενεσίας, οἱ παρ ἑλληνοφίλοσοφούς δίδ
ζον, οἵα γε υπὸ λύραν & συνεγενέ
συντεκτονικοῖς τοῖς δόξας τοῖς σκέπαις τε
ἔμιξε γεράματοι· ιδὼν δὲ φερετο
μηριατές σύρεται πάλιν τὸν σωματο
τὸν ῥύθμῳ τῆς μελωδίας, τοις καὶ τοτού
τοις ζωνταίς ομοίωσις αὐτῷ δοξάσει, πα
τέλλειντος παιδείας ἀμοιρος, επειτὴν το
λήψη τῶν αἴματος μέτρων· καὶ περιτε
λπτῶν σύμενα γεράματα, ἔτερα γερά
συναδόσας τοῖς ἐκκλησιαστοῖς δύρμα
συνέπειν· ὅποια αὐτῷ τεπέποντο εἰς βα
ῖμνοις καὶ ἕγκωμοις αἴπατον αἰδεῖσι
ἐπεινετεῖ σύροι τὸν νόμον τὸν αἴροντε
τατὸν ἐφραιμοῦ Ψάλτεσσιν πάλιν πρ
τὸν φύσινεγγόντος, καὶ ἐπ τέτε τεκμηρ
χεών· οὐδὲ καὶ τον βίον, ἐξ αγαθού το
νοὶ ἀκείνετε πολιθείας ἐπιφανεσμένου
εἰς ἀγανέρεστος· σεμνὸς δέ. Σταύριον
ἐπιστρέτον δύλιεσθεντος, αἰστόποντος
καὶ αὐτοὺς τὸν θεάν φυλάττεσθε λογοθε
ποῦτε γνωτίσαι πνεὶ αἰμελῆ τὸν βίον, αὐτοὺς
ισταῖται τερψκόν, οὐδὲν τὸν αἴρα πρέπει
ηπεῖ μισθῷ τετο αἴλιοις σπαδίζεται
τοιδες εἰς σενωπῷ αἰνιπέρσωποι παντοῖ
αἰσκαρδαμοκολίες αὐτὸν ἐλέπτεσσιν τούτο
πιπται αἴτη, οὐδὲ γῆν ὁρᾶν τοσακέδουσα
καὶ πάντες εφοήγητον τοσακόγητον, αἴλιο
εγχρύσουν δικαιοτερον γένεται, σεμνεῖσι
ορέαν αἴσθεται τὸν θρεστόν, ἐμεῖς διεστο
εῖμι· θαυμάτας δὲ τὸ γυμναν ὄφρα
εἰς σύγερματος συμβαίνεχημάτοι, οὐτο

σύνον λόγοι ἐν τοῖς απερδίαις τῷ αὐτῷ λόγῳ τέλεας λέγειν γένη τὸ πεινάκεστον οὐγῆς ἔχον, αἴφ' εἰτει μοναστικοὶ σιγαλοὶ μετέπει, μηδὲ πιεθεατέων τοῦτον οὐγῆμαρθρό· οὐτε εἰδέσθη της δοντι, καὶ σφερων αὐτῷ τὸ σύνον ὁ διακονεμένος, της χυτέαν εκλασσεν αἰδοῖς ἢ καὶ δέεικενετημέρον ιδών, αλλαττέρρα, καὶ ήμεις, ἐφη, καὶ τὸ θυμόν, ἐπέδη τοῦτος ημᾶς οὐκ οὐλέσει καὶ κατεδάσει τὸ κλασματα της χυτέας, ἵδε πιπτεῖν οὐσον δέ κεντης ἐκρύπτει δόξης, ἐπειδή ιεροῖς πολέ Φῆφον ἐπιστοπόντης ἐνεόχαστον αὐτῷ πιεῖ, καὶ συλλαβεῖν ἐπέδειντο, ὡς ἐπὶ της χρετονιαν δέξοντες αὐτίκα δέ αἰδομένῳ, εἰς την αρροειν ἐνέβαλε, καὶ οὐα διατετάνειν εἰσίνιν εἰσὶν, ατάκις βαδίζειν, καὶ την εἰδῆτα ἐπιτύχειν, καὶ δημοσίᾳ εἰδίνειν ἐπεὶ δέ εἶτα Φεγονῶν εἴναι νομίσουσες οι συλληφέμοις, της ἐπ' αὐτὸν ὄρεις αἰνέοτας, καὶ εργανόρων ἀπέδεσσε, καὶ μέχει ἑτεροῦ ἐχρόσινθη, διέλασεν αὐτὸν τοτοὶ μηδεγματίστηταις εφραιμί δέκεται ιστοματισταῖσιν εἰσατεῖταις καὶ λεγετοιεπιχαίρειν οἷον δέ αὐτῷ εἰσγασταις τοῦτος τηλευτῆς, ἐπεὶ δέξιοι μηδενεντον εἴναι μη δοκεῖ, ἐνθάδε ἀναγενόμοναι λιμεδωσαναλασσόντες την εδεσηνῶν πόλιν, δια πολὺ χεργουν ταρσελάτων τοῦ δικηματοῦν φιλοσόφοι, καὶ εμεμφέτο της τοιας εχοντας, ὡς δέ δεον ταρσοεωνίας τὸ φιλοιλον, διποεια Φηλητέων φερέμενον τοῦς οἰκειον πλέοντον ἐπιμελῶς φυλάποντας, ετοι βλαστὴν σφῶν καὶ πινακία της θεοῦ ψυχῆς λεπιπιωτίζειν τανιοδαπτύ πλάτη καὶ αὐτὸν τοῦ σωματοῦ καὶ τῷ μηλῷ, φιλοσοφῶν εἰσίνιν ταρσόδενδρη τοῖς ποιειμένοις, διὸ τῶν εργῶν ἀπηλεγετοι οἱ δέ, αἰδεμέντες τὸν αὐτόντα καὶ τοὺς αὐτὸς λόγους, διὰ δέδειν ήτοι μέλει ποιας, ἐφαστων φέδες τοιαῦτα επιτρέψουσεν διακονεῖται, αἰπορεδμένη, χερσῶν ποιαν τοῦτος καρδοῦ κεκλιώτων, καὶ καπνίσαντο ποιεῖται ποιμένων ὑπολαβεῖν διαθέματα οὐκοῦ ηρέστην τῷ δέ, δέξιοχεων τε

A Syrorum inter præstantissimos illius libros collocarunt. Memoriz quoque proditum est, illum cum antea supra modum iracundus esset; ex quo Monasticam disciplinam excolere cœpit, à nemine unquam vilum esse iratum. Quodam igitur tempore, cum multos per dies, uti solebat, jejunasset, minister qui cibum ei afferebat, ollam fregit. Quemille pudore ac metu constrictum animadvertis: Bono animo esto, inquit, Eamus ad cibum, quando ille ad nos non venit. Mox ad ollæ fragmenta sedens cœnavit. Qualiter vero inani gloria superior fucrit, hinc intelligi potest. Decretum quo electus fuerat Episcopus, quidam ad eum attrulerant, ac simul eum comprehendere conabantur, tanquam ad ordinationem ducturi. Id cum præfessisset, statim in forum cucurrit; & indecorē incedens, ac vestem trahens, & in publico comedens, se pro insano spectandum exhibuit. Ubi vero qui illum comprehensuri venerant, hominem mente captum esse arbitrati, appetere eum ulterius ac persequi delituerunt, ille opportunatatem nactus aufugit, & eo usque delituit, donec alius ordinatus fuisset. Ac mihi quidem hæc de Ephræm commemoratæ sufficiet. Indigenæ vero plura de illo & norunt simul & commemorant. Illud autem quod paulo ante mortem ab eo gestum est, quoniam memoria dignum mihi videatur, hoc loco exponam. Cum famæ urbem Edesenorum jamdiu premeret, ipse post longum temporis spatium progressus ē cella in qua philologabatur, divites increpare cœpit, qui tribules suos alimentorum penitūa percunt, contra quam fas erat, negligenter, & suas opes studiōte fervarent ad suam iporum perniciem, & ad cruciatum animæ suæ: quam quidem ille quibusunque opibus ipsiq; adeo corpori & omnibus aliis rebus præstare, philosophando ostendebat. Ipos vero animam suam nullo in pretio habere, ex operibus ipsiis demonstrabat. Illi hominem ejusque sermones reveriti, hæc ei responderunt: Nobis facultatum levis est cura. Sed cuinam committenda sit earum dispensatio ambigimus, cum omnes præmodum inhinet lucro, eaque re ad quælum faciendum abutantur. Tum ille: Ecquis, inquit, vobis ego esse video? Cumque illi fide dignum

& valde probum ac bonum virum fate-
rentur, talemque omnino qualis de co-
fama percrebuisse, ille, vestrae igitur cau-
sa, inquit, libens hoc munus subibo.
Sumptaque ab illis pecunia, trecentos
circiter lectos in publicis porticibus
constituit: & eos qui ex fame morbum
contraxerant, curare cœpit. Peregrinos
quoque & eos qui ob alimentorum ino-
piam ex agris confluabant, benignè ex-
cepit. Postquam fames finem accepit,
ipse in cellam suam regressus est, in qua
prius philosophari confluverat. Et cum
paucos illic dies supervixisset, fato fun-
ctus est: in Ecclesiastico quidem ordine
ad diaconatum duntaxat progressus, virt-
utis tamen causâ non minus celebratus,
quam illi qui ob sacerdotii dignita-
tem, viteque integritatem & eruditio-
nem ab omnibus suspiciuntur. Hæc
sunt virtutis que in Ephræm fuit, indi-
cia. Nam pro dignitate dicere, & omnia
accurate commemorare, quoniam mo-
do & ille, & singuli qui eo tempore phi-
losophati sunt, vixerint, & apud quos
conversati sint, res est qua scriptorem
eiusmodi requirat, qualis ille ipse fuit.
Me quidem id præstare non posse intel-
lico, tum ob doctrinæ tenuitatem, tum
obignorationem tam virorum ipsorum,
quam rerum ab iisdem præclare gesta-
rum. Alii enim eorum in solitudine
delituerunt. Alii vero, licet in media
civitatum turba vixerint, viles & abje-
cti, nec à vulgo ullatenus discrepantes
videri voluerunt: virtutem quidem le-
dulo excolentes: veram tamen homini-
num de ipsis existimationem subterfu-
gientes, ne ab aliis laudarentur. Nam
cum ad mercedem futuorum bono-
rum mentis sua aciem intenderent, re-
stem operum suorum Deum solum con-
stituebant: externæ vero gloriæ nulla
ipsis fuit cura.

D

CAPUT XVII.

Derebus que tunc gestæ sunt: & quo pacto
conspirantibus in unum Episcopis atque
Imperatoribus, Christianæ religio am-
plificata fuerit.

Sed & qui tunc Ecclesiis præsidebant,
omnes prope modum districtam vi-
vendicationem inibant. Ex quo factum
est, ut populi ab hujusmodi præsulibus
gubernati, Christi cultui omni studio

Κεφ. 18.

Πιεστῶς τόπος πρηγματων, ὅπως ἐκσυδεμοῦ τούτου
ἡ τύπων θρησκευτική, τοκατα χριστὸν καὶ οὐδὲν μή.

ΩΣ ἐπίπτω τῇ οὖτοι προεστῶτες τοῦ
ἐκκλησιῶν, τούτου πολέμοιο εἰ-
τωστε ξώτο τοιότοις ἀναγόμενα ταπιά-
παρδαίως. συνίστασθε αὐτοῖς τούτοις

CONSTANTINI FF.

σέας καὶ ἡ θρησκεία σπουδέραι ἐπεδίδε, ζηλωτεική δεστή, καὶ τραχεός τε φεύγεσθαι τῶν ἐκκλησιαστῶν Φιλοσόφων, ἐθέα καὶ τερψθεῖσας, τερψθεῖσας συνελεύοντο ἔξι επιδόσιν τέταν καὶ οἰβαστῆς, εὐχήτοις ὑπαίθρῳ τοῖς ἐκκλησίας σπερδαζοῦσις, καὶ κλινετές καὶ πάθες αὐτῶν καὶ σκεις ἀξιρέτοις τιμαῖς καὶ αἰτελέσι γεραιόντες, καὶ τοῖς πατερών νόμοις ἐπινηφούμενοι, καὶ σκεις τιθεντες νόμους ήτοι θύν, ή ξάνθα θεραπεύουσι, ή ἀλλως ἀλισκᾶς θρησκεύουσι ἐπιχθεύσιτων· ταῦτα γέ τε παταχή πειμένες σὺν τῷ λεπτῷ καὶ ἀγροῖς καλέσθαι περισταζαν· τες δὲ, ταῖς ἐκκλησίαις περιστέμμαν, ή Βιπων, ή ὄχλων προσδοκίαις μάλιστα γραπτοὶ ἐπιμέλειαν ἰποιεῖσθαι, τες μὲν ὑποχρέουσι κάμυνοις τῶν δικηγορῶν οἰκιαν ἀνανεῖν· τες δὲ, μεγαλοπρτοῖς σὺν θεμελίων ἐγένενται· οὗτοι καὶ ἡ αἴσιοτελος· καὶ κάλλεις αἰσιόμενοι· ερμότης ἐκκλησίας ιερείων δὲ ἐνομοθέτησαν μηδέποτε οὐδεὶς τῶν Κέρτερέας αἱρέσεως· εἰς τοῦτο τὸν πόλεμον, δημοσίους οἰκεῖους εἶναι· εἰ δὲ καὶ πολέμην κατὰ ιεράδαις θεμιτοῖς αὐτοῖς οὐδέλοντο, καὶ τέτε περιπολοῖς ἐποιεῖσθαι, ωσε μὲν αἰδεῖς εἰς ιερούς οὐτούς οὐδεῖς τες μὴ τοιτέτες σὺν θυσίαις· φυλάττεσθαι δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τες ἐλπίδα χειταινισμένης ἔχοντας· μάλιστα γένεται ἐλλογικῆ πλήρες ἐπεδίδεις·

A incumberent: & religio indies augeretur; & ardore animi ac virtute, admiringandisque operibus tam Sacerdotum, quam Ecclesiasticorum Philosophorum, Gentiles ad se alliceret, & à Graeca superstitione revocaret. Ad eorum autem rerum incrementum, ipsi quoque Imperatores plurimum contulerunt, quippe qui non minore studio quam ipsorum pater, Ecclesiias moverent. Clericos eorumque liberos ac famulos privilegiis & immunitatibus honorarent: nec solum paternas leges confirmarent, verum etiam proprias de integro ferrent, B contra eos qui sacrificare aut simulacula colere, aut Gentilem superstitionem quoquo modo exercere presumerent. Templaque ubique posita, sive in urbibus, sive in agris, occludi jusserunt, Quædam vero illorum, aut buerunt Ecclesiis, quæ veloci spatio, vel materia ad edificandum opus habebant. Omni enim cura ac studio in id incumbebant, ut Ecclesiias vetustate temporis collapsas reficerent, aut novas à fundamentis magnifice exstruerent. Quarum ex numero fuit Emissorum Ecclesia, spectatu dignissima, & ob pulchritudinem ubique celebrata. Præterealege sanxerunt, ne Judæi servum ex alia emeret secta. Quod si secus fecisset, servum filio addici mandarunt. Si vero emptum Juðæorum more circumcidisset, capitis supplicio & bonorum proscriptione mulctandum. Nam cum Christianam religionem omnibus modis augere vellet, huic rei etiam prospexerunt, ne qui ex Judæis orti non erant, ad Judaicam religionem impune traducerentur: sed ut servarentur Ecclesiæ, quoscunq; spes erat ad Christianam religionem venturos esse. Nam ex Gentilium numero potissimum Christiana religio crescebat.

Caput XVIII.

De fide liberorum Constantini, deque Homonstii & Homœusti distinctione: & unde nam factum sit, ut Constantius a recta fide defleceret.

A Dhæc in Doctrina fidei, initio quidem patris sui sententiam sequentur, quippe ambo Nicænae fidei favebant. Et Constanus quidem usque ad exitum vitæ in ea sententia perseveravit.

XXX

Constantius vero, aliquandiu quidem A in eadem opinione stetit. Postea vero, cum calumniis appetitum esset consubstantialis vocabulum, à priore quidem sententia discessit: non idcirco tamen Filium Patri similem quoad substantiam confiteri penitus desstitut. At vero Eusebius & alii quidam Orientalium patrum Episcopi, qui tum doctrinæ, tum sanctitatis causâ per id tempus celebrissimi habebantur, distinctionem quan- dam, sicuti accepimus, tradiderunt inter consubstantiale, & simile quoad substantiam, quod illi Homoœsum vocabant. Etenim consubstantiale quidem in corporibus propriis intelligi; in hominibus scilicet ac reliquis animalibus, & in arboribus ac plantis, quæ participant ac gerantur ex simili. Homoœsum vero in rebus incorporeis locum habere, puta in Deo & Angelis, quorum utrumque per se seorū juxta propriam substantiam intelligitur. Ab iis igitur Imperator Constantius in errorem inductus est. Et mente quidem ipsa, ut mea fert opinio, idem quod parens & frater ipsius sentiebat. Sed vocem commutans, pro Homoœcio dixit Homoœsum. Sic enim placuerat istis doctoribus, ita omnino dicendum esse affirmantibus, si exactius loqui velimus: nam nisi ita dixeris, periculum esse, ne corpus esse sentias id quod est incorporeum. Quod quidem stultum esse plerique existimarunt. Ajunt enim ad res intelligibiles exponendas, accipienda esse vocabula ex rebus quæ substantum cadunt: nihilque esse periculi in dictione, nisi in sensu erratum sit.

καντάνποτε, μέχει μὴ τιθεσθαι
χεὶς μέσα ταῦτα δὲ διαβληθέντες τοῦ
όμογον λέξεως, τῆς παρθένου παρεῖσαι.
Ἐπι γνώμην: & μὴ ταῦτα απέργειν
κατ' εἰςίαν ὄμοιον εἶναι τὸν μὴ συμει-
γεῖν τὰ ταῦτα οἱ δὲ αὐτοὶ τὸ διατελεῖ-
κοῦσι καὶ βίω ταυμαζομένων ἐπισκόπων
διαφοράν, ὡς ἔγνωμόν, εἰσηγεῖτο τὸν εἰς
σιν λέγειν καὶ κατ' εἰςίαν ὄμοιον, ὡς
όμοιότον ἀνόμαλον τὸ μὴ γένος
επὶ Σωμάτων κνειῶς νοεῖν αἱ, οἷον οὐδὲ
τῶν καὶ τῶν ἄλλων ζῴων, καὶ διαδει-
φυτῶν, οἵς τές ὄμοιον οὐ μέτρον καὶ
νεοτέρες τὸ δὲ ὄμοιότον, ἐπι διομά-
οιον ἐπὶ τοῖς καὶ ἀγγέλων, ἐκάτερα τη-
ταῦταν τοιχίων κατ' ιδίαν ἔσταιν
τῶν τοιχών καὶ καντάνποτε οὐ βασι-
μελεπέποντες καὶ τῷ διατελεῖσθαι
νεῖτον δὲ ρόπτα αἰμένας, επι δι-
σίς ὄμοιότον ἐλέγει: τέτο γένος το-
τέτων εἰσηγητῶν, ἀλεξανδρεῖον οὐδὲ οὐδὲ
ζεῖν ιχνευομένων, ὡς εἴτις μὴ τοιχίων
κινδυνῶν σῶμα τὸ ασύματον νοεῖται
δύνεται εἶναι πολοῖς ἐδόκει: ἐπι γέ-
φανομένων φασκον χρῆσαι τὸν το-
τόνοματα μεταλαμένεν: λέξεως τε
διων μηδένα εἶναι, οὐ μὴ τοιχίων
άμαστα γένοις.

CAPUT XIX.

Κεφ. θ.

Iterum de consubstantiali: deque Arimi-D
nensi Concilio, quomodo & unde, & quam
ob causam fuerit congregatum.

Nec sane mirum est, Imperatori-
nistud contigisse, cum permulti
etiam Episcopi qui fidei Nicenæ Concilii
assentiebantur, idem vocabulum citra
contentionem admitterent. Alii vero
utraque dictione ad unam eademque
rem significandā promiscue utebantur.
Quamobrem à veritate longe aberrare

ΟΥ ταυματόν τοῦ, εἰ δὲ βασιλεὺς
τοῦτο πέτοντεν εἶπει καὶ ταῦτα
τολλοὶ αἴφιλονείκως τὸ σῶμα τοῦτο πε-
τεῖτο, τῇ διανοίᾳ συνάδοντες τοῖς δὲ πα-
σιν συνεληπτόσιν: οἱ δὲ ἐκάτερα λέγειν
δὲν διαφερόμενοι, ἔχειντο επι τῆς αὐ-
τομασίας: ὡς μοι δοκεῖ τοῦτο πολὺ

CONSTANTINI FF.

αὐτοῖς κεκομένοις ἐκεῖνον τὸν λόγον τοῖς
πάλαι φρεγνάσων· λέγετο γάρ αὐτὸν τὴν εὐ^τ
παιδισμοῦ πολλοὶ τῷ ιερεῖ, ὃν ἡγαντί^{στ}
στὸν καὶ θεόγνωτον, σκέπη λέγεντος
ὅμοιος τον εἶναι τῷ πατέρει τὸν υἱόν· καὶ χαλε-
πήνας κανταύτῳ· ταπεινεῖται διτρίς οἰκεῖ
κατεδίκαστον· οὐαὶ δέ οὐταρξεῖται, θεότεν παρε-
αφάντη αδελφῆς βασιλέως, οὐδὲ τῶν
δοξάσθων, καὶ αἰδίνων Κάθηπεπόντασιν· ἐπί^τ
τοτε δέ τὸν βασιλέα μετακαλεσάσθαις,
καὶ πυθέας τὸ δηπότε θέατρον εἰς τηναία δό-
ξαντα φρεγνάσων, καὶ ταῦτα κοινωνοὶ θυρόμε-
νοι εἰλεθίους εἰντάδε θρίτη πίστη γε-
φύρων τοις δοτοῖς γνώμης σωματίου
δεδίοτας δέ μη, οὐδὲ εἴος, ξειδό-
πι τέτω θυρόμην, καταγνῶσθαι αὐτοῖς ζόλω-
ντοντα· καὶ ποτες ἑλληνισμον τρεπτιν,
καὶ διαβέβη τὸν ἐπικλητιαν, ἔναγκη^τ
χειταινέν δέξαμενθω, καὶ επιαβάπτης θω-
ντος επὶ ταῦτη δὲ τῇ ἀπολογίᾳ φασὶ κων-
ταῦτον τυγχανόμην αὐτοῖς νέμαι· παρενο-
γοντες πάλιν εὐτέραν σωματιστούσι σωμοδον·
οὐ δέ τῷ ταῦτα βελτίων Φθαράστης τῆς
πτελεοῦτης, οἷα πρεσβύτερος παῖδι ἐπείλα-
σαι κανταύτῳ τοτε θρίτηλεσαι, οὐδὲν
φελθῶν αὐτῷ βασιτείας, εἰ μη συμφώ-
ντος πάτιων τὸ θεῖον θεοποιότοτο· τὸν
εὖτοτε πειθόμενον, τὴν εἰς αἰειμίνα
τηγεοῖσι συίσοδον· οὐ μάλιστα τὸ Υε-
δροφωρεύται συνεπιλύθασι γάρ οπαῖς η
μετέστηταινταν, ηνίκα αὐμότι τὸ διάτε-
γανόσοντετ· εἰ τῆγεμονία δίπνυε κων-
τοῦ· μη τὸν τε παλεότετελεύτεις πολλῶν
εὐημελέτην συνοδῶν θυρόμην, εἰ τοῖς πεθ-
μασι καὶ ὁμοιοσίαις Σύτησις οὐ τὸ διάτη-
γανομον τε πατεῖται τὸν υἱὸν δοξάζειν, πάν-
τες δέ εἰπεν θέλοντες, εἰσότες εἰσιτέτης δέτοις
καὶ πάστηγης· καὶ επὶ αἰναιζόστε τοιετα
θηματο· εἰ διοικήσῃ σελευκεῖα παροσ-
ταζεῖται τὸν αὐτὸν χερῶν τὰς ιερέας συνελ-
θεῖσε τὴν αἰλοῦθη αἰτίαν ταῦτης συνό-
δε θρέας, εἰ τὸν κανταύτῳ κέλευσω, διλα-
πο καὶ σέπον Σύτησις· οὐ μὴν εἰντάδε οὐδὲ
εἰκοναὶ εἶτης εἰπετεῖται.

A mihi videtur, id quod Ariani ubiq; præ-
dicaverunt. Ajunt enim post Nicenam
Synodum complures Episcopos, inter
quos Eusebius fuit ac Theognius, Filium
Patri consubstantialem dicere recusal-
se: Constantium vero indignatione
commotum, mulctasse eos exilio. Postea
vero aut somnium, aut veram visionem
forori Imperatoris apparuisse divinitus,
qua monita sit, homines illos recte sen-
tire, & injuste esse damnatos. Hac de
causa Imperatorem eos ab exilio revo-
cale: quæsi seque ex illis, quid causa es-
ter, cur à decretis Nicenii Concilii dis-
sentire, præsertim cum fidei illuc ex-
posita ipsi una cum reliquis subscriptis
sent. Tum illos respondisse, le nequa-
quam ex animo confessisse: sed pro-
pterea quod vererentur, ne excitata de
hac re contentione, ipse religionem tan-
quam dubiam atque anticipem con-
demnare, & ad Gentilium supersticio-
nem conversi, Ecclesiam persequere-
tur, quippe qui recens Christum colere
instituisset, nec baptismum adhuc suscep-
pisset. Post hanc defensionem ajunt
Constantium eis veniam indulisse, &
de altera Synodo convocanda cepisse
consilium. Verum dum ista cogitaret, fa-
tali morte eum præveniente, Constantio
ut pote majori natu mandasse, ut istud
perficeret. Quippe imperium nihil ipsi
profuturum esse, nisi Deus ab omnibus
unum idemque sentientibus coleretur.
Constantium itaque patris mandato ob-
sequenter, Concilium Ariminum congrega-
tum. Ex quo maxime mendacium, il-
lorum deprehenditur. Etenim Synodus
Arimini celebrata est Eusebio & Hypa-
tio Consulibus, annum imperii secun-
dum & vice secundum agente Constantio,
post obitum patris sui Constantini. Me-
dioque illo temporis spatio plures Syno-
di congregati sunt, in quibus de consub-
stantiali & de Homœusio disputatum
est. Filium vero Patri dissimilem secun-
dum substantiam, nemo omnino austus
est assertere, nisi solus tunc temporis Aë-
tius. Quod Imperator Constantius gra-
viter ferens, ad eam opinionem abolen-
dam sacerdotes Ariminum & Seleu-
ciam eodem tempore iussit convenire.
Ad eo ut verissima causa Ariminensis
Concilii fuerit, non Constantini iussio,
sed Aëtii disputatio. Ethicè quidem ita
se habere, ex sequentibus manifesto
apparebit.

CAPUT XX.

Quomodo Athanasius Constantii literis revocatus, sedem suam recepit: & de Episcopis Antiochiae. Item de his que ab Athanasio postularavit Constantius: & de glorificatione Dei in Hymnis.

Constans vero, postquam ea quæ in Serdicensi Concilio gesta erant cognovisset, scripsit fratri, ut Athanasio & Paulo Ecclesias suas redderet. Cumque hic procrastinaretur, iterum scripsit, ut aut viros susciperet, aut se ad bellum pararet. Constantius itaque re cum Orientalibus Episcopis communicata, stultum esse censuit, ea de causa civile bellum suscipere. Athanasium igitur ex Italia accersit, cursus publici copiam ei faciens, & frequentibus literis invitans, ut quam celerrime reverteretur. Athanasius vero qui tum Aquileja morabatur, acceptis Constantii literis, Romanum venit, Julio valedicturus. Ille benebole eum complexus dimisit, datis ei literis ad Clerum & populum Alexandrinum, quibus, ut pat erat, hominem commendabat, tanquam multis discriminis nobilitatum: & Alexandrina Ecclesia gratulabatur, ob redditum tanti Sacerdotis; denique hortabatur ut idem cum illo fentirent. Inde igitur digressus Athanasius, Antiochiam Syriæ petrexit, in qua tunc temporis agebat Imperator: Leontius vero Ecclesias obtinebat. Nam post exilium Eustathii, Ariani Antiochenam sedem administrarunt: primum quidem Euphronius, deinde Flaccillus; post quem Stephanus. Qui cum sacerdotio exutus fuisset utpote indignus, Leontius eo tempore Episcopatum illum regebat. Verum Athanasius, cum quidem utpote hereticum aversatus est: cum iis vero qui Eustathiani vocabantur, communionem iniit, in privatibus adib⁹ collectas celebrans. Cum autem Athanasius lenem ac benevolum erga se Constantium expertus esset, postularetque ab eo, ut Ecclesiam suam reciperet, Imperator ab Ariana secta Antistitibus admonitus: At ego, inquit, paratus sum implere cuncta quæ tibi pollicitus sum cum te evocarem. Äquum igitur est, ut tu vicissim quidquid à te beneficij loco petiero, libens mihi concedas. Id autem est,

Κεφ. ξ'.

Ως γράμμασι κανταρίν πάλιν ὀθωνέσι οἰκονομήσαι τὸ περιττόν τῶν αποικίας αχαΐας γη τοῦ τανταρίν πρὸς αὐτὸν Καπιτανόν, οὗτον τῷ οὐρανοῖς διοξελούσας.

O Δεκάνας Ταὶ ἐν σαρδικῆγεντοι οὐαζών, ἔγειρο φεταὶ αδελφοποιεῖν τοῖς αἱρεῖ τον αἴτιαντον ἐπιλογὴν εἰσιλησας· οὐς ἡ αἰνεῖσθελο, πολὺ ἔγειρεν, ή δέχεται τὰς αὐθεντικὰς μοναρχασιασας κοινωνίαν οὐαζεῖν εἰ τετέκνως αὖθις τοῖς αντιτίθεται ποιοις, οὐδετες ἐνόμιστε τέττα χαρινέφιαν αἰρεῖσθα μάχην μεταπλεῖται ἐάντα ποτὲ ιταλίας, θημόστα δύχηδα δὲ οὐ περιττωπάσοδον, η γεράμαστον πεφεύνας θάπονεπανελθεῖν αἴτιαν, ή ἐν αντιλία οὐτε διδεγων, δέξαμεν οἰκισθεῖσα γεράματα, πικενείς ρόμην, τοσοφοί τοινέλαιον σωλαξόμηρος· οὐ μάλα λοφέρων απέπεμψεν αὐτὸν, επιστέλλει περιστον αἰλεξανδρεων κατηρρευ Σλαοι, κακὸς τὸν αὐδέα θαυμάζεσαν, επιδέσπιεν τοῖς πολοις κινδύνοις γεγενέμενοι, καπαδοφρην τῇ αἰλεξανδρεων εἰκαλησαθῆσαι ταὶ εἰρέως ἐπανόδῳ, η τὰ αἰτεῖ φερεῖ τοινέλαιον σωλαξόμηρος· οὐδὲ επιτελείσας καλεῖχε λεόνι· οὐδὲ εἰκαλησας καλεῖχε λεόνι· οὐδὲ εἰκαλησας φυγεῖσας, οι εἰ της εναντίας αἰτεῖσαι τὸν αὐλιοχεῖας επελέρπενον θερον πρώτην διφερούσας· οὐδὲ επιτελείσας λεόνι· λεόνι· οὐτε διετελεῖν οὐτε αἰτεῖσαι τοῖς ή καλεμένοις δισαθιανοῖς σκοπεῖσι ιδιωτῶν οικίασις εἰκαλησαθῆσαι επειγόντες επεργάσθην κανταρίν, ή εδόκειται ιδιαν αὐτὸς αἰτολαβεῖν εἰκαλησας, κατέμενον τῷ περιεστωτῷ τῆς οἰκίας αἰτεῖσαι αἰλέηγειρο, έφηρόβασιοις, ετοιμησιεπειναι· οὐδὲ υποχέοσδε, εώς αὐτούς τοις μετανησάμενοι οι δικηδέης αὐτούς λιγὸν αἰτούσαις, περιθύμως συγχωρεῖσθαι· η δέ

ως ἐκ πολλῶν τῶν θεοῖς ἐκκλησιῶν μίαν
ἔχει τέλεον κανόναν Σοὶ τοῦτο μέντος ὑπολα-
βεῖσθαντάς Θ., καὶ μάλα, Βασιλεῖς ἔπει-
διαινον, αὐτούς τοις Σοὶ τοῦτο σάγματος
πένθεταν, ἐκ αὐτῆρος ἐπει γένατε τελείω-
τω αὐτούς τοὺς πόλιν, εἰσὶν οἱ τοῦ κανονισμοῦ τῶν
ἐπειδέξαντος ημῖν Διοφάνγοντες, ταρσηπλη-
σιν αὐτῷ χάριν, ἀπει γένετος μίαν ἐχει την
κανόναν, καθεώς εἰς ταῦτη συνιέναι δίκαια
δὲ λέγει αὐτάντοις τῷ Βασιλέως δομικά-
σιον, ἀμεινον ἐφάντησις τοῖς διπο τῆς ἑτέροις
μητέως πουχίαν αὔγει, λογιζομένοις αἵς &
πάντας τῆς οἰκείας δόξης ἐπιδοσιν ἐξ πα-
ρεπειδέξαντος δι' αὐτὸν αὐτάντοις ια-
νωμάτις ομοφρονεύτιας διοφαλούσεχει, καὶ
τε εναντίες ἐπάγεος αἴσθα δὲ αὐτούχεσον
ιπέτο ψύχοι, πρώτον μὲν συγκροτηθεστε
τεθεστις ἐπανετας πολλάς οὐλας ἐπειδε
δε, αἵ εἰκός, νεωλέων αὐτὸς πειραθήσεας
πραγμάτων, ξένον αἰνιδύνως ἐχει τε ξεχεισον.
επεικαὶ κρατέντιαν αὐτούν τῶν τῆδε ἐκκλησιῶν,
ἐπανελαΐς οἰς εδέξατον ὁ πάτερ κλῆρος καὶ δ
ιαστις επειδον· αἷλα καὶ χορες αἵ εἴθετο εἰς τὸν
τούμπεν τὸν θεὸν συνισταμένοι, πρέστω τε-
λέτων αὐτῶν τελεοίσαντος τοῦ επεδεί-
νους· καὶ οἱ μὲν, πατέρες καὶ γόνοις αἵ ὁμοτύπου
μέζαντον οἰδεῖς, πατέρες εἰνιοῦ, τῆπαρεν θεού
της περιθέσεως, διδιερεύει τὸν ίόν αὐτοφα-
γίας· αἱέλειτοι τέτων ὡδε γεγενημένων,
αποροῦσσο, τιποιήσει λεόντιος, οἱ καὶ θεού τὸν
κερκον τῆς εναντίας αἰρέσεως τὸν αὐτού-
κον διεπε θεόν, κωλύντε μὲν τον ἐπεχεί-
σαντες καὶ πλεύσαντος τῆς εὐκαίστην
διεπειθεντινέντας εδεδει γόνοις, μητασιά-
σηπλῆθος· λεγόται δέ της κεφαλῆς ἐφα-
γεισος, ὑπὸ πολλᾶς λευκῆς ζτης, εἰπειν αἵ
ταῦτη τῆς χιονος λυθείσης, πολὺς εἴσαι πη-
λός υποδηλῶν αἵ αὖτε τελευταντος, εἰς
σαντοτῷ λαῷ καταλήξει εἰν τοις ὑμνοις δια-
σεια, μητασιάσημενον τῶν μετ' αὐτὸν ὁμοίως
μητασιάσημενον τῶν μετ' αὐτὸν ὁμοίως

A ut ex multis Ecclesiis quæ tibi subjecta
sunt, unam habeant ii qui communicare
tibi detrectant. Tum Athanasius. Aequū
omnino, immo necessarium est, inquit,
o Imperator, præceptis tuis obtempera-
re: neque ego contradicam. Verum
quoniam in hac quoq; Antiochenorum
urbe multi sunt, qui hereticorum com-
munione refugunt, simile quoq; be-
neficium abste peto; ut scilicet isti unam
sibi habeant Ecclesiam, in quam libe-
re possint convenire. Cumque Impera-
tor justa esse censuerit quæ ab Athana-
sio dicerentur, satius visum est Ariani
quietè agere. Intelligebant enim, sc̄tam
suam apud Alexandrinos nullum un-
quam progreßum esse facturam, pro-
pter unum Athanasium: quippe qui tan-
tis virtibus polleret, ut & fidei sua homi-
nes firme retinere, & adverſarios ad se
pellicere facile posset. Apud Antioche-
nos vero si iſtud fieret, primum quidem
Eustathii fautores, qui multi erant, in
unum coituros. Deinde ipsos, ut veri-
mille est, turbas ac res novas experturos
esse, cum absque periculo habere sibi li-
ceat eos quos nunc habent: quandoqui-
dem ipſis etiam Ecclesiæ obtinentibus,
non tamē universus Clerus ac populus
opinionem ipsorum penitus sectaretur:
Sed per choros, ut apud illos moris est,
distributi inter psallendum, sub finem
hymnorum singuli sententiam suam de-
clararent. Nam alii Patrem & Filium,
tanquam honore æqualem glorifica-
bant: alii vero Patrem in Filio: hac pre-
positione adjecta denotantes, Filium Pa-
tri inferiorem esse. Quæ cum ita fierent,
Leontius Ariane factionis Episcopus qui
tum temporis Antiochenam sedem gu-
bernabat, incertus animi quid ageret,
eos quidem qui juxta doctrinam fidei à
Niceno Concilio traditam Deum hy-
mnis glorificabant, prohibere haudqua-
quam aggressus est. Verebatur enim ne
plebs seditionem commoveret. Ma-
num tamen capiti jam canescenti ad-
movens, dixisse fertur: Hac niveli quefa-
ctā multum erit lutu. Significans his ver-
bis, futurum ut hac hymnorum discre-
pantia, post mortem ipsius in gravissi-
mam plebis seditionem desineret; is
qui in locum ipsius successuri essent,
perinde morigerari atque obsecundare
plebi detrectantibus.

CAPUT XXI.

Quid Constantius Ægyptiis scripsit pro Athanasio: & de Synodo Hierosolymitano.

POrro Imperator Athanasium in Ægyptum dimisit: & de illo literas scripsit, tum ad Episcopos & Presbiteros per singulas civitates illuc constitutos, tum ad plebem Ecclesie Alexandrinae, quibus vita illius morumque integritatem commendabat, eosque hor tabatur, ut sub ejusmodi Antistite Deum precibus ac supplicationibus colerent. Quod si qui malevoli ac seditionis deprehenderentur, eos ex legibus adversus tales homines constitutis penas datus minatus est. Jussit præterea, ut quæcumque ab ipso prius scripta essent tam contra Athanasium, quam contra illos qui cum eo communicabant, ex actis publicis delerentur: utque clerici illius pristinâ, sicut antea conlueverant, immunitate fruerentur. Qua de re scripsit ad rectores provinciarum per Ægyptum ac Libyam. Athanasius igitur cum in Ægyptum venisset, quotquot Arii opinionem tueri cognoverat, à sacerdotio removit. Is vero quos ipse exploraverat, Ecclesiarum administrationem & Concilii Nicæni fidem commendabat, admonens eos ut omni studio eam retinerent. Idem quoque eo tempore fecisse dicitur, cum per alias provincias transiret, sicuti forte contigerat Ecclesiæ ab Arianis sacerdotibus obtineret. Certe & hoc crimen ei objecerunt adversarii, quod in urbibus nullatenus ad ipsum pertinentibus ordinationes fecisset. Verum cum invitis adversariis redditum impetrasset, & ob familiaritatem Constantis Auguſti nequaquam contemnendus videretur, majore quamantein honore apud omnes erat. Quin & complures Episcopi, inimicities quas cum eo exercuerant, deposuerunt, & communionem cum illo inierunt. Inter quos fuere Palæstini, qui cum transeuntem benigne exceperunt; collectaque Hierosolymis Synodo, Maximus & reliqui de illo ad hunc modum scripserunt.

Κεφ. κα'

οἰακονοῦστι Θ ὑπὲρ ἀθανασίου τοῖς κατ' αὐτούς τοῖς
καὶ περὶ τῆς ἐν ιεροσολύμοις συνέδεσμον

O Δὲ βασιλὺς ἀποπέμπτη ἀθανάσιον εἰς αἴγυπτον ἔγειρε ἡ φύσις αὐτῷ πατέρων πόλιν ἐπισκόποις καὶ πρεσβύτεροις, καὶ πλαίσιον ἀλεξανδρεῖον ἐκιληπτας, ὅπου τε βίζ μαζίνεων αὐτῷ καὶ τρέπων δρῦν ἀρχαικὴν διόρθωσιν ὁ μονοεῖν, καὶ γεωπόλεις αὐτῷ δύχαις καὶ ἵκεσθαι τὸ θεῖον Σπάλτεν· εἰ δέ πινες ἐνελοποιήσεις ταῦτα αἴσθαντες, πιμωχεῖν διδίαις ἡ τετάτων καμύρων νόμοις παρεστάξεις διηγεῖται πρότερον πατέρας αὐτῷ γεασάστητον ἀθανάσιον αὐτῶν κοινωνεῖν, διποτάνην δημιουρομητάνταν ἀπαλιφθαῖς καὶ κατεπεινάσθαι τούτην ἔχει λαττεγημάτον τες αὐτούς εἰπεῖς. καὶ τοῖς τέττα περιεργασίαις αὐτῷ ταῦτα γυπτον καὶ λιβύεις ἀερούλας ἔγειρε παραγόμενον οὐδὲν αἴθαντος εἰς αἴρυπτα μηνέγγων τὰ αἱρέτα φροντίδας, κατέβει καὶ αὐτὸς ἐδοκίμασε. Τας ἐκκλησίας περιφερειαὶ τελείων πίστις της σημαία σωμάτων ἐσπάντων της εργασίας αἰσθαντος λέγεται. Εἰδιατῶν αὐλων ἐν την τηλείων ὁδοποεούσαν περιφερειαν, ὄμοια τερπεῖς, εἰ συντάσσεις εκκλησίας ὑπό τοῦ αἱρέτου πατέρας αἰσθαντος αὐλεῖον καὶ τοῦτο ἔγκλημα αὐτῷ επῆγον, οὐτε πόλεσι μηδὲν αὐτῷ προσπικτάσαι, καὶ τοῦτον τοῦτον πατέρας αἰσθαντος, Εἰδιατῶν αὐλαῖς καὶ κάνθανον τοῦ βασιλέως εἰς δοκιμασίαν φέρειν οὐδὲν, μᾶλλον ἢ πρέπετον εἰδιατῶν τολμοῖς δὲ οὐ τοῦ ἐπισκόπου, της περιφερειας μετέθεντο, Εἰ κοπαναστρέδοσαν, οὐ παλαιώσοι παροίλια ψαλτεῖσθαι δι' αὐτῶν, διμενῶς προστέλλονται σωμάτων της ιεροσολύμοις ἐπιμελέσαις μηδὲν τε καὶ ἔτερος, ἔγειρεν αὐτὸν αὐτόν.

Κεφ. κ^ο.

'Επιστολὴ τῇ ἐν Ἱεροσολύμων εὐρέα ὑπὲρ Θεοτοκίου.

Ηαγία συνόδος θ. ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις συνα-
χθεῖσα, τοῖς ἐν αἰγάλῳ Ἐλεύθ., καὶ τοῖς
ἐν αἰλεξανδρείᾳ πρεσβύτεροις καὶ διακόνοις
Ἐλαώ. ἀγαπητοῖς καὶ πονηροῖς ἀδελ-
φοῖς, ἐν κυριῷ χαιρεῖν.

Κατ' ἀξιαν τῷ τῶν ὅλων θεῷ δικαιοσύνῃ ὥστη
ἀρκεῖν ἀγαπητοῖς, ἐφ' οἷς θαυματοῖς ἐποίη-
σεται θάλαττα, ἐποίησε ἐκκύννη μῆτραν μελέας ἐκ-
κλησίας, τὸν ποιμένα ἡμῶν Ἐν κύριον καὶ συλ-
λεγεγον ἡμῶν ἀπαντοντος εἰς ὑμῖν τοῖς
γνηπίτιστοις ταῦτα ὁ Θεός μοισιδεῖν, ἀντίν
ιδούς εγώ απολαυσάνεις ἀλλ' αποθάνεις
εἰς τὸν ἡμέραν εἰσηκόσμησαν τοῦτο τῷ τῶν ὅλων
θεῷ, τῷ κυρίῳ οὐειώτερον ἐκκλησίας αὐτοῖς, ἐπι-
θούμων ταῦτα ἀκέντα πάτερ τοὺς ὁμηρυχεῖς, ἐδια-
ριστοτέν δέσποτον ὑμῶν ἐπακεσταῖτο πάτερ
οὐας τοῦτον εργάμενα καὶ ἐποιητούμενα, μὴ
ἔργα ποιεῖν καὶ διατάστο ἐπεσκέψασθον ὑμᾶς
οὐλητοῖς ποιμένοις βραχίονεις, διτῶν ιδίων προ-
βάτου κυδόμενον, ἀποδέξεις ὑμῖν ὁ ἐποθεῖτε-
ρος γὰρ οὐκέτις πάντα ὑπέρεστος ἐκκλησίας
καὶ εἰλικρίνες περιθίουεις, καὶ τῇ ὑμελέᾳ συμ-
πιοντος ἀγάπην, προλαβούσεις αὐτὸν ποτασά-
μοις καὶ κοινωνίσμασις διὰ τὸν ὑμῖν ταῦτα
περιστρέψας διαπειρόμενα, καὶ ταῦτα δικαιο-
ειταις ὑμῶν δικαιοσύνῃς, ἀντίτητε τῷ συνδέσμῳ
τογαπτικοῦ περὸς αὐτὸν καὶ ἡμᾶς πνῶμας ὁ φε-
ιδεῖσθαι ὑπέρεστος διεσεβαστῶν θεοφιλεσάτων
βασιλεῶν δικαιοδόκων οἱ τινες καὶ ἀλοι γνώμεις τὸν
πιστόμων γε τὴν αὐτὴν καταργήτητα, ἀποκα-
βοτακύνην αὐτὸν μὲν πάστον πμῆς κατέξιώ-
τον ὑπίκαιος ἐν δεξιᾷ μενονοιαῖσιν χεροῖς, καὶ ταῦ-
τα φιλομένας ὑπὲρ αὐτὸν δικαιοσύνης δικαιο-
στηται ταῦτα ὑμῖν χαρεσμένων
τοῦ περιδίστατο, ὑπὲρ τοῦ δια παντὸς ὑμᾶς
χαρίσιαν θεῷ, ἐδοξασάν τὸν κύριον σὲ χρι-
στὸν τῷ κυρίῳ ἡμῶν, δι' ἧς τῷ πατερὶ ἡ
δόξα εἰς τὰς αἰώνας τῶν αἰώνων, αἰματι.

Capit. XXII.

Epistola Synodi Hierosolymitana pro Athanasio.

Sancta Synodus Hierosolymis congregata,
Collegis per Aegyptum & Libyam con-
stituta; Presbyteris item ac Diaconis,
& popula urbis Alexandrina, charissi-
mis ac desideratissimis fratribus, in Do-
mino salutem.

Deo optimo maximo dignas gratias
agere nequaquam sufficimus, pro admirando
B. operibus, quae semper antea, &
nunc potissimum Ecclesiae vestrae causā
gesuit, Pastorem vestrum, & dominum
ac collegam nostrum Athanasium vobis
restituendo. Quis enim unquam spe-
ravit, ea le oculis visurum esse, quae nunc
re ipsa consecuti estis. Sed profecto pre-
ces vestrae exaudita sunt a Deo optimo
maximo, qui Ecclesiae vestre curam gerit,
& qui vestras lachrymas vestrosque ge-
mitus inspexit, atque idcirco postulario-
nibus vestris annuit. Eratis enim tan-
quam oves disjecta atque vexatae, non
habentes pastorem. Propterea vos ē
cælo respexit verus pastor, qui curam
gerit ovium suarum: vobisque restituit
eum quem desiderabatis. Ecce enim
nos qui Ecclesiastica pacis causā omnia
facimus, & qui cum dilectione vestra
conspiramus, priores illum complexi
sumus: & inita cum eo communione,
has ad vos salutations & gratulationes
nostras per illum misimus, ut intelliga-
tis, nos charitatis vinculo ei conjunctos
esse. Aequum porro est, ut etiam pro
pietate Deo charissimorum Imperato-
rum vota faciatis, qui vestro desiderio
eiusque viri innocentia perspecta, cum
vobis honorificentissime restituere di-
gnati sunt. Cum igitur expansis mani-
bus eum excepteritis, gratulatorias pro
illo preces, uti patet, Deo qui ista vobis
tribuit, offerre studete, ut semper in
Deo gaudeatis, & glorificetis dominum
in Christo Iesu domino nostro, per
quem Patri sit gloria in secula seculo-
rum, Amen.

Kεφ. κγ.

CAPUT XXIII.

Valentis & Ursacii Arianorum confessio, oblata Episcopo Romano, quod falsa retulissent contra Athanasiū.

ET hæc quidem ita scriptit Concilium Episcoporum Palestinae. Postea vero optatissimum quiddam contigit Athanasio, quo perspicue convictum est, injuste illum condemnatum fuisse ab Episcopis qui in Concilio Tyri convenierant. Etenim Valens & Ursacius, qui unà cum Theognio & reliquis, sicut superius dictum est, missi fuerant in Mareotem inquisituri, num Athanasius sacram calicem confregisset, sicut ab Ischyrione accusabatur; pœnitentia duci, haec ad Julianum Romanæ urbis Episcopum scripseré.

Dominō beatissimo Pape Iulio, Valens & Ursacius salutem.

Quoniam constat nos antehac multa gravia de nomine Athanasi Episcopi litteris nostris insinuasse, atque literis Sanctitatis tuae conventos, ejus rei de qua significavimus, non præstulisse rationem, profitemur apud Sanctitatem tuam, cunctis præsentibus Presbyteris fratribus nostris, omnia quæ antehac ad aures nostras pervenerunt de nomine prædicti Athanasi, falsa à nobis esse insinuata, atque omnibus viribus carere: atque ideo nos libertissime amplecti communionem prædicti Athanasi, maxime cum Sanctitatis tua, pro insita sibi benevolentia, errori nostro veniam fuerit dare dignata. Profitemur etiam, quod si aliquando nos Orientales voluerint, vel idem Athanasius, malo animo ad causam vocare, citra conscientiam tuam non adfuturos. Hæreticum vero Arium, & satellites ejus, qui dicunt: Erat tempus quando non erat Filius, & qui dicunt ex nihilo Filium, & qui negant Christum Deum & Dei Filium ante læcula fuisse, sicut per priorem libellum nostrum quem apud Mediolanum porrexiimus, & nunc, & semper anathematizans, hac manu nostra qua scripsimus, profitemur. Et iterum dicimus hæretum Ariam, ut superius diximus, & ejus autores in perpetuum damnasse. Et manu Ursacii; Ego Ursacius Episcopus huic professioni nostræ subscripsi. Similiter &

'Ομολογίαν διδωτος εργασία τῶν ταῖς αραιούσιν την τάξιν, οὐ τελευταῖς παραπομένοις.

Kαὶ τὸ μὴν ὁδὸν ἐγράψεν παλαιώσιν τοιενόντος, τοῦ φανῆς εἰς ἔχον, διδυκάντος καταδικάσαι τὸν εν τῷ πατρῷ συνεληνόντας, ἀλλοὶ οὐτοις αὐτοῖς αἴματι θύσιοι, οἵτινες τοῖς αἴματι θύσιοι, οὓς πέριν εἰπούσι, εἰς τὸν μαρτυρῶν παρενθέτοντας αἴτιον τοῦ πατρὸς, ηγαπητοῦ τοῦ θεοῦ συνέτριψε, μελαμπεῖς εἰς τὸν ἐγράψαντον τὸν φραμαγὸν ἐπικρηπτοῦ.

Τῷ κυριῳ μακαριστοπάπιστῳ
αγόρευον θανάτῳ γέλας.

'Ἐπειδὴ οὐτεποτε ήμας πρότετε πολιτείας δικαιασίας έπεισον περιπόνων ἡμάτων μέμνηνται, γείμισται σὺν χριστότος μεθοδού διένεσε τε πρᾶμαν χάριν τοιεὶς εἰς τὸν πατρόντα, οὐκ οὐκέτι λοιστορέναιομολογήμενον διετοπήρωστοντο, παρέγραψαν τῶν ἀδελφῶν μηδὲν παρατητοντο πρεσβυτέρους αἴτανος, Φευδῆν πλάσα εποπτοῦ την δυνάμην αἰλούτρια αὐτού τούτου, τοτε τότο, ιδέως αἰλούτρου μεθα τοιούτου προδομένου αἴτανος, καὶ μαρτυρούσης αὐτοῦ την εμφύλιον αὐτῆς καλούχας θίαν, τῇ πλατιᾷ ιμάντι συγκέντητο καὶ ζωτίδναιομολογήμενον τοτο, οἵτιεποτε πινακίδας αἰαλοίκοι Θεληποτοι, ηκαὶ αὐτοῖς αἴτανοις οὐκολέπτως αἴτετε τοῖς κελοῖ καταστατο, μὴ απερχεσθεῖς αἴτανον τοῦ διαδεσμοῦ τοντού αἰαλοίκον αἴτανον, καὶ τετέμπετο Σοτας αὐτῷ τοὺς λεγοντας λεπτούς οὖτος, καὶ οτί τοι εἰ μη οὗτος χριστός εστι, καὶ αἴτημένετο τον χριστὸν θεον εἶναι, μηδὲν αἰνέντων, κατά τοις καὶ τοι τοιούτου λεπτούτου εἰ τῷ μεδιολανῶν επιδέσματο, νῦν καὶ αἰεναθεματιζομενον τοιατο τοιούτου γενναντος, ομολογηθεὶς παλαιοτεράτων αἴτανον, κατὰ τοιούτου μηδὲν αἴτητος, τοιούτου τοιούτου αἴτητος, κατὰ τοιούτου μηδὲν αἴτητος.

'Ἐγω οὐτοις θησαυρούς τοιούτου μηδὲν αἴτητος.

εἰδός· Καὶ ἀ μὴ τρέψεισιν ὀμολόγη· τοι,
ταῦτα εἰν· ἀ τὸν τρέψεις αὐτανάσιον
ἔχασθαι, ἀναγκαῖς τραχήσομαι ἔχει
ωδε.

A Valens. Et ista quidem apud Julium
sunt profecti. Quæ vero ad ipsum Atha-
nasium scripserunt, necessario hic appon-
enda sunt. Sic autem habent.

Κεφ. κδ'.

Ἐπιστολὴ εἰρηνικὴ τῶν ἀυτῶν πρὸς τὸν μήτραν Αὐγαντίου· ἐπι-
στολὴ περὶ εἰρήνης γιαναὶ πιστοποιοῦ τὰς ιδίας θρόνου ἀν-
ταύτην· καὶ στοιχεῖον πατέλην πατέλην εἰς Λαζαρίτην, παῦλον
τῷ θρόνῳ αὐτοκατίστην.

Κυρίῳ αὐτελφῷ αὐτανασίῳ επισκόπῳ, οὗτοι·
καὶ τὸν εἰρηνικὸν επισκόπον.

Epistola pacifica eorundem Episcoporum ad
Magnum Athanasium. Item quomodo etiam
reliqui Orientis Episcopii sedes suas recuperant:
et quodrursus ejusdem Macedoniae, Paulus
in ejus locum substitutus est.

Domino fratri Athanasio Episcopo Urfa-
cius & Valens Episcopi.

Ἄφορμεν διεργότες διὰ τὸ αὐτελφός καὶ συμ-
πρεσβύτες ἡμῖν μαστίς ἔχομέν τε τρέ-
ποντινούς αὐτάπιν, αὐτελφὲς αὐγαπῆτε, διὰ τε-
τρες πάνταν τρέποντα γορδύοις διπλῶς ἀκολίας
καὶ δύχομεθά σε υπαίνοντα. Καὶ γεώματα τὸ
ηὔτερα ἀναγνῶνται· δώστε γρήγοραν θαρρεῖν,
ἴστησθε τῷ γερέφθι ἀπόδοτες ἡμῖν τὸν ἀμοι-
βῶν γάωτες γνημᾶς εἰρηνικὸν ἔχειν μετά σὺν
κωνσταντινοποιαστινούς τοι τέτων γνώσιμα,
καὶ τέτων τῶν γράμματων προστησία:
αὐτανάσιος μὲν εἰς τὰς ἐκ τῆς περιεργῆς δύστην αρ-
χημένης επανῆλθεν εἰς αὐγυπτίον καὶ παῦλον
καὶ μαρκελλόν, αὐτοκληπάτε τε καὶ λαύρον,
τεσιδίνες ἀπέλασον θερέντες· καὶ γὰρ δὴ τε-
τονες γράμματα βασιλέως ἐπέτρεπε τέλος
επωδοντες εἰς μὲν τῇ κωνσταντινοπόλει παύλον
εἰς δόλον, εἰς χωρητικόν μαρκελλόν, καὶ καβ-
ιανὸν εἰκληπτιαί εἰν· ἐν δικύρᾳ τοῦ μέγιστος συν-
θέτοντο, αὐτοιρμένα βασιλείας τοῦ δι-
καιοντος καὶ χαλεπή η εἰσοδοῦ ἐγένετο.

Dedit se occasio fratris & compres-
byteri nostri Moyletis, venientis ad
tuam dilectionem, frater charissime,
per quem tibi salutem largissimam di-
cimus ex Aquilejensem civitatem, &
optamus ut incolmis literas nostras re-
censeas. Dederis enim fiduciam, si
tu quoque in rescribendo vicem nobis
repandas. Sane habere nos pacem te-
cum & communionem Ecclesiasticam,
his literis scito. Divina pietas te cu-
stodiat, Frater. Athanasius igitur ex
Occidentis partibus in Aegyptum re-
versus est. Paulus quoque & Marcellus,
Asclepas ac Lucius, sedes suas recu-
perarunt. Erenim Imperatoris literæ,
redeundi facultatem istis etiam conces-
serant. Et Constantinopoli quidem,
ingresso Paulo, Macedonius se subdu-
xit, & privatum conventus egit. An-
cyra vero gravissimus tumultus existit,
cum introcunte Marcellio Basilius Ec-
clesiā spoliaretur. Reliquis nequaquam
difficilis contigit restitutio.

Yyy